

Bigi, Musa Carul

Islām milletle

McGill University Library

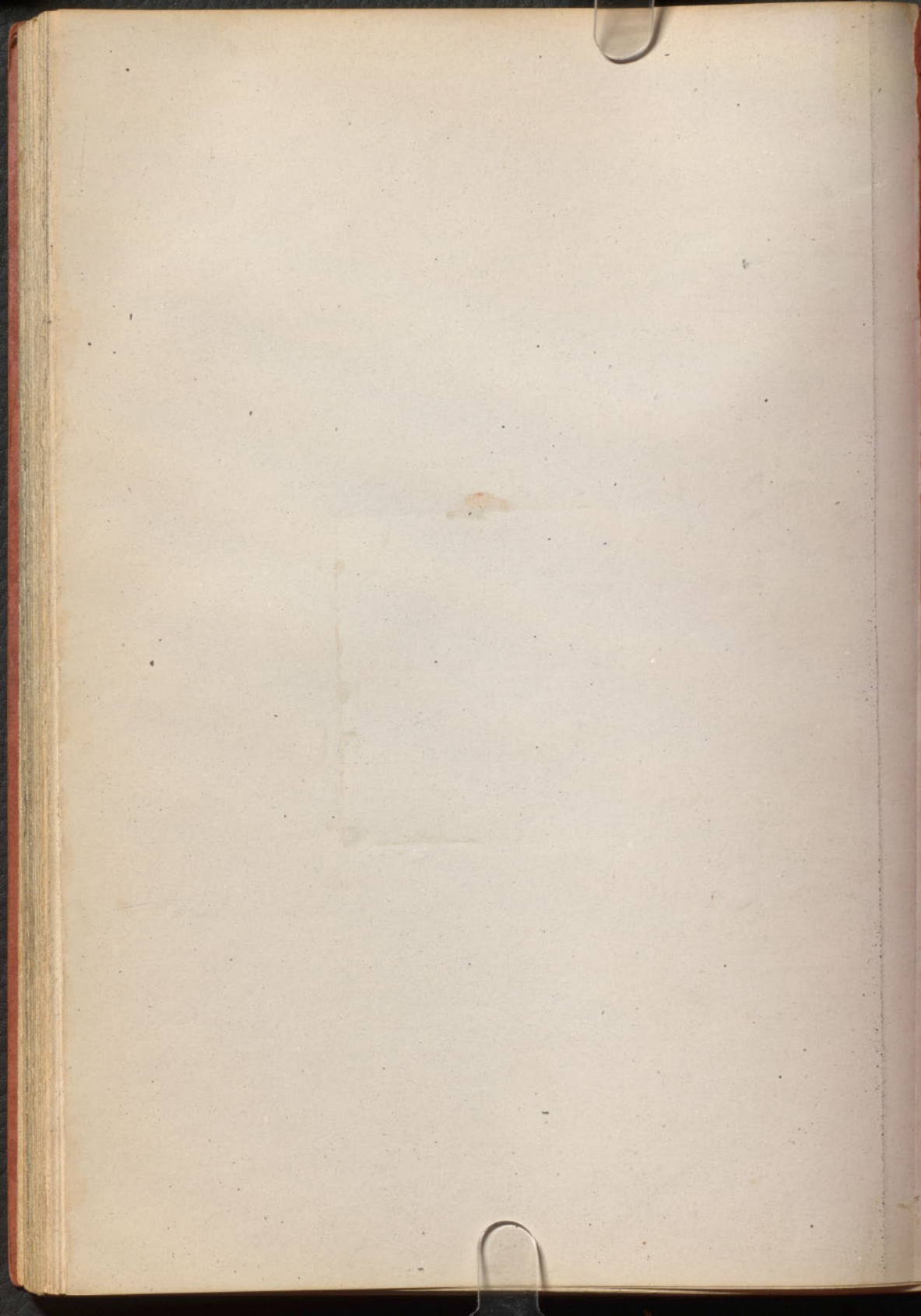
3 102 715 357 2

~~MEF1 .B5921~~

INSTITUTE
OF
ISLAMIC
STUDIES

43993 *

McGILL
UNIVERSITY

اسلام ملتزینہ

دینی ادبی اجتماعی سیاسی مسئلہ نڈیرلر حقیقہ

شانلی تورك عسگری

شرفینہ تالیف قیاندی

محرری موسی بیارالله

ناشرلری:

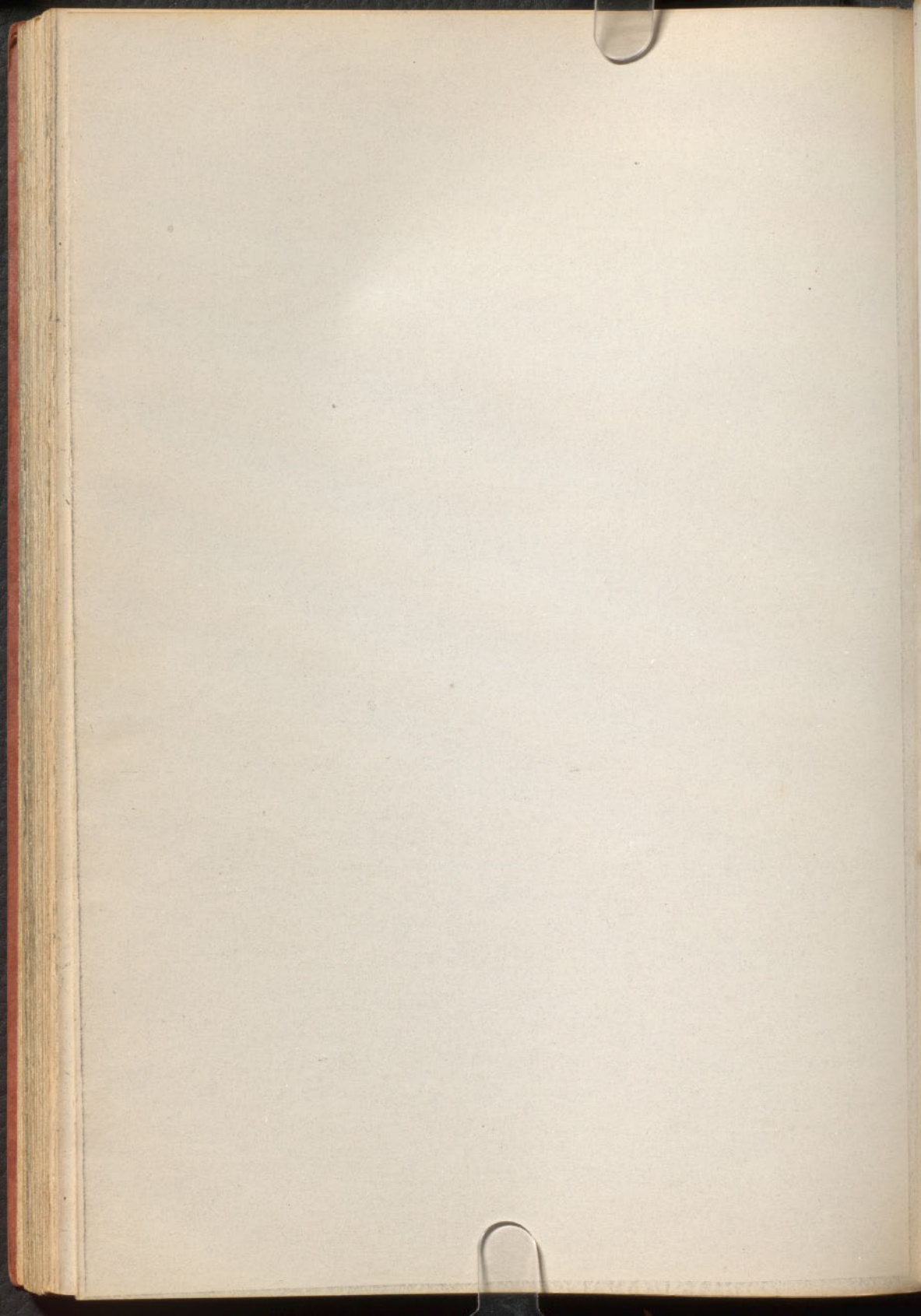
برادران جمال الدین، ز. احسن

بوتون حاصلاتی:

جهان عماریه سنده شهید اولمش تورك عسگری ننگ

یتملرینه

تبارك الذي بيده الملك، و هو على كل شيء قدير.

مادی معنوی اجتماعی سیاسی برکتلرک هر بر نوعی هر بر
فردی - ملک اثریدر ، ملک ثمره سیدر . بالکز ملک صاحبی
قادر اولور . ملکدن محروم - برکتدن ده محروم قالور .
اسلامک سیاسی روحینه بر نمونه قیلیم اوزره ، شو
کتابک اولگی صحیفه سی برکت آیت کریمه سیله تزیین قیلندی .
موسی جار الله .

İslām milletlerine

اسلام ملتیرینه Carullah Bigi

دینی ادبی اجتماعی سیاسی مسئله لر قدییرلر حقندنه .

ME 1

B592i

شانلی تورک عسکری

شرفینه تألیف قیلندی .

ناشرلری : برادران جمال الدین ، ز . احسن .

احترام اللرنده مطالعه قیلنوب قدرتلی افکار قوتله انتقاد قیلندقدان صوک ، اصلاح قیلنوب ،
اسلام حرکتلرینه اسلام یاشلرینه رهبر اولا ییلورلک برکتاب بوندن صوک بلکه تألیف قیلنور
امیدیه شو دفعه ده شو صحیفه لر نشر قیلندی . - و بالله التوفیق .

بو تون حاصلاتی :

جهان محاربه سنده شهید اولمش تورک عسکرینک

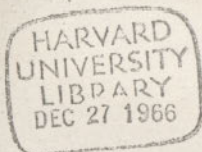
یتیملرینه

۱۳۳۷

OL 33521.18

CARULLAH

"Islam"

Aldea

کتاب بسمله سی

اون طوقوزنجی عصر اورتالرنده بدین قارل مارقس کبی مادی مقتصدلرگ
آچیق دورین کوزلرینه کورونوب، غربده اسکی مدنیت دنیاسینگ بویوک
مرکزرنده جولان ایته کاش فتنه خیاللارینگ سیاسی اجتماعی اقتصادی
سبیلری بکرمنچی عصر ابتدالرنده بر یوزنده بوتون قوتیله دوام ایتوب؛ حق
بویوک فتنلرگ علامتاری اولمق اوزره، نحس اکبر ساتورن ایله نحس اکبر
مارسگ، یعنی زحل یولدزیله مریخ یولدزینگ کوک یوزنده قرانلری ده
۱۹۱۲نجی سنهده واقع اولوب؛ دیانت دنیاسیله مدنیت دنیاسینگ شوک
درجه فسادلرینه ضروری بر نتیجه اولمق اوزره، دهشتلی حادثه لرگ غایت
بویوک انقلابلرگ حادث اولاجقلرندن خبر ویرورلر ایدی.

لکن مدنیت دنیاسنده ده دیانت دنیاسنده ده قولاق یوق ایدی، کوز یوق ایدی

ضیاء لم بین لعیون کمه   وقول ضاع فی آذان صم

رأیت الحق لؤلؤة توارت   بلع فی ضلال الناس جم.

عاقبت، مدنیت دنیاسینگ غایت بویوک فسادلرینه غایت فاحش عدالتسز-
لکلرینه، انسانلرگ ده اسکی گناهلرینه اجتماعی گناهلرینه، سیاست هم
ریاست حرصلرینگ طویماز امللرینه، قوت میدانلرنده بوتون دولتلرگ
مسابقه لرینه ضروری بر نتیجه طبیعی بر نتیجه اولمق اوزره، ۱۹۱۴نجی
سنهده، مدنیت محاربه سی بوتون دنیا محاربه سی باشلانندی ده؛ بویوک قیامتگ
اگ بویوک دهشتلرینه نمونه اولمق اوزره، دورت بش سنه دوام ایتمکدن

سوگ، الوهیت دیانت جمعیت دولت انتظام دشمنی آنارشیت بدین قارل مارقس گ
جنی تدبیرلریله حاضرله نوب، انتقام غضبیله بدینلک زهریله زهرلشمش بویوک
عسکرگ، یعنی پروله تاریلرگ بویوک قوتی سایه سنده، قهرمان قوماندانلرینگ
جسورانه حرکتلری برکه سنده، قوتلی اختلال دهشتلی ره وولوتسیه، مدنیت
دنیا سینگ بوتون اساسلرینی بوتون اثرلرینی تخریب ایتمک عهدیله، باشلانندی
جهان محاربه سینه طبیعی بر نتیجه اولق اوزره طوغدی. یعنی: مدنیت مرکز لرنده
بدین قارل مارقس گ دورین کوزلری اوگنده یتمش ایکی سنه مقدم جولان
ایتوب طورمش فتنه خیالری- شو کون دهشت ظاهملری ایچنده، مدنیت
گورستانی اوستنده، مهیب بر شکل ده- سوسیالیزم لباسیله قومونیزم صورتیله
ظاهر اولوب؛ روسیه ده مدنیتگ بوتون- اثرلرینی بوتون اساسلرینی خراب
ایتدی؛ آچلق یوقلق آیاقلریله بوتون انسانلری پایمال ایتدی، حریت شعاریله
آزادلق دعواسیله بوتون دینلری ده بوتون تعلیملری ده انکار ایتدی.

(روسیه معارف جهتیله، صنائع هم صناعت جهتیله، مدنی دولت لرگ هر
برندن دون ایسه ده، سوگ ایسه ده، انقلاب حرکتلری اوچون ضرور فتنه
قوتی روسیه ده غایت بویوک ایدی. اختلال رهبرلری، ره وولوتسیه دیپلوماتلری
حقیقی آچیق کوروب، فرصتی ده غنیمت بیلوب، هر طرفدن عجله ایتوب بوکا
کوره روسیه برینه طویلانندی. آگ مساعد بر زمین ده، ساعتی تمام حلول ایتمش
بر زمان ده انقلاب حرکتلرینی باشلادی).

محاربه آغر لقلریله خراب اولوب قالمش شهرلر قریه لر ره وولوتسیه وحشتیله
تمام طالانوب، عائله لری ده خراب اولوب، شهرلر قریه لر تمام بوش اولوب
قالدی؛ اینته رناسیوناللق نامیله، ملیت لرگ هر بری، اوزلری ده، دینلری ده،
معدلری ده، محکمه لری ده، قانونلری ده تحقیر قیلنوب، حربی تربیونال لرگ فوق
العاده قومیسیه لرگ (چه قه) لرگ رعدلری ایچنده، یاشینلری ایچنده، یانار
سارایلرگ زفیرلری آره سنده، محکمه لرگ فابریقه لرگ خرابه لری اوستنده، یاگی

دینک یاگی ده‌قالوغی، قومونیزم تعلیملرینک "ایمان شرطلری" هر برده قزل
لوحه لر اوزرنده بویوک حروفاتله رسم قیلنوب، اعلان قیلندی تریبه زهرلندی
دونه شدی. اسانلرک طبیعتلری ینه وحشت حاللرینه قایتدی، دوشدی.

یعنی، اسانلرک اکثریتینه بوقلقدن نادانلقدن تحقیردن سفالتدن قاندن
یاشدان مشقتدن طارلقدن قایغودن باشقه، هیچ بر شی^۱ هیچ بر سعادت ویرمه.
مش مدنیت نظاملری، دیانت شکللری اکثریت ایله انتقام قوتیله تخریب قیلندی.
اسکی گناهلرک عدالتلی جزالری اولدی.

روسیه ده اکثریتک انده ملکنده کوکلنده مدینتدن دیانتدن بر خط یوق
ایدی، بر نصیب یوق ایدی. یالکز بدبختلک، یالکز اسپرلک وار ایدی،
یالکز بویوک بر عار وار ایدی. صافلانه چق بر شی^۲ الده، محبت قیلنه چق بر
شی^۳ کوکلده، رغبت قیلنه چق بر امید - املده یوق ایدی. لکن، نفرت
قیلنه چق احوال هر خصوص ده غایت کوب ایدی، غایت چوق ایدی.

بوگا کوره، بدینلک نظرنه بوتون روحیله بوتون دماغیله مغلوب
قالمش قارل مارقس کبی دولت هم انتظام دشمنلرینک بویوک آنارخیستلرک
نظرلری روحلری، آگیتاسیه یولیه خلکک اکثریتینه غایت آسانقله تلقین
قیلنوب، سرایت ایتوب، روسیه ده هر برده دهشتلی اختلال قوتلی ره وولوئسیه
آسانقله باشلانیدی، سرعتله طارالیدی. مدنیت نظاملری خلافینه ده دیانت ادبلی
خلافینه ده، دین تعلیملری خلافینه ده، شریعت اصوللری خلافینه ده، یاگی
دین - قومونیزم دینی روسیه ده قورال کوچیله قوت آلدی، غلبه ایتدی.

اسکی مدنیت قارت مدنیت ئولدی، اوزینک گورینه اوزیله برابر بوتون
اثرلری ده، دبه یک کومولدی. طوغریدر. لکن، قارل مارقسک زعمی کبی،
گورکن پیروله تاریه - مدنیت گورینی بورژوازیه قبری پی قازوچی پیروله تاریه -
قایتال ایله حاضرلنمده. بلکی مدنیتک ظلمی، (؟) مدنیتک سفاهتی، اسرافاتی
مدنیتک هیچ بر شیدن طویماز اوبور طامانغی، اوبقون قارنی - اوزینک

گورینی قبرینی پروله تاریخه ایله ظلم کوره گله قازندردی. اولگی بورژوازیه دیکتاتوریه سی برینه پروله تاریخه دیکتاتوریه سینی برلشدردی.

البته، ظلم ظلمدن باشقه هیچ بر نتیجه طودرماز. استبداد - کیفیت جهتیه ده، کمیت جهتیه ده آرتدی. اولگی استبداد بر اقلیت انده ایدی ایسه انقلابدن سوک شو کونگی استبداد ایکنچی اقلیت ایله کوچدی. اکثریتک حقوقدن محرومیق قانون حکمیه اولدی.

یعنی: اسکی فسادلرک اولگی ظلملرک طبیعی بر نتیجه سی جزاسی اولمق اوزره، شو کونگی دیکتاتوریه طوغدی.

یوقسه، اسکی حاللرک اسکی نظاملرک هر برینه دشمنلک بدینلک کوزلریله نظر ایتوچی قارل مارکسک زعمی کبی، مدنیتک علوملرینه هنرلرینه صناعتلرینه ماکنه لرینه، دینلرک عقیده لرینه ادبلیرینه تعلیملرینه اصوللرینه قانونلرینه بر نتیجه اولمق اوزره اولمادی.

گورستانمزدن قالقوب، کوزلرمزی آچوب، نظر ایدرسه ک، تاریخک شو کونلری بوتون روسیه دنیاسی اوچون تمام بر قیامت اولدی.

آسمان میگفت این دم بازمین گریامت را ندیدستی بین!

عمللرینک دفترلری عذاب زبانلرینک اللریله انسانلرک هر برینه صول طرفلرندن ویرلوب، قاره صحیفه لرینک یوزنده قزل قانلرله یازلمش اسکی گنا. هارینک عدالتی عقوبتلری ده بر یوزینه قهر کوکلرندن بوتون دهشتیه یاغمور کبی یاغوب؛ انسانلرک هر برینی، مجرملرینی ده، بر یلرینی ده حساب عرصه لرینه نوبت صفرینه سوردی.

بو یله بویوک بر قیامت سوک سنه لرک ضروری طبیعی بر نتیجه سی ایدی. سیاست دنیاسنده آک بویوک آک قوتلی دولتار ایکی طرف ایدی: (۱) انگلیز، فرانسیه، روسیه طرفی، (۲) آلمانیه طرفی.

غایت قوتلی شو ایکی طرف هر سیاستده، خصوصاً، شرق سیاستلرنده.

ایران برلرینه تورکیه مملکتلرینه، تورکیه ایران برکتلرینه، تامیله استیلا
 حرصلرنده شوایکی طرف مسابقهده ایدی؛ هرجهتله حاضرلک هر بر
 طرف ده تمام ایدی، حاضر ایدی.

مدنیت دنیاسنده اقتصاد مسئلهلری ده بویوک بحران طوفانلری ایچنده ایدی.
 قارل مارقس کچی دولت دشمنلرینگ بدین اقتصاد عالملرینگ غایت جالب
 تعلیملرینه آگیتاسیهلرینه اقتصاد بحرانلری برکتلی زمین اولوب، انسانیت
 دنیاسنده بویوک اختلالک قوتلی عالملری مهلك عنصرلری تمام حاضرلنمش ایدی.
 قوم قدر کوب اسلام ملتلی قوم کچی متفرق برحالده قالب، اکثری مدنی
 دولترگ النده اسیر ایدی.

انگلیز فرانسیه روسیه کچی بویوک دولترگ شدتلی نفوذلری قوتلی هجوه-
 ملری آستنده عصرلرچه یاشایوب، محاربهلردن محاربهلره انقلابدن انقلابلره
 دونه دونه کیلدکن صوگ؛ سوسیالیستلرگ رهبرلرینه گوزل ره وورلوتسیه
 نمونهلرندن عبرتلی درس لر ووروب، شو کونگی عمومی محاربهده روسیه انقلابینه
 یول آچوجی تورکیه دولتی - مملکتگ اصلاحات داخلیه سندن صوگ عصرلرده
 عاجز قالب، بلکه تمام غافل قالب؛ هم تورکیه دولتینه هم عموم اسلام
 مملکتلرینه البته فائده ویره جک اسلامیت سیاستلرندن ده تمام غافل قالبی،
 بلکه خلافینه، تمام ضررینه حرکت ایتدی، حرکت ایدرایدی.

شارع حکیم علیه الصلاة والسلام حضرتلرینگ خلیفه سی، قبله اسلام
 صاحبه سی، روضه سعادت خادمه سی، اوچ مقدس حرمتک مالک ه سی، عرفات
 مناجامعلرینگ رئیس ه سی، قرآن کریم امامی تورکیه دولت علیه سی - اسلام
 ملتلرینگ قلبلرینه اوزینگ نفوذینی، ملتلرینگ احتراملرینی تأمین ایته آلامدی.
 شو حال، شبهه یوق، حکومتک مشیختک غایت بویوک بر غفلتی، غفو
 قیلمازلق بر گناهی ایدی.

بوتون اهل اسلامک قلبلرینه نافذ شو قدر بویوک مقدس قوتلره مالک

Handwritten notes:
 Pan
 ...

اولاً طور و بده، اهل اسلامک قلبلرینی خلافت مرکزینه ربط ایتمک سیاه-ستلرندن حکومتک مشیختک غفلتلی، بئم نظر مده، بویوک بر قصور در. اسلام مملکتلرینک تورکیه دن باشقه لرینه تکلیف قلمی او وقتلرده جاری توگک ایدی ده. شو ملاحظه می تورکیه حکومتینه تورکیه مشیخت اسلامیه سینه توجیه ایتدم.

شو کونگی جهان محاربه سنده عربلرک عصیانلرینه فتنه لرینه؛ بعض ادبسر هندستان مسلمانلرینک تورکیه یه قارشی محاربه لرینه، حکومتک مشیختک غفلتی بهانه اولماسه ایدی، یاخود سبب اولماسه ایدی، شوبله بر ملاحظه شو کون بزم خاطر مزه خطور ایتمز ایدی.

اولگی سنده، نو یابر ۱۴ ده، خلافت اسلامیه لسانیه مشیخت اسلامیه خطایله، نفیر عام اولق اوزره، بوتون اسلامیت دنیاسینه جهاد عمومی اعلان قیلنمش ایدی. بوگا رغماً، اسلام هم تورک دشمنلرینک سوادینی صفلرینی اسلام عسکری، تورک عسکری تکثیر ایتدی.

صوگک درجه منفور شو حالک البته اسکی بر سبی وارد در. بن اعتراف ایدرم، جسارته دعوی ایدرم، اهل اسلامک فردلرنده ایمان وار ایسه ده، تورکیه دولتینه بویوک بر محبت اسلام فردلرینک هر برنده وار ایسه ده، عالم اسلامک هیئت کلیه سنده ایمان یوقدر، اسلام یوقدر.

بوگا کوره، هم ده اسلامیت، خلافت سیاستلرندن، اسلام دنیاسینک دینی ادبی اجتماعی احوالندن حکومتک مشیختک تمام غفلتینه کوره، شو کونگی عمومی محاربه ده اسلام عزتی، اهل اسلامک حرمتی، اهمیتی، اسلام دولتلی - اوزلرینک اللریله تخریب قیلندی.

قدرده انسانیت دنیاسینه، شو کونگی مدنیتک شو کونگی حیاتینه هلاک اولق تقدیر قیلنمش ایدی ده، سیاست حرکتلرینک اقتصاد بحرانلرینک ضرور بر نتیجه سی اولق اوزره، بویوک دولترک بوتون ملتلرک عمومی محاربه لری ۱۹۱۴ سنده اعلان قیلندی.

درست ، محاربه مقصد تو گل ایسه ده ؛ لکن نجات کبی ، عزت هم استقلال
کبی ، حقیقت هم حقوق کبی اگ بویوک اگ مقدس مقصدلرگ یالکز بر وسیله-
سیدر ؛ انسانلرگ طبیعتلرینه قوتلرینه نسبتله بوکا باشقه بر وسیله یوقدر ،
ضرورت حکمیله محاربه واقع اولدقدن صوگ ، محاربه البته التزام قیلنور ،
فرض اولور ، بلکه عبادت اولور .

لا تتمعنوا لقاء العدو .. وسلوا الله العافية . ولكن اذا لقيتم فاقبوا واصبروا .
واعلموا ان الجنة تحت ظلال السيوف . »

بوکا کوره ، ملاحظه اسملی کتابمده محاربه اعلانی دقیقه سنده یازمش ایدم :
« مدنیت دنیاسی دهشت منالرنده عزت محاربلرینه شو کون غایت کوب
غایت بویوک قربانلرینی تقدیم ایدرلر . عدالت الاهیة کعبه لرنده او بویوک
قربانلری البته قبول قیلنه جق . »

« او بویوک عبادت ده اشتراک یا امامت شرفندن اسلامیت دنیاسی شو
کون محرومدر . » « بونگله برابر ، عاقبت ، اگ بویوک خسار اهل اسلامگ
بویونلرینه یوکلنه جکدر . » « مدنی ملتلر استقلال شرفلرینه ریاست سر برلر-
ینه عزت جنتلرینه وصول آرزوسیله ، میلیون میلیون جانلرینی میلیارد
میلیارد ماللرینی قربان ایتوب ؛ صبر صراطلری اوزرنده جهنم چقورلرینه ده
کیدوب ، ذلتدن بنده لکدن قوتولمق مقصدی یولنده همه آغرقلری تحمل ایدرلر . »
شو اون اون بش سطرده گی ملاحظه لری محاربه اعلانی دقیقه سنده
"ملاحظه" اسملی کتابگ اولگی صحیفه لرنده یازمش ایدم .

یالکز باشقه لرگ مقصدلرینه خادم اولمق صفتیله ، اوزلرینگ عزتلرینی
حردتلرینی دینلرینی یورتلرینی مدم خصوصلرنده قوتلی قورال اولمق ذلتیله ،
بوتون اسلامیت دنیاسی ده شو کونگی محاربه حرکتلرینگ محاربه دهشتلر-
ینگ برینه هر جبهه ده هر فرونت ده اشتراک ایتدی .

اسلامیت لوالری تورکلک سیوفی یالکز تورکیه دولت علیه سی النده

قالدی، ضرورت اقتضاسیله، بلکه قرآن کریم فرمانیله تورک حکومتی ده عمومی محاربه دهشتلرینه اشتراک ایتدی. بیطرف قالمق ممکن اولسه ایدی. بلکه بیطرف قالور ایدی، لکن ممکن توکل ایدی. اشتراک البته ضروری ایدی. مجبوری ایدی.

اسلام دولترینگ آگ بویوک دشمنلری - روسیه فرانسیسه انگلیس ایتالیه - بر طرف ده ایدی. آلمانیا یالکز قالمش اولسه ایدی، آز زمان اینچنده مغلوب اولوب؛ اسلام دشمنلری تورکیه دشمنلری غلبه ایتسه ایدی؛ تورکیه دولتی. ایران مملکتی، اسلام پرلری دشمنلرگ النده تامیله تقسیم قیلنور ایدی؛ عمله - لرگ قاپیتال پنجه سندن، پروله تاریلرگ بورژوازیه الندن نجاتلری ده هیچ بر صورته ممکن اولماز ایدی.

تورکیه بی تمام بتورمک امللرینی اوزینه مقدس بر مقصد ایتمش روسیه دولتیینه ده، بوتون اسلام مملکتلرینی اوزینه اسیر ایتمش انگلیز دولتیینه ده تورکیه هیچ بر صورته محاربه رفیقی اولاماز ایدی. یعنی، ایکی طرفدن برینی اختیار مجبوریتی او وقت بولومش ایسه، اختیار قیلنه حق طرف البته معین ایدی. بوگا کوره، تورکیه دولت علیه سی، ضرورت اقتضاسیله ده مصلحت ملاحظه سیله ده، آلمانیه طرفداری اولوب، اشتراک ایتدی. حرب اعلانندن بر ایکی کون مقدم، آلمانیه امپراطورینگ تدبیریه اولسه کرک، تورکیه آلمانیه معاهده سی ده امضا قیلندی. معاهده قوتیله ده تورکیه دولت علیه سی آلمانیه طرفنده قالدی.

مکن اولسه ایدی، محله ایتمز ایدی؛ بر از صبر ایتوب، برسنه صوگ اشتراک ایدر ایدی. مکن اولمادی. حربگ اولگی سنه سنده، اولگی آیلر - نده آلمانیه حربیه سینگ فرمانیله تدبیریه روسیه شهرلرینگ بری طوپه طوتولوب، تورکیه طرفندن ده حرب اعلان قیلنمش کچی قیلندی. تورکلرگ عاملری خبرلری یوق ایدی. روسیه حکومتینه ترضیه یولیه تورکلرگ مرا -

جعتلری ده مغرور روسیه حکومتی طرفندن قبول قیلنمادی. شو صورتله ،
 ۱۹۱۴ سنه نویه برده حرب اعلان قیلنمش کبی اعتبار قیلنوب ؛ تورکیه
 دولت اسلامیه سی آلمانیه شریکی اولدی . - تورکیه سیاسیلرینگ اختیارلرندن
 خارج بر ضرورت ایدی ، بونگله برابر بویوک بر اصابت ایدی . بوغازلرینی
 تورکیه قاپادی ؛ روسیه اوزینگ متفقلرندن مدد آلامایوب ، عاقبت مغلوب
 اولدی . استانبول بوغازلرینی آچمق اوچون ، ۱۴ مچی سنه اخیرنده بوتون دنیا
 قوتی چاناق قلعه سینه هجوم ایتدی . سلاحی تمام یوق تورکیه یالکز اوزی ،
 یالکز تورکلر اڭ بویوک دولتلر اڭ مکمل بری بحری قوتلرینه تمام برسنه
 قدر مقابله ایتوب ؛ اسلامیتک غایت آچیق بر معجزه سی ، ایمانگده غایت
 بویوک بر قوتی اولمق اوزره تورکیه بوتون دنیا قوتلرینی مغلوب ایتدی ، دفع
 ایتدی . بر یوزنده ، انسانیت تاریخنده بویله شدتلی بویوک بر محاربه ، شو قدر
 عجیب بویوک بر غلبه بولونماسه کرک .

ایمانلی تورک عسکرینه بویوک بر شاندر ، تورکیه تاریخنه ادبی بر شرفدر ،
 تا ابد دوام ایده جکلرینه قطعی بر بشارتدر .

چاناق قلعه سنده تورک اسلام عسکرندن دورت یوز بیگ ضائعات ! اوج
 یوز بیگی شهید اولدی . البته ، تقریبی بر حسابدر . ناملری شانلری بدر
 شهیدلرینگ دفترینه اسلامیت قلمیله البته قید قیلندی . حرمتلی قدسیتلی
 ناملری ، اسلام ملتلرینگ قلبلرینه ده قید قیلنوب ، اسلام منبرلرنده تورک
 قصیده لرنده نئالسانیه تا ابد ذکر قیلنه چقدر .

مکن اولسه ایدی ، آلمانیه قوتیله تورکیه قوتی هندوستان اوزرینه مصر
 اوزرینه کلیتلی قوتلی عسکر سوق ایتوب ؛ باشده انگلیز مسئله سی حل قیلنسه
 ایدی ؛ بلجیقا و هردن جبهه لرنده آلمانیه کبی قوتلی بر دولتک او قدر کلیتلی قوتی
 بیهوده اسراف قیلنماسه ایدی ؛ آمریکا کبی قوتلی بویوک بر دولت حقنده
 عقلی گوزل بر سیاستی آلمانیه حکومتی قوللانه بیامش اولسه ایدی ؛ شو کونگی

عمومی مجاربه دن انسانیت دنیاسی ده اسلامیت دنیاسی ده بلکه باشقه چه استفاده ایدر ایدی.

سیاستلرینک خطالری می ایدی، نافذ تقدیرک ضروری بر قضاسی می ایدی، فصل اولسه ده، اولدی؛ بوتون بر یوزینی گورستان ایتمش شو کونگی حربک سوگ سنه لری سیاسی اجماعی ادبی انقلابک اگ فنالرینه یول آچدی.

حربک اوچنچی سنه سنده، تورکیه عسکرلرینک ایمانی هم قوتی حضورنده، روس چارلغی روسیه قیصرلغی سقوط ایتدی، آره دن چیتدی. آیاصوفیه قبهلرینه مناره لرینه صلیب قویاجق روس دولتی، تاقیامت قالماق ازره، بر قاچ میلیون روس «لاشه لری» آستینه کومولوب؛ اسلامیت هلاللری اوزرینه آیاصوفیه مناره لری اوستینه قادالاجق روس قره ستلری چارلق گورلری اوزرینه قالدی.

روسیه عسکرینک هر جبهه ده غایت رذیلانه مغلوبیتی، حکومتک هم دولتک تمام تامینه افلاسی، بوتون ولایتلر ده غایت دهشتلی بهالی لوق بلیه لری - غایت قوتلی شو اوچ عامل - روسیه ولایتلرنده دهشتلی انقلاب طوفانلرینی طودردی.

دورت بش سنه ایچنده اوزینک بوتون قوتلرینی تامیله اسراف ایتمش آلمانیه دولتی - عاقبت، آمریقه انگلیز دولتلرینک صاغ سالم دهشتلی قوتلری حضورنده مغلوب اولدی. حقیقتی ده سببی ده بگاشو دقیقه ده معلوم توگل غایت غریب تبدلات حرب حرکتلرنده ظاهر اولاباشلادی.

آلمانلرک مغرور سیاستی شوملغنده انگلیز فرانسیه ایتالیه طرفینه آمریقه دولتی ده قوشولدی. دشمن هر جهتله، عدد جهتیه ده، نه خنیکه جهتیه ده، اسلحه جهتیه ده، ضرورات جهتیه ده، بریه بحریه قوت جهتیه ده، فاحش صورت ده فائق اولدی، تورکیه آلمانیه اوستریه بولغاریه - بوتون دولتلرک اتفاق حضورنده آبلوقه وضعیتنده قالدی. انگلیز فرانسیه طرفینه آمریقه

دولتی ده قوشولدقندن سوڭ، مدھش مھلک بویوک بر قوت آلمانیه اوزرینه
 باصدی. ۱۹۱۸ نجی سنه نہایه لرنده بولقاریه اردولری ده بردن بره مغلوب
 اولوب، تورکیه متفقاری آره لرینه دشمن صوغولدی، داخل اولدی. آوستریه ده
 ماجارستان ده اختلال باشلانندی، مکار انگلیزڭ قوتلی مکربله آلمان ملتنده
 حکومتینه ده باش قوماندانلرینه ده عدم امنیت حاصل اولدی، خصومت باشلا-
 ندی، فروتلرده آلمان عسکرنده اختلال چیقدی، آچیق عصیان باشلانندی.

متفقلرینڭ داخلده اختلاللرینی خارجده مغلوبیتلرینی تورکیه آچیق
 کوردی. اسلام مملکتلرندن تمام منقطع قالمش تورکیه دولت اسلامیه سی شو
 دفعه اوزینڭ متفقلرندن ده تمام منقطع قالدی، محاربه ده تورکیه یالڭز اوزی
 دوام ایدر ایسه، تورکیه مغلوبیتی ده اغلب احتمالاتدن اییدی.

بوڭا کوره، انگلیز طرفندن عرض قیلنمش متارکه ذلتلرینی تورکیه او
 وقت بالجبوریه قبول ایتمدی. متارکه عسکرڭ مغلوبیتی توڭل، بلکه احوال
 خارجیه اقتضاسی اییدی.

چاناق قلعه سنده بوتون دنیا قوتلرینه غلبه ایتمش تورکیه - عاقبت، احوال
 خارجیه احوال داخلیه اقتضاسیله - طیش دشمنلرڭ قارشوسنده تمام یالڭز
 قالوب، اوزینڭ متفقلرندن ده اسلام مملکتلرندن ده تمام منقطع قالوب؛ متارکه
 ذلتینه مجبور قالدی، مجبور اولدی.

غلبه انگلیز طرفینه کوچدی. آلمانیه تورکیه دولتلیله برابر، بوتون
 اسلامیت دنیاسی ده، ۱۹۱۸ سنه نہایه سنده، مرمره دیڭیزی اوزرنده، ۲۲
 ماده لک مغلوبیت معاهده لرینی امضا ایتمدی.

متارکه ماده لری - فرانسیسه ده سهور شهرنده عاقبت معاهده صورتینه قلب
 قیلنوب، تورکیه آناتته معاهده سی اولدی. سهور معاهده سی نامیله مشهور
 ایسه ده، حقیقتی تفصیلاتی ماده لری بڭا بلا واسطه معلوم اولمادی. آرادم،
 بولا مادم.

تورکیه رهبرلرینک بیانلرینه کوره، تورکیه جریده لرینک خبرلرینه مقا-
له لرینه کوره، سهور معاهده سی معاهده توگل، بلکه دولتی ده خلافتی ده تمام
بتوروب، تورکیه برینه تامیله استیلا ایتوب تورکیه برینی تمام تقسیم ایتمک
ایدی. سیاسی اقتصادی اجتماعی صورت ده اسارت ماده لری ایدی. مملکتک
اداره سی ده حمایه سی ده باشقه لرگ اختیارلرینه تسلیم قیلنه جق، دولتگ بوتون
قوت حربیه سی قوت بریه سی بحریه سی، اسلحه سی هم عسکری آتاتنه اختیارینه
تسلیم قیلنه جق؛ شام سوریه برلری فرانسیه حمایه سنده یا خود انگلیز حمایه سنده
قالوب، یهود دولتینه مرکز قیلنه جق؛ آنا طول کبی برکتلی اسلام برلری
ارمنستان قیلنوب، عراق ولایتلری ده مستقل بر امارت قیلنوب؛ آمریقه
انگلیز حمایه لرینه ترک قیلنه جق ایدی. تورکیه النده هیچ بر اختیار قالمایوب
دولتگ امور مالیه سی ده، امور اقتصادی سی ده، امور سیاسی سی ده، امور
حربیه سی ده تامیله آتاتنه النده اختیارنده قالا جق. سهور ماده لرینک
روخی ده عاقبتی ده حتی آچیق عباره لری ده شویولده ایدی. معاهده فرداسنده
تطبیقات باشلانیدی، محاربه حالندن ده بدتر فنا بر حالده تورکیه قالدی. تورکیه
مکتبلی بانقلری اداره لری شرکتلری تمام قاپاندی؛ تورکلرگ اللرندن
سلاحلری آلونوب، نهر منیلره یونانیلره و برلور ایدی....

او کتابر انقلابندن سوگ، شرطلری غایت آغر بویله بر معاهده برهست
لیتووسک ده صووهت حکومتینه ده تکلیف قیلنمش ایدی. معاهده ماده لرینی
تامیله تنفیذ ایتمکدن آلمانیه حکومتی آلمانیه دولتی او وقت البته عاجز ایدی.
معاهده شرطلرینک هر برینی بوگا کوره، صووهت حکومتی او وقت بویوک
جسارتله رد ایتدی^(۱). حتی اوزینک عسکرینی ده، باشی بوزوق عسکرینی ده -
بویوک آلمانگ مغرور آلمانگ مغلوب اولاجق قوتندن استهزا یولیه - صووهت
حکومتی طاراندی، طاراندی.

(۱) محرک بو فکری تماماً خطادر. صاویت حکومتی بریست لیتوفسکی معاهده سنده
آلمانلارک بتون شرائطینی عیناً قبول ایتشدر. مصحح.

لکن بوتون قوتيله استانبولگ اوزرينه ده تور کيه برلرينه ده استيلا ايتمش
آتاتنه دولتلى معاهده ماده لر ينگ هر بريني تنفيذ ايته جک اولور ايسه
قوتلى وار ايدى ، قدرتلى وار ايدى . بوغازلر تام آچيق ايدى ، بوتون
بحر يه لر يني تور کيه ساحلرينه هر وقت سوق ايده بيلار لر ايدى . آلمانیه اوز-
ينگ طلبلى ماده لرى حضورنده او وقت عاجز ايدى ايسه ده ؛ آتاتنه ، خصوصاً
انگليز اوزينگ فرمانلى تکليفلى حضورنده تام قوتلى ايدى .

بوگا کوره ، غايت فاحش شو ايکي معاهده آره سنده غايت بويوک
وضعيت فرقلى وار در .

آلمانیه طلبلى صووت حکومتى رد ايده جک اولسه ده ، قبول ايده جک
اولسه ده ، بوراده هيچ بر خطر بولونماق جهتيله ، بوراده صووتنگ بر
تديرى ، بر جسارتى يوق ايدى . روسيه ى يات دشمنگ همچومندن استيلا-
سندن او وقت تام آزاد ايدى . تور کيه يرينه بوتون قوتيله حلول ايتمش
آتاتنه طلبلى آناتولى تورکلى جسارتله رد ايتدى ؛ اسكى حکومت اسارت
ذلتلى قبول ايتمش ايسه ده ، ايمانلى تورک ملت نجيبه سى دولنگ وطنگ
نجافى بولنده تدبير کورمکدن عاجز قالمادى . سعى ايتدى ، غايت شرفلى
صورتده ملت موفق اولدى .

برهست معاهده سى ، امضا قيلندقدن صوگ ، خارجى محاربه لر بدلينه بوتون
روسيه داخلى محاربه لر ميدانى اولدى . بورژوازيه پروله تاريه دعواليله شهرلرک
هر برى فتنه اوچاقلى اولدى . نتيجه ده روسيه دولتى ده روسيه ملتلى ده
خراب اولدى .

لکن معاهده فرداسنده معاهده تطبيقى آتاتنه قوتيله بالفعل باشلانوب
تور کيه ى آتاتنه النده اسير قالب ، هر شيدن هر قوتدن تمام محروم
قيلندقدن صوگ ، تورکلرگ قوه مليه لرى آتاتنه دولتلى نه حرب آچدى .
آتاتنه وحشتيله از مير فاجعه لرى استانبول ماتملى کي دهشتلى حادثه لر واقع

اولمئ ايسه ده ، توركيه برنده داخلي فتنه لردن هيچ بر اثر ظاهر اولمادي .
 استانبولده آتاتته النده اسير كي قالمئ اسكي حكومت صبر ايتدي ايسه ده ،
 بوتون ملتله برابر انقلاب حكومتى حرب دهشتلريني معاهده ذلتلرينه ترجيح
 ايتوب ؛ اسلام مملكتلرينگ اسلام ملتلرينگ نجاتلرينه استقلاللرينه بر تدبير
 اولمق ازره ، قوه مليه حركتى ، حركتلرگ بر كتلى بسمله سى باشلاندى .

مغرور ايكي دولت طرفندن مغلوب ايكي دولته تكليف قيلنمئ غايت
 فاحش ايكي معاهده ايكي مملكتده غايت متفاوت ايكي اثر اظهار ايتدى .

خارجى دشمنلرى يوق روسيه ده دهشتلى فتنه لر محاربه لر باشلاندى .
 خارجى دشمنلرى غايت قوتلى توركيه ده جسارتلى عقللى غيرتلى قوه مليه حركتلرى .
 آچيق قطعى بويله احوال اجتماعيه دن معقول بر نتيجه چيقارمق ممكن
 اولور ايسه ، توركيه دولتى توركيه ملتى فائده لرينه غايت بويوك غايت مهم
 غايت طوغرى نتيجه لر چيقار .

توركيه دولتى اجتماعى سياسى قوت جهتيله روسيه دولتنند ثباتليدر
 اوستوندر . تورك ملتى روسيه ده گي ملتلرگ هر برندن ادبى اجتماعى اخلاق
 جهتيله عاليدر . توركيه بى طبيعى بر كتلى جهتيله روسيه برندن بايدر .
 بوگاكوره ، اگ دواملى محاربه لره ده تحمل ايدر ؛ اگ بويوك انقلاب دقيقه -
 لرنده ده فتنه لره دوچار اولماز . اسلام ادبى ، تورك ايمانى ، تورك امانتى - شو
 حق ده غايت قوتلى تا ميندر .

برهست معاهده سى ، وهرسال معاهده سى ، سهور معاهده سى كي معاهده -
 لرگ محاربه لرى اوزاتمقن باشقه ضرورى بر نتيجه لرى يوق ايسه ده ، اسلام
 دنيا سينه نسبتله سهور معاهده سينگ (آتاتته توركيه معاهده سينگ) غايت
 آچيق عبرتلى بر افاده درسيه سى واردر : اسلام دولتلرى حقمده انگليزگ نظريني
 عقيدهلرينى آچيق افاده ايدر . آمريقه انگليز كي قوتلى مدنى دولتلرگ شو كو -
 نكي محاربه عموميه دن اصل مقصدلرينى ده آچيق بيان ايدر .

معقول بر سیاستی تعقیب ایده جگی تقدیرنده بوتون اسلامیت دنیاسنده
 خلیفه لگی ده قبول قیلنه بیله چک تورکیه دولت علیه سینگ تورک کبی غیور
 جسور بر ملتک قوتلی بویوک بر دولت اسلامیه اولوب، سیاست میدانلرنده
 بقاسی دوامی - انگلیزگ عظیمینه، مصر هندوستان کبی برکتلی اسلام
 مملکتلرنده انگلیزگ خواه لگینه بویوک بر خطر اولور ایدی، مهلک بر خطر
 اولو بیلور ایدی.

روسیه کبی ساده هم بویوک بر دولتی اوزینگ مکرلرینه اوزینگ سیاستلر -
 ینه قربان ایتدکن صوگ، تورکیه کبی قوتلی بر دولتی یوتیق، خلافت خطرلر -
 ندن ده قوتولوق انگلیزگ کبرینه عظیمینه آگ ضرور بر تدبیر، هم ده ساعتی
 دقیقه سی تمام حلول ایتمش گوزل بر فرصت ایدی. تورکیه برلرینه ایران
 برلرینه استیلا ایتمک حرصلری آرزولری مدنی دولتلرگ هر برنده وار ایدی،
 قوتلی ایدی. بلکه صوگ عصر محاربه لرینگ هر بری شرق برلرینه، ایران
 تورکیه برکتلرینه استیلا حرصیله اولور ایدی. شو کونگی عمومی محاربه ده
 آتاتنه طرفی غلبه ایتمش کبی اولوب، اسکی حرصلری اولگی شهوتلری ده
 زیاده قوت آلوب، معاهده لرینگ ماده لرنده تورکیه برلرینی تقسیم ایتدی لر.
 شو جهتله آتاتنه تورکیه معاهده سی اسلام دنیاسینه بر درس اولدی، غایت
 بویوک بر عبرت اولدی.

شو کونگی عمومی محاربه نتیجه لرنده اسلام دشمنی بویوک روسیه دولتی،
 روسیه چارلق استبدادی، تا ابد قایماق اوزره، سقوط ایتدی، خراب اولدی.
 آلمانیا استبدادی ده ایندی تمام سقوط ایتدی، دیه یک. شو ملاحظه، قبول
 ایده یک، بلکه طوغر بدر.

باشقلرگ ضررلرنده منفعت آراق سیاستی اسلام عزیزینه اسلام علویتینه
 مناسب توگل ایسه ده، بنم عقیده ده هیچ بر وقت جائز اولماز ایسه ده، شو
 کونگی محاربه دن تورکیه دولت علیه سی استفاده ایتدی؛ یعنی تورکیه دولت
 اسلامیه سی قوتلی ایکی دشمندن قوتولدی، دیه یک.

لکن انگلیزک جهانگیرلگی صاغ بوتون قوتيله يالکز قالدی . آلمانیه کچی قوتلی روسیه کچی بویوک ایکی رقیبندن انگلیز دولتی تمام قوتولدی . تورکیه برلرینه ایران برلرینه استیلا وهملری محاربه دن قبل بولونمش ایسه ، شو کون استیلا خطرلری زیاده لشدی .

قوتلی مدنی دولتلرک رقابتلر دن فائده لنوب یاتمق کچی عاجزک سیاستلرینگ تمام خطالغی شو کون تمام آچیق کورندی .

درست ، توراتنگ عهد عتیقک آک صاقد بر بنده سی ، نامودک آک فقیه بر شاگردی یهود قارل مارقس کچی بویوک بر مدبرک جنی بر تدبیریله حاضر لشمش بویوک قوتلی عسکر - پروله تاریه عسکری شو کونگی محاربه بر که سیله اوزلرینگ اونلرندن چیقوب ؛ له نین کچی جسور رهبرلرک بویوک تدبیرلریله قوراللانوب ؛ خلقک الله کوکلنده وار قیمتلی مقدس قوتلرک همه سی آگیتاسیه قوتيله تمام هدم قیلنوب ؛ مستکبر مغرور ایمربالیست دولتلری خراب ایتمک عهدیله بر یوزینه یاگی بر قوت ، دهشتلی بر قوت ظاهر اولدی .

لکن قومونیزم عسکری - بولشه ویکلر عسکری - هیچ بر وقت تورک دوستی ، اسلامیت دوستی ، اسلام مملکتلرینگ دوستی اولماز ، اولماز . دینلرک هر برینه ، مدنیت قانونلرینگ هر برینه آچیق دشمن قومونیزم عسکری - اسلامیت قانونلرینه ، اسلامک شریعت اجتماعیه سینه ، تورکلرک اتحادینه ، اسلام ملتلرینگ اتحادینه ، خلافت اسلامیه امللرینه هیچ بر وقت دوست اولماز ، طرفدار اولماز .

اسکی نظامدن ، اسکی سیاستدن ، دینگ اسکی شکللرندن خلقک غایت بویوک نفرتلرینه کوره ، پروله تاریه قوتی مدنی حکومتلرک مدنی دولتلرک هر برینگ خلافینه غایت دهشتلی بر قوت اولدی ، غایت دهشتلی بر قوت اولور . آچلق یالانچلق طارلق یوقلق کچی تحملدن تمام طیش غایت آغراحوالک قوتيله روسیه ده پروله تاری فتنه لری ، هر یرده همه خلقک بویوک غیلانلری

باشلاندى، انسانیت دنیاسنده بویوک یاگی دهشتلرگ بوتوت سببلى تمام حاضرلندی.

شو کونگی حربگ مهلك نتیجهلرندن، احوالگ آغرلقلرندن کیله چك کونلرگ دهشتلرندن۔ دولتلرگ هیچ بری۔ بویوکلى ده اوفاقلى ده، محال۔ ربرى ده بیطرفلى ده، مغلوبلى ده غالبلى ده قوتولمادى، قوتولماز.

شو کونگی اقتصادى معنوى افلاسلرگ آغرلقلرى آستنده دولتلرگ هر برى، حتى غالبلى ده خراب اولور، مخرج بولاماز.

ما نذر من شیء أت علیه الا جعلته کالرمیم.

محاربه کونلرنده، محاربه نتیجهلرنده انقلاب حرکتلرنده مدنیت دنیاسینگ تمام عجزینى آچیق کوردک. مدنیت دنیاسینگ هر جهتله مفلسلى آچیق کو۔ رندی. اجتماعى فکر جهتيله ده، اجتماعى نظام جهتيله ده، انسانلرگ صلاحلر۔ ینى کوستره بیله چك عقل جهتيله ده، انسانلرگ حقوقلرینى حرمتلرینى قبول ایته بیله چك قلب جهتيله ده مدنیت دنیاسى تمام مفلس ایش!

حکمتلى عدالتلى ماهر حاذق مهندس معرفتيله تأسیس قیلنمش اجتماعى بر نظام مدنیت دنیاسنده یوق ایدی، همان یوقدر.

همه انسانلرگ حقوقلرینى حرمتلرینى حریتلرینى تأمین ایده بیله چك بر قوت بر اختیار مدنیت دنیاسنده یوق ایدی، همان یوقدر.

مدنیت دنیاسنده بلکه بوتون بر یوزنده عمومیت کسب ایتمش شو کونگی سیاسى ادبى اجتماعى دینى غایت بویوک بحران فاجعهلری ده افلاس جهتلرینى آچیق کوستردى.

اسكى حاللرگ هر برینه بدبینلک کوزيله باقوب؛ مدنیت نظاملرینک هر برینى مهارتله شدتله انتقاد ایتوچى، هم ده اوزینک مهارتلى انتقادلرنده تمام اصابت ایتوچى قارل مارقس۔ قامونیزم اصوللرینه قومونیزم استقبالینه بالالر کوزيله باقوب؛ بورژویلرگ هر برینى جهنم چوقورلرینه کوندردکن صوگ،

پروله تاريلرك هر برينه فردوس جنتلريني بالالرچه بشارت و پروچي قارل ماركس نظر نده، مدنيت مفسده لرنيك مدنيت خسته لككرينك باش سېي ملك نظامي اولوب، آڭ مفيد دوالري آڭ مؤثر علاجلري ره وولوتسيه قوتيله: (۱) پروله تاريه ديكتاتورسي، (۲) آكثريتك حقوق اجتماعيه دن تام محروميتي، (۳) ملك حقوقلرندن تام محروم قالوب، عمومي آنبار قاپولري ياننده بوتون انسانلرك هر برده هر وقت گدايلغي، ايمش.

مدنيتك بوتون اثرلري ره وولوتسيه قوتيله تام تخريب قيلمادقچه؛ انسا- نلرك هممسي محروميت فضيلتلر نده تام برابر اولمادقچه؛ قانون برينه حقوق بر- ينه حرمت برينه ديكتاتورره خلف اولوب، بوتون ملتلر بوتون فردلر هر جهتله تام تحقير قيلمادقچه، هيئت اجتماعيه هيچ بر صورتله اصلاح قيلماز ايمش. بوتون الهاملريني تاريخك دهشتلي حادثه لرندن مدنيتك بويوك مفسده لر- نندن استفاده ايمش قارل ماركس كچي عقل عفريتي بر داهي البته يالكز بويوله تدبيرلري يازار.

تورات بلاغتيله تلمود مهارتيله يازلمش «قاييتال» لريني ده او قودوق؛ قارل ماركس معرفتيله يازلوب، قومونست پارتيه سي نامندن بر وقت نشر قيلنمش غايت اهميتلي مانيفه ستلريني ده او قودوق.

انسانلرك احوال تاريخيه لرينه احوال روحيه لرينه تام واقف اولوب. اسكي ماضيلريني شو كونگي اجتماعي حاللريني بوتون مهارتله انتقاد خصوصلر- نده قارل ماركس تلمودك آڭ فقيه شاگرديدر، جني بر عفريتدر، بويوك بر دا- هيدر. انتقاد خصوصلر نده هر وقت اصابت ايدر.

لكن ره وولوتسيه عفريتي- مدنيت خسته لككرينك طبيي اولاماز ايمش، اجتماع بنيه لرنيك مهندسيدده اولاماز، حيات يوللرينك رهبري ده اولاماز، حيات ادبلرينك حكيمي ده اولاماز ايمش- اسكي حاللري انتقاد مهارتلر نده اصابت ايمش قارل ماركس- استقبال تدبيرلريني بيان خصوصلر نده هر جهتله

خطا ابتدی، ره و ولوتسیه فلسفه لرنده داهیلک کو سترمش فیلسوف قارل مارقس هیئت اجتماعیه نظاملرینی اصلاح تدبیرلرنده تمام ضعیف چیقدی.
قومونستلرک توراتلرینی ده، قاپیتالک بوتون جلدلرینی بوتون نوملرینی ده او قودق.

قاپیتالک ظامینه تسخیرینه قارشى «قاپیتال» ک برنجی جلدده گی قیام دعو- تلرینی بن ده البته قبول ایدهرم. گوزلدر. فلسفه برکه سیله دیانت ارشادیه انقلاب چیقماقدن صوک، ره و ولوتسیه قوتیه انقلاب فکرلرینه بن ده البته ذاهب اولا بیلورم. باشقه بر چاره یوقدر محاربه نتیجه سنده بویوک فرصت چیققدن صوک، اکثریتک قیامی البته طبیعی ایدی؛ بلکه ضروری ایدی. روسیه ده مشروع وسیله لرک یاردمیه، اکثریتک غلبه لری محاربه دن صوک تأمین قیلنه بیلور اولمش ایسه ده، شو زمان ده مشروع وسیله لرک هیچ بری روسیه ده ممکن توگل ایدی ده، فتنه ره و ولوتسیه سی چیقدی، یا خود اختیار قیلندی. باشقه بر چاره یوق ایدی، دیه یک. بویله اولمشدر، بلکه.

لکن هیئت اجتماعیه نظاملرینی حقوقدن محرومیت اساسلرینه تأسیس ایتمک، جمعیت ایچنده فردلرک حریتلرینی استقلاللرینی تمام سلب ایتمک، یوقلق فلسفه لرندن اجتماعی بر فائده امید ایتمک، اقتصادی برابرلگی یوقلق ده کورمک - بویله تدبیرلرک هیچ بری انسانلرک سعادتلرینه هیئت اجتماعیه صلاحنه هیچ بر وقت خدمت ایتمز.

قومونستلرک اجدلرینی ده او قودق.

آگیتاسیه قلمیه یازلمش بلاغلی قسمی غرضلرینه کوره مفید ایسه ده، قومونیزم فازه لرینی بیان یولنده یازلمش تخیلات قسمی غایت ضعیفدر. انسانلرک خلقتلرینه کوره، اویله بر حیات تمام محالدر. اویله بر حیاتک امکافی بر تقدیر قبول قیلنور ایسه، هر بر انسان هر حالده اویله بر حیاتدن البته بیزار اولور، نفرت ایدر.

قارل مارقس تعلیملرینی تفسیر یولنده له یین قلمیله یازمش « دولت هم ره وولوتسیه » اسملی کتاب ۱۹۱۹ سنه اولگی نثری - مطالعه قیلنور ایسه ، قومونیزم تعلیملرینک آڭ ضعیف طامورلری تمام آچیق ظاهر اولور . بورژوازیه لندن قوتولوق اوچون ، دولت ایچنده ره وولوتسیه لازم ایمش ، پروله تاریه دیکتاتوریه سی ده لازم ضرور ایمش ، انقلاب خصوصلرنده آکراه اجبار عامللرینی قوللاقمق ، دیکتاتوریه خصوصلرنده بوتون خلقک حریتلرینی حقوقلرینی تمام سلب ایتمک مشروع ایمش .

بورژوازیه دولتندن قوتولوق اوچون ، ره وولوتسیه ضرور ایسه ده ، پروله تاریه دیکتاتوریه سندن نجات یولنده ره وولوتسیه مشروع اولماز ایمش ، حاجت اولماز ایمش . بلکه پروله تاریه دیکتاتوریه برآز زمان دوام ایتمکدن سوڭ ، عاقبت ، انقراض طریقله زائل اولور ایمش . پروله تاریه دیکتاتوریه سی قومونیزم شکلنه منقلب اولور ایمش .

قومونیزم شکلنه منقلب اولور ایمش .

قومونیزم شکلنه منقلب اولور ایمش .

قومونیزم شکلنه منقلب اولور ایمش .

قومونیزم شکلنه منقلب اولور ایمش .

قومونیزم شکلنه منقلب اولور ایمش .

قومونیزم شکلنه منقلب اولور ایمش .

قومونیزم شکلنه منقلب اولور ایمش .

قومونیزم شکلنه منقلب اولور ایمش .

U
E
N
I
N

حقى مدنيت كېي اڭ نافع بر ضرورت اجتماعيه انسانيتك فسادينه قورال قيلندى.
 «عمله لرك فقير لرك اقتصادى ادبى حاللرېنى اصلاح» ره وولوتسيه لرى ده - آريستو -
 قراتلرگ اويونلرينه كيفلرينه خدمت ايتوچى قورال قيلنوب، معصوم جانلرى
 پاك قانلرى آريستو قراتلرگ هوالرينه هر وقت قربان ايدر ايدى؛ فقير لرك
 عمله لرك حاللرېنى اصلاح زحمتلرندن اصلاح تدبيرلرندن هر وقت اوزاق
 قالور ايدى.

بزده. اسلام ملتلىرى ده ره وولوتسيه لرى بيلورز. اوزلرى ده، اهميتلىرى ده،
 وقتينه كوره ضرورتلىرى ده بزده البته معلومدر.

اوزلرينك حقوقلرېنى حاجتلىرېنى حرمتلىرېنى شرفلرېنى حمايه يولنده قيام
 معناسيله ره وولوتسيه مشروع اولاييلور ايسه ده، ياخود ضرور اولاييلور
 ايسه ده، باشقه لرك حقوقلرېنى حرمتلىرېنى حرمتلىرېنى هدم ايتمك، اختيار -
 لرينى حرمتلىرېنى سلب ايتوب، اكراه ايتمك هيچ بر وقت مشروع اولماز،
 فائده ويرمز. محاربه ساعتلرنده اجتماعى حقوقلرگ حرمتلرگ هر برى، قبول
 ايدىك، باطل اولور ايسه ده، ديكتاتورده حقوقلرگ هيچ برىنى ابطال ايتمز.
 خلقك امنلرېنى حقوقلرېنى تامين حقنده ضرورى تدبير اولور ايسه، ديكتا -
 توره مشروع اولور، تحمل قيلنه بيلور؛ فائده ويرر. يوقسه، مشروع
 اولماز، فساد اولور، ضرر ويرر.

كارل ماركس تعليمى كېي، هيئت اجتماعيه ايكي متعادى، برى ديگرينه
 دشمن ايكي صنفدن مركب توگل بلكه برى ديگرينه متعاون، برى ديگرينه
 ياردم ايتوچى متعدد صنفلر دن مؤلفدر.

آگيتاسيه قوتيله صنفلر آره سينه دشمنك نشر ايتمك اصلاح تدبيرى
 اولماز. يالكز خلقك دماغلرى قبللرى عقيدىلرى فكرلرى ادبلىرى اصلاح قيلما -
 دقچه، ره وولوتسيه تدبيرلرى فقيرلره عمله لره خير ويرمز، بركت ويرمز.

هر بر دولت ده هر بر هيئت اجتماعيه ده قانون ضروردر، قوت البته

كارل ماركس
 تصنيف

önerdiği
fare

ضرور در . قانون عادل اولوب ؛ انسانلرك حقوقلريني ، هر خصوص ده حرمتلريني
تمام برابر تأمين ايدر ايسه ؛ حكومت عدالت قانونلريني تاميله تنفيذ ايتوب ؛
انسانلرك حاجتلرينه قدرتلرينه قابليتلرينه كوزه ، هر خصوص ده حر اعتبار
ايدر ايسه ؛ حرتلريني دولت قوتيله تأمين ايدر ايسه ؛ فقيرلرك عمللرك
حرمتلري حقوقلري بوتون حاجتلري البته تأمين قيلنور .

هيئت اجتماعيه كليهلرنده رياضت آئوديتور بهلرنده بويوك نهوولوتسيه
قوتلي رهوولوتسيه پروفهسوري قارت مدبر استاذ زمان معرفتيله ، تاريخ لسانيه ،
تجربه اصوليله آدم بالالرينك اعتبارلرينه تلقين قيلنه كلمش رياضت درسلرينك
قطعي خلاصه سي شودر .

فقيرلرك عمللرك مصلحتلريني سعادتلريني تأمين ايتيه بيله جك بر اساس
يالگز شودر رهوولوتسيه ضرور اولسه ده ، ديكتاتورده ضرور اولور ايسه ده ،
يالگز شو اساسي يا خود شويله بر اساسي تأمين ايتمك اوچون ضرور اولاييلور .

condition
revolution
+ dictator-
ship
justified

شو كونگي محاربه نتيجهلريني كوردك . مدنيتلي غربك عجزيني ده تحيريني ده
تمام آچيق مشاهده ايتدك . ايمپريالستلرك مقصدلريني ده پروله تاريخه رهبرلرينك
مقصدلريني ده تمام آچيق آنگلادق . مدنيتلي غربك افكار اجتماعيه سي محرابلرنده
سجده ايتمك دونلكلردن (?) اجتماعي نظاملرينه تقليد ايتمك ذلتلردن قوتولدق ؛
شرق قوتولدي (?) لکن محاربه كونلرنده اسلاميت دنياسنده غايت بويوك تفرقه
بيلهلري دوام ايتدي . درست ، اسكي خسته لكلكلرك ضرور بر نتيجه سي ايدى .
فرونترلرگ هر برنده اوزينگ مصلحتلرينه ضرر اولق اوزره ، حسابي يوق
قربانلريني ويردى . فرصت دقيقه لري الدن چيقدى . اسلام دنيا سي اقتصاد
جهتيله ده اولگي حالنده اولگي اسيرلگنده قالدى . |

خطر زياده لشدى . اسلام دنيا سي ايكي اوت ايچنده قالدى .

غرب دولتلريني ده بويوك بيمارستان شكلينه قومش وه رسال سهور معاهده-
لرينگ شرطلري اساسلري ، عمومي انقلابك صورتلري ، يوللري - اسلام دنيا-

سینگ بویوک امللرینه تمام مناقض حاللری، مقدس عقیده لرینه تمام مخالف مسئله لری حیات اجماعیه سنفلرینه چیقاردی.

بویوک برکتلی اسلام برلری بویوک دولتلك قوتلی حرص لرینه هدف ایدی. انقلابدن صوك شو كونگی مبارزه لرده بویوک قوتلی ایکی دشمنگ جدال لرینه اولگی کبی مایه اولوب، استیلالرینه هدف اولوب قالدی. اسلام مملکتلرینک مدنی دولتله نسبتله وضعیتلری همان اولگی کبی قالدی.

هدفلك ذلتلرندن چیتوب، حق صاحی اولوق، مستقل برطرف اولوق دقیقه لریدر شو کون!

بزه قباعت و بزه بیله جك مقصد - یالکز شودر. ایکی طرفك هیچ بری بزم شو مقصد مزى بزه تأمین ایتمز. یالکز اسلام قوتی یالکز تورك ایمانی تأمین ایدر.

اسلامیت شرفنده نجات طاگتی تورك قوتیله آتدی، استقلال کونی یاقینلاشدی. شو كونگی انقلابك طوفانلری طولقونلری آراسنده، تمام تحریب قیلنمش مدنیت خرابه لری ایچنده، وهرسال سهور معاهدلرینک مهلك سحر بيله زهر لئوب مجنون کبی اولمش مدنی دولتلك حرکتلرنده، تحیرلرنده، اوزینی غائب ایتمه مش تورك ملت نجیبه اسلامیه سینگ ثباتنده تدبیرلرنده - نجاتمز علامت لرینی کوردك، نجاتمز بشارت لرینی ایشیتدك.

ساریمز انگلیز فرانسیه آمریقه سیاستلری بوتون اسرار بيله بزه آچیق معلوم ایدی. انقلاب حرکتلرینک انقلاب بوللرینک شکری ده استقبالمزی بزه آچیق معلوم ایدی. پارتیه پروگراملرینک فعلیاتی ده اسلام تعلیم لرینه محبت مزى تا کید ایدی.

اسلام دنیاسی بوندن صوك یالکز اسلام دنیاسینه اعتماد ایدر. تورکیه اسلام مملکتلرینک هر برینه نمونه اولوب رهبر اولور، امام اولور. اقتصادی سیاسی اسارتدن اسلام دنیاسینگ نجاتی ده یالکز اوزینگ النده اوزینگ قوتیله اولاییلور. اولور. الا ان نصر الله قریب.

اسلام برلری اوزینگ برکتلی محصولاتیله اهل اسلامی تربیه ایدر ، البته .
 داخلی قننه لردن آزاد قالور ، البته . غایت بویوک شو ایکی خصوصیت برکه -
 سنده اسلام مملکتلرینگ نجاتلری استقباللری البته تأمین قیلنور ، انشاء الله .
 اسلام اوزینگ مقدس قرآیله ، اوزینگ جامع شریعت اجتماعیه سیله
 مستغنی اولور ، البته باشقه لرك تورانلرینه « قاییتال » لرینه ، پارتیه لرك پروغرا -
 ملرینه محتاج اولماز ، البته .

ساری هر برمرضک بردافعه سی برتلقیحی واردر ، بولونور . طاعون کبی
 سرایت ایته بیله جک ره وولوتسیه قننه لرینی ده اسلام ایمانی ، اسلام امانتی ،
 اسلام تعلیملری دفع ایده بیلور .

اسلام برلرنده اقتصادی ره وولوتسیه چیقماز . ره وولوتسیه عامللرینه اسلام
 مملکتلرینگ احتیاجی ده یوقدر .

لکن اساسلی بر شکلده ادبی اجتماعی انقلاب اسلام مملکتلرنده البته
 باشلانور . قوتلی اساسلی بر انقلاب اسلام مملکتلرینگ هر برینه شو کون البته
 ضروردر .

همه ملتلردن زیاده قریبان و یروب ده بوتون غنیمتلردن تمام محروم قالمش
 ایسه کده ، شو عمومی محاربه برکه سنده شو کونگی انقلاب برکه سنده ، ادبی
 انقلاب غنیمی اسلام ملتلرینگ حصه لرینه قالور ، انشاء الله .

ادبی انقلابک موجز بر ابجدی ، صاغلام بر اساسی اولق اوزره ، شو
 « اسلامیت الفبایی » اهل اسلامک بویوک التفاتلرینه تقدیم قیلندی .

اگ بویوک دولتلری ده بر یوزندن تمام سیامش تمام سپورمش ، هم ده اگ
 بای اگ قوتلی دولتلری ده تمام عاجز ایتمش شو کونگی عمومی محاربه ده - غایت
 بویوک غایت ثباتلی قهرمانلق اظهار ایتوب ، چاناق قلعه سنده بوتون دنیا قوتلرینه
 بحریه لرینه غلبه ایتمش هم ده اوزینی غائب ایتمه مش شانلی تورک عسکری
 شرفینه ، سیاسی نجات ادبی انقلاب خصوصلرنده عموم اهل اسلامک رهبری

اولاچق تورك ملت نجيبه سينگ بويوگ حرمينه . الكزده گي شو " اسلاميت
القباسي " يازلدى .

شانلى تورك عسكرى شرفينه شو "القباسي" مى نشر ايتدم . بر مقصدم وار ايدي :
پارتيه لرگ غايت قوتلى آگيتاسيه لرى صنفلك عداوتلرني عمومگ قليبينه تلقين
ايدرلر ايكن ، حيات ادبلىرني حيات اصوللرني اسلام لسانيه سويله دم ؛ قرآن
كريمگ ارشادلرني مؤمنلرگ هر برينه تبليغ ايتدم .

عمومى محاربه شو كون طوقتالدى ايسه ده ، غايت فاحش معاهده لر ينگ
غايب بويوك استكبارلر ينگ تاثيريله ، بره بجره حربه قوتلر نده اوستونلك
مسابقه لرى بويوك دولتر آراسنده غايت جديتله باشلانوب ، ياقين سنه لرگ
برنده اولگى دن ده دهشتلى محاربه لرگ وقوعى احتمالدر . بلكه ضرورى اولور
او وقت اسلام مملكتلر يده حاضر اولوب ، جدال مايه سى محاربه غايه سى
اولمقدن چيقار ، صاحب حق اولور . او وقت اسلام دولت عليه لرى نوركيه
ايران ، افغانستان و باشقه لر اوزلر ينگ عزتلر يقي حرمترلرني تأمين ايدرلر .
شو كونگى غرب مدنيتندن اسلام دنيا سى شو كون استفاده ايتوب ، ادبى انقلاب
برك سيله اسلام مملكتلرى او وقت بويوك بر قوت تشكيل ايتوب ؛ انسانيت
مصلحتلر يني تأمين ايته چك اسلاميت او وقت غالب اولور ، عزيز اولور .

كتب الله لا غلبن انا ورسلى . ان الله لقوى عزيز .

۱۹۱۲ سنه ، مارت ۲۸ ده ، تاشكند ، يونس خان مدرسه سنده

پروله تارى دوستى : موسى جارا لله .

شوكتابگ شوسطرلرى شو صحيفه لرى ، هم ده شوكتابگ بوتون ماده لرى
روسه ده اڭ آغر احوال ايچنده ، روسيه مسلمانلر ينگ بوتون دنيا دن تمام
انقطاعلرى دقيقه سنده ، ۱۹۲۰ سنه اورتالرنده يازلوب ؛ ۱۹۲۰ سنه
سنه بر (۱۶-۲۸) ندوه سنده ، اسلام روحانيلر ينگ بويوك قورولتاينده

اوقولش ایدی. تورکستان آفغانستان تورکیه فینله ندیه مطبعه لرینگ برنده طبع ایتدروب، اسلام مملکتلرینه نشر ایتمک آرزوسی یولنده سعی ایتمش ایسه مده موفق اولامادم.

شو اوچ دورت سنه ایچنده، تورکیه عسکرینگ حرب میدانلرنده. بویوک ملت مجلسینگ سیاست میدانلرنده بویوک مو فیقتلری شو صحیفه لرده گی بنم املرمی آچق تحقیق ایتدی.

۱۹۱۹ سنه سنته بر ایول آیلرنده، بری ارضروم ده بری سیواس ده طویلانمش حقوق ملیه جمعیتلرینگ بویوک قورولتایلرنده قبول قیلوب. ۱۹۲۰ سنه یانوار ۲۸ ده، استانبول مجلس مبعوثانی طرفندن ده قبول قیلنمش آلتی ماده لک میثاق ملی نسخه سی بزه ابرشدی. بویوک بر ممنوینتله اوقودق، استفاده ایتدک.

میثاق ملی - تورکلرگ صداقتلی لسانیه قوتلی ایمانیه تأکید قیلنمش بر ییندر، بوتون ملتله ویرلش مقدس بر عهددر، مدنی ملتله اعلان قیلنمش اهمیتی سیاسی بر وثیقه در، قوتلی عزیمتلی ملتگ کامل ایماننه گوزل بر ترجمه در، بویوک ملتگ شرفلی عظمتنه غایت جالب بر نمونه در، تورکیه حرکات ملیه سینگ متین بر اساسیدر، حکیم بر رهبریدر.

۱۹-۲۰ سنه لرده گی دهشتلی احوال ایچنده، اجنبی قوتلرگ تورکیه برینه استیلالری دقیقه لرنده، سه ور معاهده سینگ فرداسنده، تورکیه ولایتلرینی آتاتنه دولتلرینه تقسیم عرفه سنده بولونمق تأثیرله اولسه کرک؛ میثاق ملی ماده لری "فدا کارلرگ حد اعظمیلرینی متضمن اساساتی" بیان یولنده مجبوریت لسانیه یازیلوب؛ تورکیه کبی خلافت اسلامیه صاحبی مستقل بر دولتگ مطلوب ممکن حقوقلرینی، قوه ملیه حرکتلرینگ نهائی مقصدلرینی اعلان یولنده، تعیین یولنده یازلامش.

درست، حقلی دواملی بر صلح تأمین قیلنمق شو کون البته ضروردر.

لکن « حقیقی دوامی بر صلحه نائلیت یولنده اختیار قیلنه بیله چک فداکار -
لنگ حد اعظمیلری ، ورسای سهور معاهده لری بی یازمش حریم دیپلوماتلرگ
آچ کوزلرینگ کوزه لری بی طولدرماز ؛ تنازل مسامحه لری مخاصملر گره انصاف
و برمز ، بلکه تعاندلرینه تعالیلرینه یول آچار .

درست ، « اساسات مذکوره خارچنده - پایدار بر عثمانلی دولتگ وجودی
غیر ممکندر . » (؟) لکن « فداکارلنگ حدودا عظمیه سی داخلمده » پابسته قالاچق
تورکیه دولتی ده وجود بولاماز ، دوام ایده منز .

بنم تصورم ده ، بوندن سوگ مدنیلتی اولاچق تورکیه دولتی اقتصاد دنیاسنده
مهم بر عامل اولور ؛ اسلامیت دنیاسنده عاقل بر رهبر اولور ؛ اسلام ملتلرینه
اسلام دولتلرینه ^۱ امام اولایله چک بر خلافت اولور . بویله بر تصور ، بویله
بر آرزو - اهل اسلامگ هر برنده البته واردر .

تورکیه بویوک ملت مجلسی بویوک خلافت اسلامیت صاحبی اولوب ، اسلام
دولتلی اسلام ملتلی نظرنده تورکیه دولت علیه سینگ حرمتی خلافت قوتیله
تأمین قیلنمه دقچه ؛ اسلام دولتلرینگ مشترک ملکی مقدس حریمی عربستان
جزیره سی محترم بر اسلام مملکتی قیلنوب ، خلافت اسلامیه النده بولونما دقچه ؛
سوریه کبی مصر کبی حجاز کبی تورکیه دولت علیه سینگ اسکی ولایتلی اوزلرینگ
کامل اختیارلرینه نائل اولوب ، خلافت اسلامیه جامعده سنده مستقل بر مملکت
اولما دقچه ؛ غرب مملکتلرینی استیلا ایتمش اختلال طوفانلری تورکیه برندن دفع
قیلنوب ، اسلام پروله تاریخلرینگ حقوق اقتصادیه لری قرآن کریم عدالتیله تأمین
قیلنما دقچه ، تورکیه دولت علیه اسلامیه سی بوندن سوگ پایدار اولاماز .

تورکیه برنده قالاچق هر اقلیتگ هر ملتگ حقوقی حرمتی حریقی ملی
میثاقگ ۵ نچی ماده سنده او قدر صراحتله تأمین تأیید قیلندقدن سوگرده ده ،
مدنی دولتلرگ مسلمان اکثریتلری حقنده بر حرف بر سوز یازمامق ، یالنگز
« مالک متجا ورده گی مسلمانلرگ عین حقوقدن استفاده لری » حقنده یالنگز
بر « امنیه » یازمق مسامحه سی نه دن ایدی ؟

متار که میثاق ملیدن مقدم ایدی. میثاق ملی ماده لری ده متار که قرار لردن نجات داعیه سیله اولدی. او یله ایسه، تورکیه برینی عرب اکثریتیه مسکون، عثمانلی اسلام اکثریتیه مسکون قسملره تقسیم ایتوب، متار که خطلرینی اعتبار ایتمش کی اولمق؛ هم ده «حقیقه یا حکماً هیچ بر سببیه تفریق قبول ایتمز بر کل» اولاچق تورکیه برینی متار که خطلری داخلینه حصر ایتمک مجبوریتی نه دن ایدی؟

درست، آرای عمومیه لرینه مراجعت عادت قانونیه سی هر ملت حقنده جاری اولور ایسه، اوزلرینگ احوال خصوصیه عربیه لرنده عرب اکثریتی ده اوزلرینگ اختیار لرنده قالا بیلور. لکن، ایکی حرم جزیره سی عربستان کی بین الاسلام اولوب قالاچق بر قطعه اسلامیه خلافت اسلامیه دن یعنی تورکیه دن تمام منقطع بر قطعه عربیه کی قالا ما ز. بوتون اسلام قبله سی اولوب قالاچق حرمین جزیره سینگ سیاسی اجتماعی مقدراتی بالکز عربک آرای عمومیه سیله تعیین قیلنه آلا ز. اسلام قطعه سنده بوتون اهل اسلامک حقی برابر در استانبولک هر خللدن هر احتمالدن مصونیتی نه قدر مهم ایسه، خلافت اسلامیه النده مکه مدینه جزیره سینگ او قدر بلکه دها زیاده مصونیتی دها زیاده معموریتی دها زیاده مهمدر. بوغازلرک بوتون دنیا تجارتلرینه مناقلاتینه آچیقغی نه قدر اهمیتلی ایسه، خلافت اسلامیه النده قلوب مکه مدینه جزیره سینگ بوتون دنیا مسلمانلرینه هر وقت آچیقغی ده او قدر مهمدر.

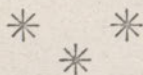
« شرائط تسویه سی دولتک استقلالینه تام حریتنه ملتک سیاسی اقتصادی انکشافینه مانع اولماز ایسه، تحقق ایده چک دیوناتک همه سی تمام ادا قیلنور. »
 مفهونده اگ سوک جمله سی - ملی میثاقک غایت اهمیتلی بر ماده سیدر. غایت بویوک امانت لرینگ نمونه سیدر. تورکلک نامینه اسلام دیانتینه بویوک بر شرفدر. « فلکم رؤوس اموالکم. لا تظلمون ولا تظلمون. وان کان ذوعسرة فنظرة الی میسرة. » آیت کریمه سینگ بر دره سیدر.

میثاق ملی مادرلرینه دائر شو ملاحظه لرمی یازدم . انتقاد هواسیله توگل
ایدی . امضا تاریخی بئم خاطر مده در . سهور معاهده سینگ فرداسنده تورکیه
برینه استیلا ایتمش دهشتلی احوالگ لا اقل میلیوندن بری بزم روسیه برنده ده
وار ایدی . ملاحظه لرم غفلت انتقادی اولاماز .

بئم شو ملاحظه لرم - تورکیه خلافت اسلامیه سی حقمده اسلام ملتلرینک
عقیده لرینه نظر لرینه امید لرینه درست بر ترجمه در . حرب ساحه لرنده تورک
عسکرینک مظفریتلری ، سیاست صحنه لرنده سیاسی او یونلرده تورک رهبر -
لرینک مهارت لری تورکیه خلافت اسلامیه سی حقمده اسلام ملتلرینک عقیده -
لرینی تصدیق ایته یازدی . بئم امید لرم یاقین کونلرده تامیله تحقیق قیلنوب ،
تورکیه خلافت اسلامیه سی هم دینی هم سیاسی هم اقتصادی انکشافات یوللرنده
بوتون اسلام ملتلرینه هم نمونه اولور ، هم رهبر اولور . اسلام ملتلرینک هر
بری تورکیه خلافت اسلامیه سینه اقتدا ایتموب ، اوز قوتیله اوز ایمانیله اوز
اختیار یله دیانت هم مدنیت یوللرنده مسابقه ایدر .

موسی جار الله

پترو غراد . ۱۹۲۳ سنه شباط یدی ده .

بسم الله الرحمن الرحيم .

عمومی اساسلر

۱) لسانلری ادبیاتلری دینلری طبیعتلری غایه‌لری جهتیله ، بوتون روسیه مسلمانلری بر ملندر .

حاشیه : ملیت - دینی ، عادی ، طبیعی ، تاریخی خصوصیتلرک مجموعہ - سندن عبارتدر . ملیت‌ده قان برلگی‌ده دین برلگی‌ده تاریخی اجتماعی احوالک برلگی‌ده معتبر در . ملیت مجموعہ سنده ادبی عناصر دها زیادہ معتبر در . ادبی عناصرک اهمیتتی طبیعی عناصرک اهمیتلرنندن زیادہ در ، تربیہ تأثیریلہ ، سیاست قوتیلہ بویوک بر ملتی اوفاق اوفاق ملترلہ تقسیم تدبیری‌ده ممکندر . - بوگا کورہ‌ده ، « غایه‌لری » قیدینی‌ده زیادہ ایتدک .

۲) روسیه مسلمانلرینک دینلری اسلام دینی اولوب ؛ اسلام دینی ، بوتون ادبی اجتماعی اقتصادی دینی سیاسی تعلیماتیلہ ، روسیه مسلمانلرینک حیاتلرینہ هر وقت هر یرده اساس اولور .

۳) همه حقوقلرک همه وظیفه‌لرک همه اهلیتلرک یگانہ حاملی یر یوزنده بالکز بر انسانیت اولمق جهتیله ، روسیه مسلمانلری بلکه بوتون یر یوزینک بوتون مسلمانلری همه انسانلرک همه ملترلک همه حقوقلرینی همه حرمتلرینی ، اوزلرینک حقوقلری کبی اوزلرینک حرمتلری کبی ، بوتون کمالیلہ بوتون فروعاتیلہ قبول ایدر ، احترام ایدر ،

« لهم مالنا - وعليهم ما علينا. » - « فما استقاموا لكم فاستقيموا لهم. »
 قانونلری اسلام معامله لرینگ هم ابدی هم عمومی هم قطعی اساسلریدر . بوگا
 کوره ،

(۴) روسیه ده گی ، بلکه بوتون ریوزنده گی همه ملتلك همه جنسلك همه
 صنفلك حقوقلرده وظیفه لرده برابرلكرینی روسیه مسلمانلری طلب ایدر .

(۵) مدنی سیاسی حقوقلرده همه ملتلك هر جهتله تمام برابرلكری
 اوستینه ، دولتگ اساس قانونی ملتلك هر برینه ادبی حقوقلریده : لسان ،
 ادبیات ، تربیه ، تعلیم ، دین حقوقلریده تامایله کمالیله تأمین ایدر .

هر لسانی هر لغتی استعمال ایتمک ، مکتب مدرسه لرینی انشا ایتوب تربیه
 ایتمک لسان ادبیات صنائع نفیسه هیئتلرینی تأسیس ایتمک خصوصلرنده ملتلك
 هر برینه حریت هم اختیار تامایله تأمین قیلنور .

انسانلك حقوقلری حریتلری حرمتلری هر جهتله تأمین ایتمک - هم
 دولتگ هم حکومتگ آگ بویوک وظیفه لریدر ، آگ مفید فریضه لریدر .

(۶) بوتون انسانلك بوتون ملتلك حقوقلرده حرمتلرده تمام برابرلكر-
 ینی ، اسلام تعلیماتنه کوره ، بوتون اهل اسلام قبول ایتوب ، اعتراف ایتوب ؛
 هر برده هر خصوصده هر وقتده هر حقوقده باشقه ملتلك هر برینه
 مسلمانلك تمام برابرلكرینی قطعی هم مقدس برحق اولوق اوزره ، روسیه مسلمان-
 نلری اعلان ایدر ؛ تام جسامتله تام حریتله دعوی ایدر .

(۷) روسیه مسلمانلری تام حقوقی غرازدان اولوق صفتیله ، باشقه ملتلك
 هر برینه مدنی اجتماعی سیاسی حقوقلك هر برنده تمام برابر اولوب ؛ حیات
 دینیله هر وقت هر خصوصده اسلام تعلیملرینه هر جهتله موافق اولوب ؛
 هیچ بر برده هیچ بر حقوقلرینه هیچ بر جهتله تحدید بولو نماز .

(۸) انسانلك هر بریده ، هر ملتک هیئت کلیه سیده اجتماعی سیاسی
 حقوقلك هر برینی بوتون فروعایله مالک اولور ، هر برینه اهل اولور .

۹) روسیه مسلمانلری حقوقلرک هر برینه وظیفه لرك هر برینه اهل اولوق صفتيله ، دولت ده تام حقوقلی اعضا اولوب ؛ سیاسی اجتماعی اداره لرك هر برینه هر جهتله اشتراك ایدر .

۱۰) هر بر انسانک هر بر ملتک دینی ده وجدانی ده بوتون امور شرعیه - سی ده هر وقت هر یرده هر خصوص ده هر جهتله حر در .

۱۱) دین ده وجدان ده حریت وار در . بوگنا کوره ده ، هر دین ده هر جهتله حرمت وار در .

دینک قدسیتی حقوقنک ده حرمتی ، حقوق عمومی ده دن اولوب ، اساس قانون قوتيله ، تکافل عمومی حکمیه تأمین هم حایه قیلنور .

۱۲) دینک حرمتینه قدسیتنه تعدی اولا بيله جک حرکتلرک هر بری البته قطعیتله منع قیلنور .

قومونیزم دینی اوزینک آگیتاسیه لرنده هر نه قدر حر اولا بیلور ایسه ده ، سماوی یا خود مسکونی دینلرک برینه تعدی ایتمک حقوقلرینه جبارتلرینه مالک اولماز .

۱۳) اسلام دینی ، بوتون حقوقیه بوتون حرمتيله ، دولت قانونی حضورنده محترم سانالور .

۱۴) روسیه مسلمانلرینک عائله حیاتلرینه ادبی اجتماعی حاللرینه ملی نظاملرینه غائد اسلام قانونلرینک اسلام حکملرینک اسلام تعلیملرینک هیچ برینه هیچ بر وقت هیچ بر یرده هیچ بر فرد هیچ بر قوت هیچ بر صورتله ممانعت ایده مز .

۱۵) اسلامک ادبی اجتماعی دینی حکملرینی تعلیملرینی قانونلرینی رعایت ایتمک اختیاری انسانلرک هر برینه بوتون کماليله تأمین قیلنور .

۱۶) دین ده حریت قاعده سینه کوره ، دینلرک هر برینی برهان قوتيله دلیل نوريله بیان یوليله انتقاد ایتمک حقی ، انتقاد ایتمک حریتی انسانلرک هر

زنده وار ایسه ده، دینلرگ برینی تحقیر ایتمک، دینلرگ برینه طعن ایتمک
 دین ده حرمت قاعده سینه کوره - هیچ بر برده هیچ بر وقت هیچ بر صورتله
 انسانلرگ هیچ برینه جائز اولماز.

۱۷) مقاله لرده رساله لرده خطبه لرده صحنه لرده دینلرگ برینی تحقیر ایتمک
 دینلرگ برینی استخفاف ایتمک بویوک بر جنایت صنالوب، قانون قوتیله منع
 قیلنور.

۱۸) اسلام دینی انسانلرگ یالکز ایمانلرینه عقیده لرینه عبادت لرینه محصور
 توگل. بلکه اختتاری عملرگ هر برینی اجتماعی حیاتگ بوتون جهتلرینی
 احاطه ایدر؛ همه سی خصوصنده اسلام دینی اوزینگ گوزل تعلیم لری آچیق
 بیان ایدر. حقوق دینیله حقوق اسلامیله مدنی اجتماعی حقوق لرگ اکثرینی تمامیله
 جامعدر.

اسلام دینی عمل دیندر، عملگ برکت لرینه عملگ و جوینیله ایمان دیندر.
 نظامی مدنیله هر جهته قوتلی تام کامل عدالتی بر هیئت اجتماعی بر
 هیئت انسانیله اسلامگ غایه سیدر. حیاتگ ترقیاتگ سعادتگ بوتون حاجت لری
 حاضر لک لری - اسلامیتگ بویوک رکیندر.

ادب بنالرینده اجتماعیله نظام لرینه سیاستگ اک معقول اصول لرینده اساس
 اولا بیلور بر دیندر اسلامیت.

بر یوزنده خلافت، طبیعت قانون لری اوزرنده ریاست، غایت بای طبیعت
 خزینه لرندن هر بر طریقه استفاده، انسانلرگ بوتون حاجت لری تامین،
 طبیعت خزینه لرندن بوتون برکت لری استحصال، انسانلرگ بایلقاری، قدرت
 اقتصادی لری، علوم، صنایع، جمال، صنایع نفیسه - شو اون بر مقصد اسلامیت
 مقصد لرینگ بریدر؛ یا خود شو اون بر مقصد لریگ همه سی اسلامیت مقصد لرینگ
 اساس لریدر.

طبیعت عنصر لرنده، طبیعت قانون لرنده تعارض بولونور، تناقض بولونور.

طبیعت بونلرگ هیچ برینی ابطال ایتمز . بلکه برینی دیکریله تعدیل ایتوب ،
تالیفاتوب ، معتدل بر مزاج معتدل بز بنیه تشکیل ایدر .

اجتماع قانونلرنده تعارض بولونور ، تناقض بولونور ، یاخود ، بولونه بیلور .
اجتماع قانونلرینگ طبیعت قانونلرینک هیچ برینی ابطال ایتمه یوب ، توفیق
ایتمک - شریعک اک بویوک مهارتیدر . بلکه شریعک بویوک اهمیتی ده بوتون
اهمیتی ده یالکز شو نقطه ده در .

اسلامیت طبیعت قانونلریله اجتماع قانونلرینی بویوک بر مهارتله توفیق ایدر .
هیچ برینی ابطال ایتمز ، بلکه هر برینی تعدیل ایدر . عمومک جمعیتک مصلحتلرینی
رعایت ایدر ایکن ، هیچ بر وقت فردلرک مصلحتلرینی جمعیت محرابنه قربان ایتمز
دولتک ریاستی حضورنده ، جمعیتک اختیاری حضورنده ، فردلرک اختیارلرینه
حد اعظمی ویرور . دولت ده اعضالق جمعیت ده شریکلک صفتیله برابر ، فرد-
لرک هر برینه هر خصوص ده استقلال حقوقلرینی ده تامیله تأمین ایدر .
شریکلک حقوقلرینی رعایه ایتمک دعواسیله ، فردلرک استقلال حقوقلرینی
ابطال ایتمز . قومونیزم تعلیماتینه نسبتله اسلام تعلیملرینک علویق حقلقی
بویله نقطه لرده تمام آچیق ظاهر اولور .

Islamic
etic

contrast
between
الاسلام
communism

درست ، الوهیت عقیده سی اسلامیتک اک بویوک اک قطعی اک اساسی عقیده
سیدر . شو کون بوتون علومک بوتون معارفک آچیق شهادتیله ثابت اولمش
الوهیت عقیده سیله اسلامیت البته افتخار ایدر .

لکن اسلامیت ده الوهیت عقیده سی انسانک قوتینه انسانک حریتینه
اختیارینه قدرتینه اداره سینه حدود قویمق اوچون ده توگل . الوهیت
استبدادلرنده انسانلری بنده ایتمک اوچون توگل . بلکه مادیلک طارلقلارنده
محبوسلکدن انسانلری چیقارمق اوچون ، هم ده طبیعت قوتلرندن قات قات
اوستون بویوک قوت عرشرینه انسانلری ایرشدرمک اوچوندر - اسلامیت ده
الوهیت عقیده سی .

اسلام عالم وجودك اتساعينه، وجودك عظمتينه انسانلری ارشاد ایدر. اسلام تعلیماتینه کوره؛ طبیعتک، مادیاتک، کواکبک نهایته سی یوقدر. مادیاته مکان اولای بیله چک فضا - غیر متناهیدير. خلا - یوقدر. ملا - متشابهدير. مادیات - هم بویو کلک جهتنده ده، هم کوچو کلک جهتنده ده - غیر متناهیدير. انسانلرک اجتماعیات دنیالرنده انتظام یوق ایسه ده، طبیعتک قانونلرنده، کلیه لرنده، ذره لرنده غایت متین عمومی ابدی بر انتظام واردر.

بیت:

جهان را سر بسر آینه دان	بهر يك ذره صد خورشيد تابان
اگر يك قطره را دل بر شگافی	برون آید ازو صد بحر صافی
دل هر حبه صد خرمن آمد	جهانی در دل يك اوزن آمد
اگر يك ذره را بر گیری از جای	خلل یابد همه عالم سراپای
زهر يك نقطه زین دوری مسلسل	هزاران شکل میگردد مشکل
زهر يك نقطه دوری گشت دائر	هم او مرکز هم او در دور سائر

This belongs not to the poet

اسلام تعلیملرینه اسلامیت فلسفه سینه بر نمونه قیلمق اوزره، نجم الدین محمودالتبریزی حضرتلرینک گلشن راز اسملی رساله لرنندن شو آلتی بیتی نقل ایتدم. شو کونگی فلسفه، شو کونگی علوم طبیعیه شو موجز بیتلری تامامیله شرح ایده مه مش ایسه ده بونندن صوگ البته شرح قیلنوب، البته قبول قیلنور. قرآن کریم هر صحیفه سنده اوزینک نصوص قطعیه سیله انسانلرک هر برینی نهایتی یوق عالم وجودک انتظامینه اتساعینه عجائبینه ارشاد ایدر. «وما اوتیم من العلم الا قلیلا» - کبی «وقل رب زدنی علما» کبی آیت کریمه لریله انسانلری حرکت فکریه یوللرینه دعوت ایدر.

بوگا کوره، عالم وجودک بوتون حقیقتلرینی، علوم طبیعیه بیانلرینی، کشفیاتلرینی اهل اسلام البته قبول ایتوب، علوم معارف اهللرینه هر خصوص ده موافقت ایتوب؛ بوگا علاوه، روحانیاتی ده اثبات ایدر.

عالم روحانیاتی اثبات ایتہ بیلہ چک بر دلیل ، فرض ایده یک ، بزم المزدہ شو کون یوق ایسہدہ ، روحانیاتی انکار ایتدرہ بیلہ چک ، عالم روحانیاتی نفی ایده بیلہ چک هیچ بر دلیل اهل علم الندهدہ البتہ یوقدر .

حجتش اینست کہ گوید هر دمی گر بدی چیزی دیگر من دیدمی
اسلامیت روحانیاتی ده اثبات ایدر . روحانیات مادیاتدن بویوکدر ، قوتلیدر ،
اوستوندر . مادیات - زمان ، مکان شکل جهتلریله محدود ایسہدہ . روحانیت
هیچ بر جهتلہ محدود اولماز .

الرنده دلیل یوق ایکن ، روحانیاتی انکار جسارتلرنده اهل عالم عیبلی
اولماز .

اسلام - انسانک عقلینه هم قلبنه عزت هم عظمت روحلرینی نفع ایدر ؛
طبیعت اوزرنده ریاست تدبیرلرینه هم ده عمل یوللرینه انسانلری ارشاد ایدر ،
سوق ایدر .

اسلامیتک قطعی نوصولرینه کوره ، انسان الوهیتک خلیفه سیدر . بوتون
وجودک کو کلرینی ده یرلرینی ده انسان مالکدر . اسلامک تعلیمی شودر .
اسلامیت حیات قانونیدر ، حیات حقوقیدر . قرآن کریمک آیت کریمه لری ،
شارع حکیم علیه الصلاة والسلام حضرتلرینک سنن دیوانلری ، امتک بویوک
اثرلری بوگا آچیق شاهر .

بویله بر دین هم حیاتک هم دولتک هم اجتماع نظاملرینک اساسی اولاییلور .
باشقه دینلرک هر بری دولتدن حکومتدن تفریق قیلنور ایکن^(۱) ، بویله بر دین
دولتدن حکومتدن تفریق قیلماز ایسہدہ ، یارار ایدی ، گوزل اولور ایدی .
دولتک حکومتک بنجی اولور ایدی .

(۱) بو فکر محرک فقط کندوسنه مخصوص فکردر . روسیه اسلاملرینک بتون ندوه لرنده
اسلام دینی نک روسیه حکومتینه بر هیچ وجهله تابع اولماماسی حقنده قطعی قرارل قبول ایدلشدر .

(۱۹) صوره تڪ اساسی قانونی حکمیله ، دین - دولتدن حکومتدن مکتبندن شو کون تمام تفریق قیلندی .

ملتلك دینلرینی معبدلرینی کنیسه لرینی جامعهلرینی دولتدن حکومتدن تفریق مسئلهسی شو کونگی حکومتك اك معقول اك حكمتلی تدبیریددر . بوندن صوك هر بر دین - اوزی ده ادارهلری ده - حکومتك نظارتندن تمام آزادقالور . حکومت ادارهلرینك هیچ برینه هیچ بر دین تابع اولماز . دینلرك هیچ برینی حکومت هیچ بر صورتله حمایه ایتمز . دینی ادارهلرك ، دینی مکتب مدرسهلرك هم ده روحانیلرك هیچ برینه دولت خزینهسی تأمینات ویرمز . حکومت سیا - ستینه ، ملتلك تعصبلرینه قورال اولمق ضرورتلرندن دینك اوزی ده دینك جمله سیده تمام آزد قالور . اوزینك تعصبلرینه حکومتی قورال ایتمك قدرتلرندن ده دینلرك هر بری البته محروم اولور . دولت هم حکومت دینلرك هیچ برینه منسوب اولماز . هم دولت هم حکومت هم قانون نظرنده دینلرك همهسی برابر اولوب ، همه دینلر همه مذهبلر هر وقت هر یرده تمام حر اولوب . دینلرینه مناسب داخلی نظاملری هر بر ملتك اوزینك اختیارنده اولور . حکومت هیچ بر صورتله هیچ بر وقت دین امورینه دین نظاملرینه مداخله ایتمز . دینی دولتدن حکومتدن ، حکومتی ده دیندن تفریق ایتمك معناسی شودر . شو کونگی روسیه حکومتینه نسبتله ، روسیه مسلمانلری بونی ممنونیتله قبول ایدر . بلکه طلب ایدر .

یوقسه ، دینلری اجماعی مدنی حقوقلرندن تمام محروم ایتمك ، تعلیمات دینیهلرینی احکام شرعیه لرینی نسخ ایتمك - تفریق اولماز ، بلکه تمام هدم اولور . روسیه مسلمانلری عائله حیاتلرنده ، ملی نظاملرنده ، دینی امورلرنده بونی هیچ بر وقت هیچ بر صورتله قبول ایتمز . چونکه اسلامیتك اك مهم رکنلرینی ترك ایتمك اولور ؛ حیاتك اك معقول اساسلرینی اك گوزل نظاملرینی براقوب ، تدنی یوللرینه قایتمق کبی بر حرکت رجعیه اولور .

۲۰) دین دولتدن حکومتدن، دولت هم حکومت دیندن تفریق قیلنمش ایسه ده، تفریق ایتمک لازم ایسه، هیچ بر دین حقوق یدنیه سندن حرمت اجتماعی سندن محروم قیلماز. قانون نظرنده هر بر دین محترم اولور.

۲۱) اسلام دینی - ادبی اجتماعی اقتصادی دینی تعلیماتیله روسیه مسلمانلرینک حیاتلرینه هر وقت هر یرده اساسی اولور.

۲۲) عائله مسئلهلری، یعنی نکاح، نسب، میراث، رضاع، حضانه، نفقه، هبه، وصیت، طلاق کبی، حکملری شریعت اسلامییه بیانیه قرار قیلنمش مسئلهلرک همه سی روسیه مسلمانلرینک اختیارلرینه تسلیم قیلنوب؛ دینی محکمهلرده شریعت اسلامییه احکامیله، اسلام روحانیلرینک معرفتلیله حل هم فصل قیلنور،

۲۳) هر خصوص ده، حیات معاملهلرینک هر برنده شریعت اسلامییه قانونیه عمل ایتمک اختیاری عمل ایتمک حقوقلری مسلمانلرک اختیارلرنده قالور.

۲۴) عائله مسئلهلرینک هیچ برینه حکومت ادارهلرینک هیچ بری هیچ بر صورتله مداخله ایتمز.

درست، ولادت وفات نکاح طلاق کبی عائله حادثهلرینک هر برینی صووهت دفتلرنده قید ایتمک تکلیفی، قید ایتمک نظامی مسلمانلر طرفندن قبول قیلنه بیلور. شو حادثهلرک هر برینه مخصوص دفتلر حکومت ادارهلرنده بولونه بیلور. لکن اسکی مه تریکه دفتلری بوندن صوگ جاری قیلنه چق عائله دفتلری، اسلام روحانیلرینک النده قالور. نفوس دفتلری حکومت ادا- رهلرنده اولاییلور. لکن اسلام عائلهلرینک دفتلری اسلام روحانیلرینک اللرنده بولنمق روسیه مسلمانلری اوچون ده مفید در، مطلوبدر؛ حکومت اوچون ده ضرری یوق، فائده سی وار بر نظامدر.

اسم ویرمک، نکاح عقدلرینی ایفا ایتمک، تفریق ایتمک، دفن ایتمک

کبی دینی سنترلرک هیچ برینه صووهت اداره لرینگ هیچ بری هیچ بر صورتله
مداخله ایتمز . بویله امورگ همه سی مسلمانلرگ اختیارنده روحانیلرینگ
النده قالور . حکومتگده خلقگده مصلحتی شو در .

(۲۵) صووهت اداره لرینگ بری عقد ایدر ایسه ، یا خود عقدلرگ
برینی فسخ ایدر ایسه ، عقدلریده فسخلریده شرعی حساب قیلماز . چونکه
هر عقدگ هر فسخگ شروطلری مانعلری ادبلری وار در . هر برینگ رعا -
یه سی البته لازمدر . رعایه قیلماز ایسه ، هیچ بری درست اولماز . ولو محکمه
اسلامیه طرفندن اولور ایسه ده .

(۲۶) نکاح عقدلرنده ، طلاق خصوصلرنده ، عدت مسئله لرنده شریعت
اسلامیه بیانلرینه مخالف اولا بیله چک صورتلری حکومت اداره لری قید ایدر
ایسه ده ، هیچ بری جائز اولماز ، شرعی حساب قیلماز .

(۲۷) محله روحانیلرینی محله خادملرینی تصدیق یا خود عزل خصوصلرینه
حکومت اداره لری هیچ بر وجهله مداخله ایتمز .

(۲۸) عبادت حرملری اولمق شرفیله ، مسجدلرگ معبدلرگ حرمتلری
قدسیتلری اساس قانون قوتیله ده حمایه قیلنور . مسجدلر معبدلر هر نوع
احترامسزلقدن قانون قوتیله ده محفوظ قالور .

(۲۹) روسیه مسلمانلری حکومتگ سیاست قوتیله متعدد اوافق جمهور -
یتلره تقسیم قیلنمش ایسه ده ، بوندن صوگ ینه تقسیم قیلنه چق اولسه ده ؛ ادب
جهتیله ، دین جهتیله همه روسیه مسلمانلری بر اداره مرکزینه ربط قیلنور .
شو کونده جمهوریتلری باشقه ایسه ده ، باشقورت خلقی ده ، قیرگیز قازاق
خلقی ده ، تورکستان خلقی ده امور دینی ده امور ادبی ده بر دینیله نظارتینه
اشتراک ایدر ، تابع اولور .

مؤمن مسلم نه رده اولور ایسه ده ، ملت اسلامیه اعضاسیدر . ایالت
ولایت فرقلری جمهوریت انقسانلری روسیه مسلمانلرینی تقسیم ایتمز . بوتون

روسیه مسلمانلری عمومی بر ریاست روحانیه اداره سیننه بر ریاست اسلامیه لواسینه طویلانور .

(۳۰) روسیه مسلمانلری - دینی ادبی ملی اجتماعی امورده تمام مختار اولوب؛ ملت مجسی ملی اداره، ولایت مجلسی، ولایت ادارهسی شهر مجلسی، شهر ادارهسی، قریه مجلسی، قریه ادارهسی کبی ملی مؤسسه لر واسطه سیله ملی دینی مدنی امورلری حل قیلنوب، اداره قیلنور .

بو یله مؤسسه لرگ تشکل صورتلری، حقوقلری، وظیفه لری، اقتدارلری ملتگ اساس قانونلر نده آچیق بیان قیلنوب، دولتک اساس قانونیله تصدیق قیلنور .
(۳۱) ابتدائی اورتا بویوک، علمی دینی صنایع ادبی مکتب مدرسه لر، هنر یورتلری، موزه خانه لر، کتب خانه لر، فنون معارف مؤسسه لری آچمق حقو - قلری روسیه مسلمانلرینه تامیله تأمین قیلنور .

(۳۲) هر بر جماعت، هر بر فرد اوزینک سرمایه سیله، مکتب مدرسه، هنر صناعت یورتلرینی، موزه خانه، کتب خانه تأسیس ایده بیلور . همه درس لری آنالسانیله، همه کتابلری عرب الفباسیله، ملی هم اسکی املالرده اولمق شرطیله، هر نوع مکتبلری تأسیس ایتمک اختیارلی مسلمانلرک جمعیتلر - ینه ده فردلرینه ده تأمین قیلنور .

(۳۳) دینی هم ادبی امورک اک بویوک ادارهسی، شو کون وقتینه قدر، دینییه نظارتی النده قالور .

(۳۴) امور دینیله رینی امور ادبیله رینی اداره شرفینه ملت طرفندت صایلامش اولمق جهتیله، دینییه نظارتی روسیه مسلمانلرینک ریاست دینییه سی اولوب؛ حکومت حضورنده اسلامیت وکیلی کبی اولور؛ روسیه مسلمانلرینک طلبلرینه هم ده حاجت لرینه مصلحت لرینه حکومت حضورنده ترجمان کبی اولور .

(۳۵) دینییه نظارتی، ریاست دینییه اولمق قوتیله، همه روحانی اداره لره همه روحانیلره نظارت ایدر . وقتینه قدر، مکتب مدرسه لره ده، عموماً

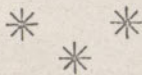
معارف یورتلرینه ده، درس کتابلرینه ده درس پروغراملرینه ده نظارت ایتوب؛
 تربیه اصوللری، درس پروغراملری حقنده مجربه ثمره لرینه کوره، مناسب
 تدبیرلری هر وقت حاضر ایتوب، دستور لر نشر ایدر.

(۳۶) دینیه نظارتی ملت مجلسی حضورنده ده علما شوراسی حضورنده وقت
 وقت حساب ویره طورور.

(۳۷) ملت طرفندن صایلانوب، ملنک مهم خدمتلرنده مشغولیت جهتیله،
 نظارت دینیه اعضالی، محتسبارک هر بری، محله لرك اماملری مؤذنلری،
 روحانیلک خدمتلرنده مشغول ایکن یا خود متقاعد ایکن، مجبوری خدمتلرك
 هر برندن، عسکرلکدن حبسدن آزاد قالور.

(۳۸) روسیه مسلمانلرینک محله خادملری خلقک خدمتلرنده هر وقت
 مشغول قالوب، حیاتلری ده عائله لریده هر وقت بالکز اوزلرینک کوچلریله
 ناعین قیلنمق جهتیله، باشقه ملتلرك روحانیلرینه مسلمانلرك روحانیلری هیچ
 بر جهته هیچ بر طرفندن قیاس قیلماز.

مسلمان روحانیلری اوزلرینک کوچیله گون کورور خلق طرفندن
 صایلانوب، هر وقت خلق خدمتمنده مشغول قالور، هر وقت خلق طرفداری
 اولوب، هر وقت حریت طرفداری اولور.

شو کونگی مهم حاجتله کوره تدبیر

اولا بيله چک ماده لر :

(۳۹) مسلمان روحانیلرینک متهملرینی محکمه لر حضورنده حمایه ایشمک اوچون ، دینییه نظارتی تصرفنده بر هیئت محامیه بولونور .

شو کونگی حادثه لره کوره ، شو کونگی فتنه لره کوره ، غایت ضرور غایت اهمیتی بویوک بر تدبیر در .

(۴۰) دینییه نظارتی حضورنده حقوق مشاوری یوریسقونسولت بولونور . نظارت مصلحتلرینی مدافعه ایندر ؛ نظارت مذاکره لرنده ، نظارت قرارلرنده دولت قانونی نقطه سندن مشورت وبرور .

(۴۱) حکومت شعبه لرینک دولت اداره لرینک هر برینک جریده لرینی مجله لرینی نشریاتلرینی دینییه نظارتی البته آلوب ؛ سیاستدن معلوماتدن زمانک حاللرنن هر وقت هر خصوصده خبردار اولب طورور . دینلره مسلمانلره شرق مسئله لرینه دائر حکومتک همه ده کوه تلرینی همه قرارلرینی اهاملره روحا- نیلره هر وقت بیان ایندر ، ایضاح ایندر ، تبلیغ ایندر .

زمانک فوق الغایه اهمیتنه کوره ، شو تدبیر هر حالده مفید ، بلکه هر حالده ضرور بر تدبیر در . نظارت دینییه اعضالرنده بر آزهمت بر آز اهلیت ؛ یاخود بر آز^(۱) ایمان بولونسه ایدی ؛ مکتب معاملری مجله اهاملری واسطه سیله روسیه مسلمانلرینه هر وقت گوزل معلومات قوتلی بر حرکت ویره بیلور ایدی .

(۱) دینییه نظارتنک اعضالری ، ملت مجلسی طرفندان انتخاب ایدلش ؛ دینلرنده ملتلرنده غایت صلاحیتی خوات کرامدر . بونک ایچون بونلاری ایمانلرقله تهمت ایشمک اعراض شخصیه ایچون قولاننن فقط اوافق سیاستچی لکدر .

(٤٢) دینیه نظارتی اوزینه مخصوص بویوک بر مطبعه تأسیس ایدر . دینی

ادبی علمی کتابلری طبع ایتوب؛ روسیه مسلمانلرینه نشر ایدر .

(٤٣) دینیه نظارتی موقوت بر مجله نشر ایدر . نظارتک قرارلرینی ، حسا-

بلرینی ، مخبره لرینی ، اعلانلرینی ، تدبیرلرینی ، روحانیلرک طلبه لرک ذوقلرینه مناسب معلوماتلری درج ایتوب؛ روسیه مسلمانلرینک مصلحتلرینی همده دینی حاجتلرینی تأمین یولنده مجله خدمت ایدر .

(٤٤) فحش کبی مسکرات کبی مفسد مهلك حراملرک هر بری ممکن یوللرک

مؤثر چاره لرک هر بریله تمام منع قیلنوب؛ مسلمانلرک حیات ادیبه لرینه دینی اداره لری محله روحانیلری منبرلری هر وقت نظارت ایدر .

شو وظیفه هر وقت روحانیلرک اگ بویوک اهمیتلی وظیفه لری ایدی . شو

کونگی حریت کونلرنده ادبی اخلاقی انقلاب کونلرنده ، سیفیلیس کبی الکتمولک کبی مهلك خسته لکلرک سرعتلی دهشتلی سرائتلری دقیقه لرنده ، شو تدبیرک اهمیت قات قات آرتدی .

اسلامیت ادبلرینه حرمتلری واراسلام روحانیلری شو کونگی وظیفه لرینی

تقدیر ایتوب ، حرکت ایتسه لر ، اجتهاد ایتسه لر ، گوزل اولور ایدی . آنالرده آنالرده جماعت خادم لرینه ده ملتک رهبرلرینه ده شو خصوصلرده تدبیرلر کوزمک البته شو کون ایندی ضروردر .

خلقک روحانی ادبی غذالرینه جامعلرک مقدس منبرلری یگانه منبع اولمق

جهتیه ، دینیه نظارتی جامعلرک مسجدلرک محرابلرینی منبرلرینی اصلاح ایتمک احیا ایتمک وظیفه لرینه ممکن یوللرک هر بریله سعی ایدر .

منبرلر احیا قیلنور ایسه . اهل اسلامک وجودی جانلانور ، دماغلری

صافلانور؛ ایمانلری نورلانور؛ قلبلری جسارت آلور .

(٤٦) شو کونگی محاربه نتیجه لری شو کونگی انقلاب دهشتلری بزم همه

قصورمزی تمام آچیق ایتوب ، بزه کوستردی . اگ بویوک گناهمز اگ بویوک

مکتب مدرسه مسئله‌لرنده بوتون قوتله سعی ایتمک ملتگده نظارتگده هم ده همه روحانیلرکده شو کون ایندی بویوک وظیفه‌لریدر بلکه نظارتگ شو کون یالکز بروظیفه‌سی، یالکز شو وظیفه‌سی قالدی دیسه‌کده، طوغری اولور. (٥١) شو کون بزم بلکه بوتون اهل اسلامک ایکی ضرور حاجتی وارد: (١) مدنیت دنیاسینک بوتون علوم‌لری فنون‌لری صناعات‌لری هنر‌لری، (٢) اسلامیتک علوم ادیبه‌سی علوم دینه‌سی.

اولگی ضرورت اولگی حاجت مدنیت دنیاسینک مکتبلرنده البته بولنور. مدنیت مکتبلرینک قاپولری ده اسلام بالالرینه بوندن صوک بلکه هر وقت هر یرده آچیق اولور آچیق قالور. لکن اسلامیتک علوم ادیبه‌سی علوم دینه‌سی مدنیت مکتبلرینک هیچ برنده یوق ایدی، بوندن صوگره‌ده بولونماز؛ شو کون تورکیه‌ده تورکستان‌ده عربستان‌ده بولونماز. اجتهاد ایدر ایسه‌ک، یولیه حرکت ایدر ایسه‌ک، اسلامیتک بوتون علوم ادیبه‌سی بوتون علوم دینه‌سی یالکز اسلام دنیاسنده، اوزمزده یالکز روسیه‌ده بولونور (٢) (٥٢) اسلام علوم ادیبه‌لرینی ممکن یوللرگ هر بریله نشر ایتمک اوچون، روسیه‌ده اهل علمدن شو کون فدائی بر هیئت عامیه تشکیل قیلنور. اوزینک رغبتیله اوزینک همتیله بوتون زحمت‌لری التزام ایده‌چک شو فدائی هیئت عامیه علوم ادیبه علوم دینه تدریساتیله مشغول اولوب؛ علوم ادیبه علوم دینه راغب‌لرینه معاملره اماملره خطیب‌لره مجاناً خالصاً لوجه الله علوم ادیبه علوم دینه درس‌لرینی ویرور.

مدرسه بنالری حاجت توگل، جامعلرک بری کافیدر؛ یاگی پروغراملر حاجت توگل، اولگی عصرلرک درس‌لری کبی فن تمام ایتمک اصول‌لری دها زیاده مفید اولا بیلور.

(٥٣) مدنیت دنیاسینک علوم فنون صنائع مکتبلرنده ملت بالالرینی تربیه ایتدروب، اقتصاد عمل‌لرینه حیات یوللرینه دولت اداره‌لرینه ملت بالالرینی

حاضر له مک خصوصاً زنده لازم اولاقق تدبير لرك هر برينه شو فدائی هیئت عامیه شو کون بلا تأخیر سلوک ایدر، ملی اجتماعی ادبی ترقیات حرکات زنده بزده لازم اولاقق ادب عسکری بوتون ملتک قوتیله بوتون ملتک اعانه سیله، شو هیئت عامیه تشکیل ایدر.

سیاسی فتوحات اوچون حرب عسکری بزده، روسیه مسلمانلرینه شو کون بلکه حاجت توکلدر، لکن ادبی فتوحات اوچون ادب عسکری بزده شو کون البته ضروری بر حاجتدر.

(٥٤) مکتب مدرسه مسئلهسی، معلم معلملر مسئلهسی شو کون ایندی فوق الغایه بویوک همده غایت آغر بر مسئله اولدی. مکتب مدرسه لرك پروغرا-ملری حقنده برآز ایسه ده اختیار مز و ار ایدی. بوگون ایندی قالمادی. معلم معلملر مزی حاضر له مک اوچون، اماملر مزی خطیبلر مزی مدرسه لرمزی حاضر له مک اوچون، مدرسه لرمز و ار ایدی. شو کون همه سی قاپانیدی.

مدنیت مکتبلر زنده کلیه لرنده بالالرمزی تربیه ایته طورور ایسه ک، علوم ادبیه علوم اسلامیه بر هیئت عامیه هم تیله نشر قیلنه طورور ایسه، ملی دینی احتیاجاتمز بر نیچه سنه ایچنده تأمین قیلنه باشلانور ایدی. گوزل مکتب، گوزل ادبیات، گوزل تربیه، گوزل دین بزده لازم ایسه، شو بوللرده اجتهاد ایتمک البته لازم اولور؛ ضرور اولور.

شو ماده لرده بیان قیلنمش تدبیرلر - شو کون هم ممکن هم اک مفید تدبیرلردر. (٥٥) مدنیت دنیا سینک مکتبلر زنده بالالرمزی تربیه ایتمک مسئله سینک مناسب تیله شو بویوک مجلسده مذاکره سی ضرور غایت بویوک بر مسئله واردر. بات خاتلق بویوک مکتبلر زنده قوتلی محیط لرنده تربیه لرینی تکمیل ایتوچی گوزل قزلر مکز بعضلری صوک کونلرده اسلام عائله لرندن قاجوب، یات عائله لرك برینه کیتدی. اسلام عائله سندن ملتک خانه سندن گوزل بر نیچه طوتاش غائب اولهی.

شو حال بر جهتدن غایت بویوک ضائعاتدر، بر جهتدن مدنیت مکتبلرنده
بالالرینی تربیه وظیفه لرنندن آنالرینی آنالرینی تمام اور کوتوب، مدنیت مکتبلرنده
بالالرك تربیه لرینه غایت بویوک بر مانعدر .

ملتك حیات ادبیه سنده بویله بویوک تراگه دیه لر، فاجعه لر خلق نظرنده
ملی مکتبلرك اهمیتلرینی قات قات زیاده ایتدی ایندی . لکن بویله منفور
فاجعه لرك سببلرینی تامیله یالکز مکتب تربیه لرنده آرامق هر وقت طوغری
اولماز . بلکه عائله حیاتنده، عائله تربیه سنده، اجتماعی احوالرك فنالغنده،
اجتماعی ادبك دونلگنده، ملی مکتب یوقلغنده آرامق کورمك دها زیاده
طوغری اولاییلور .

ادبی دینی احوالرك باشقه جهتلرینه ده نظر ایدر ایسهك، حال شویله در،
یاخود دها زیاده فنادر : مثلاً، ره وولوتسیه باشلاندى، غایت قوتلی آگیتاسیه
هر برده طارالدى . ملتك یاش بالالری، معلم معلمه لری یاتلرك دعوتلرینه
تقلید ایتوب، باشقه یوللره کیتوب، خلق کوزنده معلم معلمه لر متهم اولدی؛
ایکی آره ده غایت بویوک تنافر حاصل اولوب؛ خلق معلملردن معلمه لردن؛
معلم معلمه لر خلقدن تمام بیزدی . شو حالدن خلق غایت بویوک ضرر کوردی .
بویله فاجعه لرك البته سببلری واردر . سببلرك همه سی توگل ایسه ده،
بعضلری بلکه اك بویوکلری البته اوزمزده در . بوگا کوره، بویله فاجعه لرك
سببلرینی مدنیت مکتبلرنده کورمك مدنیت مکتبلرندن نفرت ایتمك البته
طوغری اولماز .

بویله فاجعه لردن نجات چاره سی وار ایسه، یالکز عائله تربیه سیدر .
۵۶) مکتب کتابلرینی علم حال کتابلرینی اخلاق کتابلرینی تاریخ مقدس
کتابلرینی دینییه نظارتیله برابر هیئت عامیه اصلاح ایدر .
اسلامیت دنیاسینك ادبی اجتماعی دینی حاللرینی اصلاح تدبیرلری آره سنده
شو تدبیر اك باش تدبیردر . بایناق سنه لره محتاج اولاچق شو تدبیر شو وظیفه
شو کون باشلانور .

(۵۷) سواد، ادب، هنر تعلیمی مجاناً اولوب، مجبوری اولور. قابلیتینه کوره، زمانک ملتک حاجتلینه کوره؛ بالالرك هر برینی تربیه البته فرضدر.

(۵۸) ملت بالالرينی تربیه اوچون لازم اولاقق سرمایه - اسلامیت حکمینه کوره - ملتک اک اولگی اک مفید اک برکتلی وظیفه سیدر.

(۵۹) مکتب مدرسه لره مسجدره تربیه یورتلینه - عمومیتله خیر مقصد - لرك هر برینه - اهل اسلامک همتلرندن هر برده اعانه طویلانور.

(۶۰) دینی ملی ادبی احتیاجلرك هر بری ملتک اوزینک سرمایه سیله تأمین قیلنور.

(۶۱) معارف یوللرینه مخصوص سرمایه لری مخصوص حصه لری ملتک افرای - دی اوزرینه ملت مجلسی یاخود دینیه نظارتی صالا بیلور ایسه ده، تأمیناتک اکثری وقتینه قدر ملتک همتینه ملتک اختیارینه حواله قیلنور.

(۶۲) ملت یتیملرینی انقلاب فقیرلرینک بالالرينی مدنیت مکتبلرنده تربیه ایتمک کبی مهم حاجتلی اداره ایته بیله چک سرمایه تشکیل حقنده حرب بایلرینک همتلرینه اوفاندوه سی ده دینیه نظارتی ده مراجعت ایدر.

(۶۳) ملت سرمایه سی متعدد منبعلردن حاصل اولا بیلور: (۱) اسلام وقفلی، (۲) مسلمانلرك وصیتلری، (۳) عشر زکات کبی صدقه لردن مالکلرك اختیاريله افزاز قیلنه چق حصه لر، (۴) نکاح ساعتلرنده ایکی طرفدن ملت خزینه سینه تقدیم قیلنه چق هدیه لر، عقد هدیه لری، (۵) اسلام دفترلر - ینه قید قیلنمق اوچون ولادت هدیه لری، (۶) اسلامده مؤکد صورتده مسنون نسیکه هدیه لری.

بو تون مسلمانلرك حسن رضالریله تقدیم قیلنه چق منبعلر هر وقت بولنور. ملتک مهم حاجتلینه وفا ایته چک سرمایه فوندی هر حالده آسان طریقله تشکیل قیلنه بیلور.

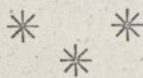
۶۴) روحانیلرک، محله خادملرینک، اماملرک مؤذنلرک تأمیناتی محله
ذمه سنده اولوب؛ دینیہ نظارتک تأمیناتی ده بوتون ملت همتیله اولور .

۶۵) حرب یتیملرینه ملت اوزی ده تربیه یورتلری تأسیس ایدر .

۶۶) یاقینلری مریبلری یوق حرب یتیملرینک حاللرندن محله روحانیلری
هر یرده هر وقت خبردار اولوب؛ یا حکومتک یا ملتک تربیه یورتلرینه
اورونلاشدروور .

۶۷) یتیملرک نسلرینی دینلرینی ضائع ایتمه مک اوچون، یتیملرک
نسلری اسملری دفترلر ده قید قیلنوب؛ نسلری اسملری یاشلری تربیه یورتلری
دینیہ نظارتینه ده اعلان قیلنوب، ایتم دفترینه قید قیلنور .

۶۸) اسلام تورک بالالرینی ملی دینی تربیه دن محروم ایتمه مک اوچون،
ایتم تربیه یورتلرینه مسلمان مدیرلر مسلمان مریبلر معلملر تعیین قیلنور .

ماتك حقوق تشریعیہ لرینہ ، شریعتك

تدوینینہ دائر مادہ لر

(۶۹) شارع حکیم علیہ الصلاة والسلام حضرتلرینك بوتون فضیلتلری بوتون کماللری همه خصیصه لری میراث اولمق اوزره امتینہ قالدی. امت بوتون خیراتلرینی همه برکتلرینی وهبی کسبی همه فضیلتلرینی منبع نبوتدن اقتباس ایدر. امت اوزینك رسولینہ هر خصوص ده شریکدر.

(۷۰) هیچ بر امتك هیچ بر فردنده عصمت یوق ایسه ده ، اسلامیتك هیئت کلیه سنده عصمت البتہ واردر. امت اسلامیه معصومدر ، اتفاق ایدر ایسه ، اصابت ایدر. امتك اجماعی معصومدر. هدایت ، حق ، صواب - اجماعدن خارج اولاماز. ضررده ، ضلالده ، خطاده امتك اجماعی ممکن توگلدر.

(۷۱) نبی اسلام امی ایدی: شارع اولمق شرفیله ، قدری شاعر لکدن فائق ایدی. نبی اسلام شاعر توگل ایدی. کتابت قونی نبی اسلام علیه الصلاة والسلام حضرتلرینده ، دیلم ، یوق ایدی. بوگا کوره ، اولگی امتلرک اولگی ملترلرک هیچ برینہ نصیب اولاماش قدر کتابت فضیلتی شاعر لک قونی اسلام امتینہ احسان قیلندی.

یعنی نبی اسلام علیه الصلاة والسلام حضرتلرینده یوق ایکی فضیلت - کتابت فضیلتی ده شاعر لک فضیلتی - امتینہ احسان قیلنوب ، هر کمالده اشتراک شرفینہ بویوک ایکی فضیلت علاوه قیلندی.

(۷۲) اصول شریعتی حفظ وظیفه لرینده امت اسلامیه تمام معصوم اولدی. قاریلری قرآن کریمی حفظ وظیفه لرینده تبلیغ وظیفه لرینده ؛ امتك محدثلری

شارعك سننلرینی حدیثلرینی حفظ وظیفه لرنده تبلیغ وظیفه لرنده؛ امتك فقیهلهاری شریعت اسلامیة قانونلرینی حکملرینی تدوین وظیفه لرنده اجتهاد وظیفه لرنده تامیله کمالیله معصوم چیقدی. تاریخ شو حقیقی تمام تصدیق ایتدی.

(۷۳) قرآن کریمك قطعی نصولرینه کوره، اسلامیت غالبدر، تاقیامت باقیدر، شریعت اسلامیة دائمدر. اسلامیتی حفظ ایده چک جنود الاهیة دن بری امتك هیئت کلیه سیدر. حفظ شریعت وظیفه لرنده ده امت اسلامیة معصومدر.

(۷۴) امت اسلامیة هیئت کلیه سیله شارع کبیر علیه الصلاة والسلام حضرلرینه خلیفه اولوب؛ شارع حضرتلرینك بوتون وظیفه لرنده بوتون حقوقلرینه تامیله وارث اولوق شریفله، اجتهاد حقوقلرینه ده تشریح حقوقلرینه ده تامیله البته مالگ اولور.

رسالتك عمومیتنه کوره ده، امتك شرفینه کوره ده، قرآن کریمك معجزه- لگینه کوره ده، شو فصلك شو آلتی ماده سی اسلام عقیده سی اولوق اوزره شو کون البته قبول قیلنور، قبول قیلنمق البته لازمدر. بویله اولماز ایسه، انسانلرک اک مهم اک اساسلی حقوقلرندن اهل اسلامك تمام محرومیتی لازم اولور ایدی. بوگاکا کوره،

(۷۵) تشریح قونی بوتون کمالیله تشریح حقوقلری بوتون فروعاتیله امت اسلامیة ده البته واردر،

شو فصلك شوماده لری "شریعت اساسلری"، اسملی رساله ده ده بیان قیلندی. (۷۶) اهل اسلامك هر برینه فکر حربیتی تأمین قیلنور؛ اهل آدملرک هر برینه اجتهاد حقی ده تسلیم قیلنور. لکن تشریح حقی، یعنی اجتماعی سیاسی مدنی دینی مسئله لرده دستور اولا بیله چک قانونلری وضع ایتمک حقی یالگنر اجماع اهلینه، هیئت اجماعیه اقتدارینه هیئت اجماعیه معرفتینه تخصیص قیلنور. شوماده ده اوچ جمله واردر. جمله لرک هر بری غایت اهمیتی بر اساسدر.

شو کونگی سیاسی اسارتدن اسلامیت دنیاسینک نجافی اوچون ده ، شو اساسلرک هر بری بر مقدمه در ؛ مدنی ملتله آره سنده بوتون اهل اسلامک عزتی هم مدنیق اوچون ده ، شو اساسلرک هر بری ضروری شرطدر ، تقلید بلیه سندن مذهب اختلافندن شریعتک نجافی اوچون ده ، شو اساسلرک هر بری ضروری بروسيله در .

(۷۷) فکر ، عقل هر خصوص ده هر وقت حردر .

(۷۸) اهل آدملرک هر برنده اجتهاد حقی واردر .

(۷۹) تشریح حقوقلری اجماع اهلینه مخصوصدر .

(۸۰) بوتون عصورک خزینه لری بوتون ملتله میرائلری بوتون شریعتلرک خلاصه سی اسلامیت تعلیملرنده تامیله مندرج اولوب ؛ اسلامیتک بوتون تعلیملری شو کون بزم قلبمزده محفوظدر ، بزم المزده حاضردر .

شو ماده قرآن کریمک اسلامک حرمتینه شرفینه مناسب بر حماست ادبیه در . معنی جهتیله قرآن کریمک آیت کریمه لرنه تمام موافقدر . اجماعی بر دوا اولمق اوزره ، بوتون اهل اسلامک قبلرینه دماغلرینه آشیلانور ایسه ، تربیه قوتیله ملت بالالرینه تلقین قیلنور ایسه ، بویوک فائده ویرور ، اسلام بالالرینه روح ویرور .

اوزلرینک شریعتلرینه قرآن کریمک آیت کریمه لرنه شارع حکیم علیه الصلاة والسلام جضرتلرینک سنتلرینه اهل اسلامک نظری غایت طاردر . بوکا مقابله بل بر حماست ادبیه اولمق وزره شوماده درج قیلندی .

شوماده ، بلا شبهه ، حقدر . امتک مساهله سیله ، فرض ایده یکه ، شو بویوک شرف شو کون امت ده یوق ایسه ده ، حاصل ایتمک تحقیق ایتمک بوندن صوک البته هر حالده ممکندر . مهمدر هم ضرورددر .

اسلامیت دنیاسی حقنده شو کونگی بویوک عمومی انقلابک بویوک برکسی گوزل نتیجه سی شو اولور ایدی .

(۸۱) قرآن کریمک آیت کریمه لرینی شارع حکیم علیه الصلاة والسلام حضرتلرینک همه سنت نبویه لرینی، صحابیلرک تابعیلرک مجتهدلرک همه اجتهاد- لرینی، اولگی ملتیرک همه قانونلرینی، اولگی دینلرک همه شریعتلرینی، شو کونگی مدنیتک بوتون حقلرینی نظاملرینی علوم اجتماعیه لرینی تامیله احاطه ایتوب؛ حیاتک تجر به سیله، اجتماعی تاریخک شهادتیه، عقلک دلائلیله، زمانک ده طلیله عمل ایته طورور ایسه ک، اسلامک شریعت اجتماعیه سی بوتون قوتیه بوتون کمالیه مدنیت دنیاسینه ظاهر اولور.

امت اسلامیه شو یول ده حرکت ایدر ایسه، انسانیتک مدنیتک بوتون حاجتلیرینه اسلامیتک تمام وفاسی البته ظاهر اولوز؛ فقه اسلامدن عاجزلک ذلتی ده زائل اولوب؛ معجزلک شرفی ده البته ثابت اولور؛ مسلمانلرک صلا- حلرینه ترقیاتلرینه مانع اولمق تهملرندن ده اسلامیت تمام پاک قالور ایدی.

(۸۲) اصول کتابلرنده تفصیلاتیه بیان قیلنمش اون دورت اصول اوستینه، تاریخ شهادتی، حیات تجر به سی، عقلک دلالتی، اجتماعک حاجتی، زمانک ده طلبی تشریح ده دلیل اولمق اوزره معتبر اولور

قواعد فقهیه اسملی کتابک مقدمه سنده اصول کلیه فصلنده اون دورت اصول بیان قیلنمشدر. شریعت اساساری اسملی کتاب ده (۶۴-۷۲) صحیفه- لرده شو ماده لره دائر اوزون بیان وارد.

(۸۳) اهل اسلامک ملی اجتماعی سیاسی دینی ادبی اقتصادی احتیاجلرینی مذاکره ایتوب، زمان مکان حیات اظهار ایته بیله چک ادبی اجتماعی سیاسی دینی مسئله لرینی اساس جهتیله حل ایتمک اوچون؛ مناسب بر وقت ده شهر- لرک برنده هر سنه لا اقل بر دفعه علماشوراسی، یعنی: تعلیم هم علوم اشلرنده خدمتلی مهارتلی معلوم عالمردن، جماعت اشلرنده اجتهادلری امانتلیر همتلی معلوم آدملرندن مولف بر هیئت حاجت زمانلرده معین وقتلرده دعوت قیلنور. ملتک زمانک مکانک خصوصیتلرینه کوره، اسلام حکملری تعیین

قینوب، مسئله لرینه کوره، حجتلر بته کوره، چاره لری ده تدبیرلری ده تعیین قیلنور.

۸۴) علما شوراسینک بوتون قرارلری همه مسلمانلره اعلان قیلنوب؛ ملتک افکار عمومی سی ده اعتبار قیلنور.

۸۵) بزه رسنه فاصله ایله اوچ شورا ده تکرار قیلنوب، قبول تا کید قیلنمش هر بر قرار بوتون روسیه مسلمانلرینه ده دینییه نظارتینه ده عمل دستوری اولور.

۸۶) شو طریقده قبول قیلنمش هر بر قرار - تام معناسیله امتک اجاعیدر.

۸۷) اجاع - دلیل توگل، بلکه بویوک بر قوتدر. قرارک نفوذینی ایجاب ایدر. اکثریت کافیدر، واحدک یا خود اقلیتک مخالفتی ضرر اولماز. اجاع - مصلحتلره تابع اولمق جهتیله قانون کی عمومیت کسب ایدر؛ لکن زمانک مکانک اختلاف لرینه کوره، هیچ بر وقت ابدیت کسب ایتمز. بر مکانک بر زمانک اجاعی باشقلرینه ده دلیل اولماز. امت اسلامییه معصوم ایسه ده، دلیل اولماق جهتیله، اجاع ده عصمت شرط اولماز.

۸۸) اجاع قرار بیه هیئت علمییه معرفتیله اجتهاد بیه شریعت اسلامییه احکام عدلیه سی، احکام عائله مجله سی تدوین قیلنوب؛ دینی مدرسه لرده تدریس قیلنور؛ مسلمانلرک حیاتلرینه ده اساس اولور؛ روحانیلره ده رهبر اولور؛ دینی محکمه لرده دستور اولور.

۸۹) انسانیت دنیاسنده اسلامیت رواجینه، سیاست میدانلرنده مسلمانلرک عزتلرینه استقلال لرینه دائر مسئله لر هم تدبیرلر حقیقنده علما شوراسی ده دینییه نظارتی ده شو کونگی اوفاندو سی ده اسلام مملکتلرینه ممکن بوللرک هر بیه مراجعت ایتمز؛ اسلام مملکتلرینک برنده ظاهر اولای بیه چک حرکتلرک هر برینه روسیه مسلمانلری ده هر وقت هر جهته اشتراک ایدر.

اهل اسلامك تعارفلىرىنه

عائد مادهلر

۹۰) سانلرى كۆپ، لسانلرى جنسلرى طبيعتلىرى عادتلرى مختلف اسلام دىياسى اوزىنىك حالتدن اوزى تاماميله غافلدر. اسلام مملكتلىرىنىك اقتصادى اجتماعى دىنى ادبى سياسى تاريخى حاللردن ممكن قدر خبردار اولمق مؤمنلر ك هر برينه شو كون ايندى البته لازمدر. بوگا كوره،

۹۱) شو كونگى اهل اسلامك اقتصادى اجتماعى سياسى دىنى ادبى حاللرىنه دائر اهل اسلام قاموسى تاليف قىلنور، روسيه مسلمانلرىنىك ده احوال اجتماعى عىهلرینه دائر بر قاموس، روسيه مسلمانلرىنىك قاموسى تاليف قىلنور. شو ايكى قاموس هم درس كتابى اولوب، هم مطالعه كتابى اولوب، اسلام دىياسنده بويوك بر تعارف شو طريقه البته حاصل اولاييلور بويله بر تعارف اسلام ملتلىرىنىك ترقىاتلىرىنه غايت بويوك فائدهلر ويره بيلور. اسلام دىياسىنىك غايت بويوك قوتينه شو كون اساس اولور ايدى.

اسلام قاموسى باشده مختصر هم مجمل اولور ايسه ده، كافيدر. روسيه مسلمانلرىنىك قاموسى محله اماملرىنىك مكتب معلملىرىنىك اشتراكيله، نظارتك ده اجتهاديله، مدينت دىياسىنىك مجموعهلردن كىتابلردن استفاده بوييله تاليف قىلنور بيلور.

۹۲) تورك قىيلهلىرى اسلاميتك بويوك بر عنصريدر. اسلاميتك شوكتى عزى، شو كونگى انقلاب طوفانلردن اسلاميتك نجاتى بلكه تورك قوتيله

ازینجا

تأمین هم تأیید قیلنور . اسلام مملکتلرینک تعارفلری تورک قبیله لرینک تعارف-
فلرینه ده یول آچار .

(۹۳) تعارف مقصدی یولنده ممکن یوللرک هر بریله سعی ایدر ایسه ک ،
تورک قبیله لرینک لسانلری ده ادبیاتلری ده احیا قیلنور ایدی . تورک قبیله-
لری آره سنده اسلامیتک انتشارینه ده یول آچولور ایدی . میسیونرلرک فساد-
لرینی ده فتنه لرینی ده باغلامق البته ممکن اولور ایدی .

(۹۴) کاشغار هم چین مسلمانلرینی دینی هم اجتماعی خسته لکدن آزاد ایتمک
اوچون ، تورکیه هم روسیه مسلمانلری طرفندن معلم معلملر طیب طیبهلر
کوندوره طور مق شو کون البته ضرور در . تورکیه حکومتینه ده روسیه مسلمان-
لرینه ده دینی نظارتینه ده البته ضرور در .

سزک بزم شو مهم وظیفه لر مزی غرب جمعیتلری غرب میسیونرلری شو
کون کامل جدیدله هر طرفه ایفا ایدیورلر .

اهل اسلامک اتحادینه

دائر مادهلر

(۹۵) مقدس مادی بر حرم الاهی اولمق صفتیله کعبه ، معنوی بویوک بر
قوت اولمق شرفیله اسلامیت ، کلی بر شریعت قوتلی بر جبل متین اولمق
برکه سیله قران کریم - شو بویوک مقدس اوچ قوت - بوتون بر یوزینک
مسلمانلرینی ربط ایتوب . بوتون مسلمانلری بر عائله کی توحید ایدر .

(۹۶) بوتون اسلامیت بر امتدر . اسلام - بوتون اهل اسلامک قلبلرینی
توحید ایدر ، تألیف ایدر . اسلامیت ده مذاهب مختلف اولاییلور . اسلامیت
مبدأ وجودی - موجودی توحید ایدر ایسه ده ، فکرلرک مبدألرینی توحید

ایتمز . اسلامیت ده یالکز قلب برلگی معتبر در . افکار - نه قدر مختلف اولور ایسه ده ، اولور . قلب برلگی اسلامک اک بویوک اساسیدر .

۹۷) مقدس برقبه جهتینه ، مسجد حرام شطرنه توجه ایتوچی بوتون مذاهب - اسلامیت مستویه سنده طویلانوب ، قلب برلگی قوتیله مشترک بر مقصد جهتینه یونه لور .

۹۸) اسلام ملتاری - آنالری امهات المؤمنین ، آنالری شارع حکیم محمد علیه الصلاة والسلام حضرتلری اولق شرفیله ، بیت الله ایچنده بیت الله حولنده طویلانمش بویوک برعائله . در .

النبي اولی بالمؤمنین من انفسهم وازواجه امهاتهم .
۹۹) دین قارندشلگی قان قارندشلگی قدر یا خود دها زیاده معتبر در .
قل ان کان آباؤکم - آیت کریمه سی - سورة التوبه ده گی آیت کریمه بوگا شاهد در .

۱۰۰) بویوک عائله اعضالرنیک متقابل حقوقلری حرمتلری قان قارندشلرنیک حقوقلری قدر یا خود دها زیاده معتبر اولوب ؛ قران کریم او بویوک عائله ده عادل بر امام اولق قوتیله امامت محرابنده ریاست منبرنده قائمدر .
۱۰۱) بویله مفید معقول هم قوتلی اتحاد - عالم اسلامیت ده بولونمق البته لازمدر . وار ایدی . وار در . شو کون بر تقدیر یوق ایسه ، بوندن صوک البته بولونور .

۱۰۲) بویله بر اتحاد جهانگیرلک اوچون توگل ، باشقه ملتلری تسخیر اوچون ده توگل ، بلکه اسلام ملتلرنیک مصلحتلری اوچون ، اسارتدن نجاتلری اوچوندر . بوگا کوره ،

۱۰۳) بوتون انسانلرک بوتون ملتلرک بوتون دینلرک بلکه بوتون صنفلرک همه حقوقلرینی همه حرمتلرینی هر جهتله هر برده هر وقت قبول ایتوب ، تصدیق ایتوب ؛ بر یوزینک همه مسلمانلرینی اتحاد لوالرینه دعوت ایدرز .

مدنی ملتلك هر برینه ده ، قوتلی دولتلك هر برینه ده ، اجتماعی پارتیه - لرك رهبرلرینه ده ، شو کونگی قومونستلك بویوکلرینه ده شو دعوتیزی ، حریت لسانیه جسارت قلبیه ، عرض ایدرز .

بوتون دنیا پر وله تاریخیه سی برله شوب ، استیلا یوللرنده حرکت ایده ییلور ایسه ، بوتون بر یوزنك مسلمانلری ده برله شوب ، نجات یوللرنده البته حرکت ایده ییلور . اسلامیتك همده شرقك مصلحتلرینه سبب اولاجق اتحاد اسلام مسئله سی تأمین قیلنما دقچه ، بر یوزنده عمومی انقلاب دعوالری بوش برلاف اولوب قالور .

(١٠٤) برله شگز بوتون برك اسلاملری !

(١٠٥) واعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا .

(١٠٦) اسلام ملتلرینك همه سی اسلام لوالرینك کوله گه لرینه طویلانور

ایسه ده ، اسلامیت جامعه سی بوتون اسلام ملتلرینی برله شدره چک اولور ؛ ایسه ده ، اسلام ملتلرینك اسلام مملکتلرینك هر بری مستقل اولا ییلور ؛ اسلام جامعه سی ملتلك همه سیله دوست اولا ییلور ؛ باشقه ملتلك دولتلرنده جمهوریتلرنده مسلمانلرك هر بری اعضا اولا ییلور .

(١٠٧) باکو کبی تاشکند کبی مهم مرکزلك برنده روسیه مسلمانلرینك

ندوه سی شو یاقین آیلرك برنده دعوت قیلنور . سیاست مسئله لرینه شرق مسئله لرینه عائد شو کونگی حرکتلرده عمومی بریلان ترتیب قیلنور . اسلام ملتلرینك هر برینك شو کونگی وظیفه لری ده آچیق تعیین قیلنور .

خلافت اسلامیه مسئله نی .

(١٠٨) خلافت : بوتون جامعه اسلامیه ده بر ، سیاسی ، دنیوی ، اک بویوک

بر ریاست عمومیه در . دولتک عزتینه ، ملتک مصلحتلرینه ، وطنک مملکتک

عمر اینده نظر ایدر ، شریعتک هم قانونلرک همه حکملرینی تنفیذ ایتوب ، امتک عدالتک دوامینه خدمت ایدر .

(۱۰۹) خلافت : فردک ریاستی توگل . فردک استبدادی ، فردک مونارخلگی توگل ، بلکه امتک ریاستیدر ، امتک استقلالیدر . خلافت - استیلا دولتی توگل فتوحات دولتی توگل ، بلکه اسلامیتی حافظ ، مسلمانلرک صلاحلرینه استیقلاللرینه ناظر دولتدر .

(۱۱۰) بویله بر ریاست قوتک شوکتک اهلیتک وجودینه توقف ایدر ؛ فردلرک قبیللرک خصوصیتلرینه هیچ بر صورتله البته باغلاماز . بوگا کوره ، (۱۱۱) خلافت اسلامیهده قریشیک ابدی اولمق اوزه البته شرط اولماز ؛ شرط توگلدر .

اسلامیتک اولگی عصر لرنده قریشک قوتینه کوره ، عصیتنه کوره ، قریشک هر جهتله اهلیتنه کوره ، خلافت او وقت قریشلرک حقی ایدی .

(۱۱۲) بویله بویوک بر شرف - خلافت اسلامیه شرفی - شوکون اسلام دولتلرینک اک بویوگینه ، مکه مدینه مسجد اقصی صاحبی تورکیه دولتینه ، شوکونگی محاربه جبهه لرنده خصوصاً چاناق قلعه سینک محافظه سنده بویوک قونی ، همده سیاست میدانلرنده بویوک اهلیتی آچیق اثبات قیلنمش تورکیه ملتینه بالکمز تورکیه دولت علیهسینه شوکون تسلیم قیلنه بیلور . بوگا کوره ،

(۱۱۳) بوتون اهل اسلامک قیللرینه عقیده لرینه ترجمان هم لسان اولمق صفتیله ، روسیه مسلمانلری ، عالملر شوراسی ، اوفاندوسی خلافت اسلامیه حقوقلرینی شوکونگی تورکیه دولتینه شوکونگی قوه علیه رهبرلرینه تامایله تسلیم ایدر ، اعتراف ایدر .

(۱۱۴) بویوک ملت مجلسی النده تورکیه حکومتی النده تورکیه سلطانی النده خلافت اسلامیه حقوقی شوکون مقدس بر حقوقدر . مقدس خلافتی هر نوع تعدیدن اولایله چک هر احتمالدن حمایه ایتمک بوتون مسلمانلرک شوکون بویوک وظیفه لریدر ، قطعی بر فریضه لریدر . بوگا کوره ده ،

(۱۱۵) شو کونگی آتاتنه معاهدسی وهرسای سهور معاهده لری بوتون انسانیت دنیاسینه ، خصوصاً بر یوزینک همه مسلمانلرینه بویوک بر تحقیر اولمق جهتیله ده ، روسیه مسلمانلری معاهده شروطلرینه بویوک بر نفرتله اعتراض ایدر .

(۱۱۶) نور کلرک شو کونگی حرکت ملیه لرینی ، اسلامیت یولنده شرق نجانی یولنده سعیلرینی روسیه مسلمانلری تصویب ایدر ، تحسین ایدر .

(۱۱۷) طلب قیلنه چق اعانه لرك هر برینه هر نوعینه روسیه مسلمانلری بوندن صوك البته عجله ایدر .

(۱۱۸) تورکیه مشیخت اسلامیه سی مخصوص بر هیئت فقهیه معرفتیه شو کتابک تدوین شریعت فصلنده بیان قیلنمش اصول اوزرنده ، شریعت اسلامیه مجلسی تدوین ایتوب ، دولتک قانونلرینه ملتک حیات اجماعیه حیات اقتصادیه لرینه اساس ایدر . بوتون بر یوزینک مسلمانلرینه ده نشر ایتوب ، تبلیغ ایتوب ؛ اهل اسلامک قیلرینه نفوذ ایدر ؛ اهل اسلامک احتراملرینی محبتلرینی تأمین ایدر . خلافت اسلامیه قدسیته ده ، بوتون اهل اسلام قیلنده خلافتک حرمتی ده بالکتر شو تدبیر بر که سنده تأمین قیلنور .

(۱۱۹) تورکیه حکومتی همه اهل اسلامک اشتراکیله اعانه سیله ایکی حرمی - کعبه ، مسجد حرام ، مکه ، مشاعر مقدسه ، مدینه ، روضه سعادتی غایت بویوک حرمتلرینه قدسیتلرینه تمام مناسب بر درجه ده تعمیر ایدر . تیمور یوللرینه ده تمام تأمین ایتوب ، بادینه بدویلرینک وحشتلرینی ده تمام قطع ایدر .

(۱۲۰) بیت الله هر نمازده همه اهل اسلامک قبله سیدر . هر حج ده بوتون اهل اسلامک مرجعیدر ، مقدس مرکزیدر . شارع حکیم علیه الصلاة والسلام حضرتلرینک غایت بویوک تدبیریه فرض قیلنمش حج موسلملری اهل اسلامک دینی ادبی اقتصادی اجتماعی سیاسی حاللرینی اصلاح و وظیفه لرنده غایت قوتلی غایت حکمتلی بر وسیله در . عالم اسلامیتک شو کونگی رادیو تله غرافی - کعبه در ، عرفات منا اجماعلرینک خطبه لریدر . بوگما کوره ،

(۱۲۱) حج یوللرینی تمام تسهیل ایتمک، حاجیلرک راحتلرینی حر -
 متلرینی تمام تأمین ایتمک، عبادتلرک بویوک حرمتلرینی محافظه ملاحظه سیله
 حج مناسکنه انتظام و یرمک، هر موسم اوچون مخصوص بر نظام ترتیب ایتمک
 البته ضروردر.

تورکیه حکومتی - بویوک ملت مجلسی هم دینی هم سیاسی شو بویوک وظیفه -
 لرینی کمال اهتمامله ایفا ایدرلر. انشاء الله.

(۱۲۲) شو کون بر یوزنده مدنیت دنیا سنده عدالت اقتصادیه بوقدر.
 اقلیت هر برده هر وقت سفاهت مفرطه ایچنده؛ اکثریت هر وقت هر برده
 مدهش سفالت جهنملرنده عمر ایدر. شو کون مدنیت دنیاسی احوال اقتصادیه
 احوال اجتماعیه جهتیله بویوک بحرانلر ایچنده، بویوک انقلابلر عرفه سنده
 در. اسلام ملتلرینکده اکثریتی بروله تاریدر. مهنددند قبری نه قدر سفالت
 ایچنده کون کورور. غیر مطلوب شویله احوالک سبیلری البته طبیعی توکل،
 بلکه اجتماعیدر. شو حاللری ده بوتون سبیلرینی ده رفع ایتمک البته ممکندر،
 البته مطلوبدر. آنا رشیستلر، اجتماعی اشتراکی پارتیهلر - شویله احوالک
 هر برینی اسکی شریعتلر ده اسناد ایتوب؛ اولگی اسکی شریعتلرک هر برینی
 بلا استثناء رفع ایتمک هواسیله ابطال ایتمک هوسیله سعی ایدرلر. غایت
 بویوک اهمیتی شو احوال حضورنده لاقید قالوب، راضی اولوب سکوتلرینه
 اسلام رهبرلرینک عذرلری یوق ایسه ده، عقیده لرینه کوره سفیل خلقک ضرور -
 رتلرینه کوره حرکتلرنده پارتیه آدملری البته معذوردر. شریعت اسلامییه
 حمله سی اسلام اصوللرینه موافق تدبیر آرامق زحمتلرینی شو کون التزام ایتمیز -
 لرسه، باشقه منبعلردن تدبیر آرامق حرکتلرنده اسلام عملیه سی ده اسلام
بروله تاریه سی ده بارین البته معذور اولور؛ قران کریم شریعتی برینه - قایتال
 توراتی یا خود آنا رشی انجیللری قائم اولور.

بوگا کوره ، عمله لرك حقوقلرینی حرمتلرینی راحتلرینی اسلام اصوللرینه
 موافق تدابیر قوتیله تأمین یولنده ؛ بو یوک ملت مجلسینک مشیخت اسلامیهسی
 هیئت عدلیهسی اسلام مملکتلرینک هیئت فقهیهلری اسلام قانونلرینی تدوین
 ایتوب ؛ خلافت اسلامیه هر خصوص ده صدیق فاروق حضرتلرینک سیاستلر-
 ینه ستلرینه اقتدا ایدر . - او وقت خلافت اولور ، خلافت اسلامیه مدینت
 نمونهسی اولور ؛ قران کریم حرمتی ، اسلام محبتی او وقت بوتون انسانلرک
 قلبلرینه نفوذ ایدر ، رسوخ بولور .

مخاربه حاللرینه دائر مادهلر

(۱۲۳) باشقه لرك برلرینی ماللرینی آلمق، یا خود رقبه لرینی تسخیر ایتمک اوچون استیلا محاربه لری انسانلرك طبیعتلرنده هر نه قدر وار ایسه ده، انسانیت نظر نده ده اسلامیت نظر نده ده جائز توگلدر، هیچ بر وقت جائز اولماز. لکن هجوم صورتلرنده دفاع محاربه لری، طوقونلق بلیه لرنده نجات محاربه لری - باشقه بر چاره یوقلق ضرورتینه کوره - مشروع اولور، بلکه فرض اولور. حرب دهشتلرینك حرب ضررلرینك اسارت ضررلرندن اسارت ذتلرندن هر حالده اهون اولمق جهتیله. بوگا کوره،

(۱۲۴) شو کونگی ایمپه ریا لیزم محاربه لرینه روسیه مسلمانلری اعتراض ایدر لر ایسه ده، شرقك نجات محاربه لرینی استقلال محاربه لرینی روسیه مسلمانلری مشروع اعلان ایدر، بلکه فرض حساب ایدر.

(۱۲۵) شرق خلقینه اسلام ملتلرینه استقلال حقوقلری تمام بالفعل تأمین قیلنمادقچه، جهادك مشروعیتی جهادك فرضلغی هیچ بر صورتله ساقط اولماز، هیچ بر وقت ساقط اولماز.

اهل اسلامك عقیده سی - شو در. قران کریمك نصوص کریمه سیله محکم اولوب، ثابت اولمش حقیقت ده شو در.

(۱۲۶) قران کریمه شریعت اسلامیه ده اك ابتدا - دشمنلرك اذالرینه

صبر ایتمک، تحمل ایتمک امراری نازل اولور اییدی. سوڭره مقابله فرمانلریده نازل اولدی. لکن صبر آیت کریمه لرینی نسخ یولیه توڭل اییدی.

مقابله فرمانلری آره سنده الك اول: « اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا وان الله علی نصرهم لقدیر - الذین اخرجوا من دیارهم بغير حق الا ان یقولوا ربنا الله. » آیت کریمه سی حج سوره سنده نازل اولدی.

مقابله جوازینک بر سببی شو آیت کریمه ده آچیق بیان قیلندی: توحیدی حق دیانتی قبوللرینه کوره، برلرندن یورتلرندن اخراج قیلنمق ظامی مقابله جوازینه سبب اولدی.

للذین یقاتلون جمله سینک صله سنده مجهول بنیه سینک دلالتینه کوره، آیت کریمه ده معلوم بنیه سی ده بالکثر مقابله صورتلرینه محمول اولور. شو آیت کریمه ده اذن فعلی اباحه معناسنده اولا بیلور؛ یا خود فاذنوا بحرب من الله کبی اعلان معناسنده اولا بیلور. لکن « بانهم ظلموا » - « الذین اخرجوا من دیارهم بغير حق » جمله لرینک افاده لرینه کوره، البته بالکثر مقابله صورتلرینه مدافعه دقیقه لرینه مخصوصدر.

« وقاتلوا فی سبیل الله الذین یقاتلونکم. ولا تعدوا. ان الله لا یحب المعتدین. » آیت کریمه سی، البقره سوره سنده.

آیه السیف - سیف آیت کریمه سی بالاتفاق شو آیت کریمه در. بوراده بالکثر دفاع محاربه سی مأمور هم مشروع اولوب؛ اعتدا - یعنی محاربه باشلامق مؤکد طریقله نهی قیلنمشدر.

شو معنی قرآن کریمه ده متعدد آیت کریمه لرده متنوع سیاق اوزرنده وقت وقت نازل اولور اییدی؛ همه آیت کریمه لرده مقصد همان بر اولور اییدی:

بادیلره ، هجوم ایتوچیلره ، تعدی ایتوچیلره مقابله ایتمک - مقاتلره مقاتله ایتمک مقابله ایتمک .

یالکیز شو قدر در . حتی براءة سورهمسی ده - براءة آیت کریمه لری ده - عنادلرنده ، ظالمرنده اذالرنده مفرط عرب مشرک لرنه خاص اولوق اوزره نازل اولدی .

براءة من الله ورسوله الى الذين عاهدتم من المشركين .

وقاتلوا المشركين كافة كما يقاتلونكم كافة . واعلموا ان الله مع المتقين .
جهادك ینه بر سببی شو آیت کریمه لره ، سیف آیت کریمه لرنده تمام آچیق بر صراحتله بیان قیلندی : دشمنلرک هجوملری تعدیلری اعتدالری مقابله جوازینه ، بلکه مقابله وجوبینه سبب اولور . دشمنلرک هجوملری اعتدالری دقیقه لرنده مقابله ایتمک مدافعه ایتمک ضرورت حکمیلله البته مشروعدر . بلکه دهها زیاده ضرر لردن قوتولوق ضروریتله فرض اولور ، فرضدر .

«ومالکم لاقتالون فی سبیل الله والمستضعفین من الرجال والنساء والولدان .»
نسا سورهمسنده .

اسیرلری اسارتدن تخلیص ایتمک اوچون شو آیت کریمه ده قتال ایجاب قیلنمشدر . شو آیت کریمه مؤمنلرک مکدهده اوزلرینک قارنداشلری جوارنده قارنداشلری ننده اسیرلکی حقنده ایندی ، مکدهده گی او کونگی اسیرلگی - شو کونگی مؤمنلرک شو کونگی اسارتلرندن زیاده تو گل ایدی . یاخود مؤمنلرک شو کونگی اسارتلری مکدهده مؤمنلرینک او کونگی اسارتلرندن البته دون تو گلدر . بوکا کوره ، شو کونگی نجات محاربه لری البته مشروعدر ، البته مطلوبدر ، بوتون مؤمنلره فرضدر .

« فان اعزلوکم فلم یقاتلوکم والقوا الیکم السلم فما جعل الله لکم علیهم

سبیلا » نسا سورهمسنده ، منافقلر حقنده .

سلام جهتله رینه میل ایتوب، اعتزال ایدر لر ایسه، یعنی محاربه کونلرنده
 بیطرف قالور ایسه، مقاتله لر هیج بر صورتله جائز اولماز، عداوتلری هر
 نه قدر معلوم اولور ایسه ده. اعتزال مقاتله جوازینی منع ایدر؛ بیطرف دولت
 اوزرینه هجوم جائز اولماز؛ بیطرف خلق اوزرینه ده هجوم ایتمک، قران
 کریم فصوصلرینه کوره، هیج بر صورتله جائز اولماز. امن خصوصلرنده :
 سلام و وظیفه لرنده، صلح حقوقلرنده اسلامیتک ثباتینه اسلامک علویتنه غایت
 گوزل، غایت آچیق شاهدر شو آیت کریمه .

«وان استنصروکم فی الدین فعلیکم النصر الا علی قوم بینکم و بینهم میثاق.»
 آیت کریمه سی الانفال سوره سینک اخیرنده .

مظلوم ملکندن اسیرلکندن قوتولمق خصوصلرنده دین قازندشی مراجعت ایتوب
 نصرت طلب ایدر ایسه، نصرت و یرمک یاردم ایتمک، شو آیت کریمه امرینه
 کوره، البته فرض اولور، واجب اولور .

محاربه دهشتلری انقلاب طوفانلری ایچنده، قوتلی غالب دشمنلری آره سنده
 بالکرقاش تور کلرک اسلام دنیا سینه شو کونگی نسبتلری شو کونگی وضعیتلری
 نصرت طلب ایتمکدر،

شو کونگی حرکت ملیه لرنده تور کلره تورک عسکرلرینه اسلام عسکرینه
 نصرت ایتمک، ممکن یوللرک هر بریله یاردم ایتمک بوتون بر یوزی مسلمانلرینک
 شو کون فرض وظیفه لر یدر. شو کتابک (۱۱۶-۱۱۷) ماده لرینک
 سندی شودر.

جیادک قتالک اوچنجی سببی ده شودر: یعنی: مظلوملرک نصرت طلبلر یدر.
 مظلوم یا خودضعیف بر اسیر نصرت طلب ایدر ایسه، نصرت واجب اولور، قتال
 جائز اولور.

۱۲۷) میثاق حقوقلری عهد حقوقلری حقوقلرک هر برندن اوستوندر .
 میثاق حقوقلرینک عهد حقوقلرینک هر بر حقوقدن مقدملگی هر بر
 حقوقدن اوستونلگی جهتیه " الاعلی قوم بینکم وینهم میثاق " استثنائی قرآن
 کریمده نازل اولدی .

دین حقوقلرینده قارندشلك حقوقلرینده میثاق حقوقلری عهد حقوقلری
 قرآن کریم حکمنده اوستوندر . دین حقوقیه میثاق حقوقلری تعارض ایدر
 ایسه ، استثنا حکمیه میثاق حقوقلری تقدیم قیلنور .

نه قدر بویوک بر رعایه نه قدر بویوک بر امانت! هیچ بر دینده ،
 هیچ بر سیاستده بولونماز بر علویت ، بر حقانیت! دین حقوقلرینده
 قارندشلك حقوقلرینده میثاق حقوقلری عهد حقوقلری قرآن کریم حکمنده
 اوستوندر .

سیاسی امورلرده بویله بویوک بر امانت هیچ بر دینده هیچ بر دولتده
 بوق ایدی ، بوقدر .

اسلام اساسینه ، حلق اساسینه ، قوت اساسینه بنا قیلنمش بنا قیلنه چق
 هر بر دولت البته سویله اولور .

وان جنحوا للسلام فاجنح لها . وتوکل علی الله
 محاربه ضررلرینی ممکن بوللرک هر بریله دفع ایتمک وظیفه سی حقنده غایت
 حکمتلی غایت جزالتی بر فرمان الایهدر . یعنی : سلام جهتلرینه دشمنلرک میل
 ایدر ایسه ، سنده البته سلام جهتلرینه عجله ایت : ممکن بوللرک معقول چاره
 لرک هر بریله محاربه بوللرینی البته قطع ایت .

سلام جهتلرینه میل دشمن طرفندن حس قیلنور ایسه ، قبول ایتمک واجب
 اولور . مقصود - سلام بویله صلح بویله حاصل اولور ایسه ، اولا بیلور ایسه
 محاربه البته حرام اولور .

۱۲۸) تلاوت قیلنمش شو آیت کریمه لرك افاده لرینه کوره ، قطعی حکم لرینه کوره ، اسلام امن مؤبد صلح مؤبد دینیدر . محاربه - یالکز ضرورت دقیقه - لرنده یالکز الزام صورتلرنده الزام قیلنوب ، مشروع اولور .

ان الدین عندلله الاسلام آیت کریمه سینک ده لغوی معناسی شودر . اسلام سلام یوللرینه دخول ایتمک ، سلام مستویه سنده ثابت قالمق معناسنده در . اسلم دخل فی السلام دیمک اولور .

” یا ایها الذین آمنوا ادخلوا فی السلم کافه “ آیت کریمه سی ده شو معنی ده غایت آچیق بر عبارتدر . هم عموم هم استغراق صیغه لریده شو آیت کریمه ده قطعیدر محکمدر .

۱۲۹) قرآن کریم ده سلام آیت کریمه لرینک هیچ بری ، جهاد آیت کریمه - لرینک سیف آیت کریمه لرینک هیچ بریله نسخ قیلنمادی .

جهاد آیت کریمه لرندن سیف آیت کریمه لرندن صوڪ مدینه ده سلام آیت کریمه لری نازل اولوب ، سلام آیت کریمه لری قرآن کریم ده محکم اولوب قالدی . سیف آیت کریمه لریده ، سلام آیت کریمه لریده قرآن کریم ده منسوخ اولمادی ؛ هر بری محکمدر .

قرآن کریم ده ” واعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخیل “ آیت کریمه سی ده محکمدر . بوکا کوره ،

۱۳۰) بر یوزنده دولت اسلامیه ایکی اساس اوزرینه ، بری سلام عمومی اساسی ، ینه بری قوت مطلقه اساسی اوزرنده قائم اولور .

قوتی یوق ، یاخود قوتی ناقص دولت - عمومی سلامی محافظه اقتدارینه مالک اولماز . هر زمانک همه قوتلرینی مالک خلق ، مالک دولت ، یالکز بویله بر دولت عمومی سلامی محافظه حقوقلرینه محافظه اقتدارینه مالک اولا بیلور . مالک اولور .

هر دولت ده قوت مطلقه وجودی ضرور بدر . دولت اسلامیه دهه قوت البته
 ضروری اولور . لکن دولت اسلامیه ده قوت - هجوم او چون توگل ، استیلا
 حرصلری او چون ده توگل . بلکه حقیقی هم ده حقوقلری هم ده حیات ضرورتلری
 محافظه او چوندر . دشمنلرک هجوملرندن استیلالرندن صاقلامق او چوندر .
 ” ترهبون به عدو الله وعدوكم “ تکمله سی ده بوگا آچیق دلالت ایدر .

شوفصلک صحیفه لرنده تلاوت قیلنمش آیت کریمه لرک افاده لری (۱۲۳) -
 (۱۳۰) ماده لر می آچیق اثبات ایتدی . بوگا کوره .

(۱۳۱) جهانگیر لک محاربه لری ، فتوحات محاربه لری ، ایمه ریا لیزم محاربه
 لری جائز اولماز ایسه ده ؛ لکن نجات محاربه لری دفاع محاربه لری ضرورت حکمیه
 مشروع اولور ،

(۱۳۲) اسلامیتک ده شرقک ده نجاتلری یوللرنده تورکلرک شو کونگی
 محاربه لری مشروعدر ، مطلوبدر ، ضروردر .

(۱۳۳) بوتون بر یوزی مسلمانلرینک ده تورکلره اسلام عسکرینه نصرتلری
 ده هر جهتله اعانه لری ده البته لازمدر ، مطلوبدر .

(۱۳۴) عهد حقوقلری قرآن کریم ده شریعت اسلامیه ده هر حقوقدن زیاده ،
 حق دین قارنداشلگی حقوقلرندن ده زیاده معتبردر .

الا وید المسلمین علی من سواهم واحده ، ویسعی بذمتهم ادناهم . سنت
 قطعیه سینک افاده سینه کوره ، اگ ادنی مؤمنک عهدی ده امانی ده لازمدر .
 حکومت او فردک عهدینی هیچ بر صورتله نقض ایته آلاز . بر فردک عهدی
 بر فردک تأمین هر خصوص ده هر وقت ده معتبر اولور . ویسعی بذمتهم ادناهم
 جمله نبویه سینک افاده سی شودر .

الانفال سوره سینک اخیرنده ” وان استنصروکم فی الدین فعلیکم النصر الا
 علی قوم بینکم وینهم میثاق “ آیت کریمه سنده گی استیثنا جمله سینک افاده سینه

کوره ، عهد حقوقلری دین قارنداشلگی حقوقلرندن زیاده معتبردر . تعارض صورتلرنده عهد حقوقلرینک رعایه سی استثنا جمله سیله ایجاب قیلنمشدر .

نه قدر بویوک بر رعایه ، نه قدو بویوک بر امانت ، هیچ بر دین ده ، هیچ بر سیاست ده بولونماز بر علویت ، بر حقانیت !

معاهدلرک اوزلری عهد حقوقلرینه خیانت ایتمزلر ایسه ، عهدلرینی نقض ایتمزلر ایسه ، اهل اسلام عهد حقوقلرینی دین حقوقلرندن زیاده اولق اوزره هر وقت اعتبار ایدر .

” فاستقاموا لکم فاستقیموا لهم “ آیت کریمه سینکده فرمائی شودر . عهد حقوقلری دیمک - بر وقت دشمن اولوبده ، سوگره یا ضرورت قوتیله یا خود مصلحت ملاحظه سیله عهد ایتمش مشرک معاهدگ حقوقلری دیمکدر .

یوقسه ، عموم انسانلرک انسان اولق شرفیله حقوقلری حرمتلری حریتلری حقنده اهل اسلامک عقیده قطعیه سی شو کثابگ اوچنچی ماده سنده بیان قیلندی .

انسانلرک حقوقلرینک حرمتلرینک عصمتی قیمتی ذاتیدر . عهد اولسه ده اولمسه ده ، هر انسانک هر ملتک هر حق هر حرمتی هر برده هر وقت هر خصوص ده معصومدر .

ان الدین عندالله الاسلام - یا ایها الذین آمنوا ادخلوا فی السلم کافه کبی آیت کریمه لرک افاده لری ارشادلری شودر .

بر آدم سلام و پرور ایسه ، سلم التقا ایدر ایسه ؛ ایمان حقوقلرینی امن حقوقلرینی البته حائز اولور .

ولا تقولوا لمن القی الیکم السلام لست مومناً آیت کریمه سی اوچ قراءت جهتیله اوچ آیت حکمنده اولوب ؛ سلام و بروجی ، سلم التقا ایتمجی آدمک

ایمان حقوقلرینی امن حقوقلرینی حائز لگینه البته شاهد اولایلور ، البته شاهد اولور .

یعنی : امن حقوقلری اسلامیت نظر نده یالکز عهد حکمیله توکل ، بلکه سلام و یرمک بر که سیله ده تأمین قیلنور .

حقوق خصوصلر نده اسلامیتک ثباتی اعتناسی شوقدر قوتلیدر .

« و اذا قال الرجل لرجل لا تخف فقد امنه . و اذا قال مترس فقد امنه .

فان الله يعلم الاسنه . » لا تخف کبی ، خوف ایتمه کبی ، مترس کبی خطابلرک بریله امن حقوقلری عهد حقوقلری ثابت اولور .

دشمنلگی سبقت ای توبده عاقبت عهد ایتمش بر آدمک بر قومک خیانتی غدیری ، علامت لرک بریله قرینه لرک دلالتیله ، محتمل اولور ایسه ، شو تقدیرده غدیر یولیله اوزینک عهدینی نقض ایتمک اهل اسلامک شرفینه عزتینه مناسب اولماز ، جائز اولماز . بلکه اعدام ایتمکدن صوک ، خبر و یردکن صوک عهدینی نبد ایتمک مصلحت اولور ایسه ، اسلامیت ادبیه مناسب اولور .

« و اما تخافن من قوم خیانة فانبدالیهم علی سواء . ان الله لا یحب الخائنین . »

خیاتلری محتمل اولور ایسه ، اعلام ای توب ، خبر و یروب ، عهد کی ترک ایدر ایسه ک ، ایت دیمکدر .

(۱۳۵) عهد حقوقلری معاهدلرک یالکز اوزلرینه محصور قالمایوب ؛ بلکه معاهدلره بوجه من الوجوه صلہسی وار بیطرف آدملری ده معتدلرلی ده البته شامل اولور .

« فان تولوا فخذوهم واقتلوهم حیث وجدتموهم . ولا تتخذوا منهم ولیاً ولا

نصیراً . الا الذین یصلون الی قوم بینکم و بینهم میثاقی . » نسا سوره سنده در .

یعنی : منافق دشمنلرکز صلحدن اعراض ای توب ، دشمنلکده اصرار

ایدر لر ایسه ، حقوقلرینک امنی زائل ، قانلرینکده ماللرینکده عصمتی قالمماز ؛

قتلری مشروع اولور . لکن منافق دشمنلرکز سزك معاهدلرکزہ التجا ایدرلر ایسه ، یعنی سزك قتل ایتمه یوب ، بلکه بیطرف قالوب ، معاهدلرکز طرفینه میل ایدرلر ایسه ، قتلری جائز اولار ؛ معاهدلرکز کبی همه حقوقلری معصوم اولور .

یعنی : عهد حقوقلری یالکز معاهدلره توگل ، بلکه مجاورلرینه ده معاهدلرکز دوستلرینه ده سرایت ایدر .

(۱۳۶) معاهدك حكمی هر خصوصه ، حتی دم خصوصلرنده ده مومنك حكمی کبیدر .

وماکان لمؤمن ان یقتل مؤمناً خطأ فتحریر رقبة مؤمنة ودية مسلمة الى اهله الا ان یردقوا . فان کان من قوم عدو لکم وهو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة . و ان کان من قوم بینکم و بینهم میثاق فدية مسلمة الى اهله و تحریر رقبة مؤمنة . فمن لم یجد فصیام شهرین متتابعین توبة من الله . و کان الله علماً حکماً .

شو آیت کریمه ده اوج جمله ده غایت آچیق بیانک افاده لرینه کوره ، یهودی نصرانی مشرک معاهدك قانی هر حقوقه ده مؤمنك قانی کبیدر . حرمتی عصمتی دشمن مؤمنك قانندن زیاده در ، دشمن قومك مؤمنی خطأ قتل قیلنور ایسه مؤمن رقبة آزاد ایتمك واجب اولور ، دیت واجب اولماز . دوست مؤمن قتل قیلنور ایسه ، رقبة آزاد ایتمك واجب اولور ، دیت تسلیم ایتمك واجب اولور ؛ لکن مقتولك اولیاسی اسقاط ایدر ایسه ، دیت ساقط اولور ؛ اما معاهد خطأ قتل قیلنور ایسه ، دیت واجب اولور ، ساقط اولماز ، رقبة آزاد ایتمك واجب اولور ؛ عاجز قالور ایسه ، ایکی آی کفارنی ده واجب اولور ،

عهدك قوتى شريعت اسلاميه ده شو قدر شديددر .

۱۳۷) یوقاری: نه تلاوت قیلنمش «والذین آمنوا ولم یهاجروا مالکم من ولایتهم من شیء حتى یهاجروا فی سبیل الله . وان استنصروکم فی الدین فعلیکم النصر الاعلی قوم بینکم و بینهم میثاق .» آیت کریمه سنده گی غایت اهمیتلی استننا مناسبتیله عهد حقوقلرینی بیان ایتدک : بوراده بیانی هم حلی مطلوب بر مسئله ، دیمک ممکن ، دها زیاده اهمیتلی بر مسئله وارددر .

انکلیز دولتی انکلیز ملتی شوکون تورکیه دولتینه تورکیه ملتینه محاربدر . تورکیه حکومتی شوکونده نصرت طلب ایتوب هندوستان مسلمانلرینه مراجعت ایدر ایسه ، نصرت و یرمک یاردم ایتمک هندوستان مسلمانلرینه واجب اولورمی ؟ یاخود هندوستان خلقیله انکلیز دولتی آره سنده عهدک میثاقک وجودینه کوره ، آیت کریمه ده گی استننا حکمیله ، هندوستان مسلمانلرینک یاردم و یرمکدن امتناعلری ده شوگون جائز اولورمی ؟

رومانف دورنده روسیه حکومتی تورکیه دولتینه اسلام مملکتلرینه محارب ایدی . بوندن صوکرده شو متجاور ایکی دولت آره سنده ده محاربه البته ممکندر .

روسیه مسلمانلری دولتک اصیل اعضالیدر . دولتک معاهده سی همه اعضالرینی شامل اولمق قوتیله ، عهد حقوقی میثاق قوتی مسلمانلرک ذمه سنده ده البته قائم اولور . البته قائمدر . بوکا کوره ،

اولکی محاربه لرده روسیه مسلمانلرینک حاللری نه ایدی ؟ دین فرمانیله عمل ایتوب ، تورکلره او وقت یاردم ایتمک می بزه واجب ایدی ؟ یاخود عهد هم میثاق قوتیله ، نصرتدن امتناع ایتمک جهتی ده می بزه او وقت جائز ایدی ؟ .

فرض ایده یک ، بوندن صوک روسیه حکومتی تورکیه دولتینه حرب آچدی .

تورکيه حکومتی او تقدیرده روسیه مسلمانلریلرندن نصرت طلب ایدرایسه ، بزم
حالمز نه اولور ؟

بوراده دورت احوال واردر . ۱ : قران کریمک آیت کریمه لرینی انکار
ایتمک ، ۲ : ایمان ایته طور و بده ، تورکيه دولت اسلامیه سی اوزرینه هجوم
ایتمک ، روسیه خریستیانلریله برابر تورکيه مسلمانلرینه حرب آچمق . شو
ایکی احوالک هیچ برینه بوندن صوک روسیه مسلمانلری انشاء الله ارتکاب ایتمز
ایمانلری ده انسا نیتلری ده شو ایکی چنایتک هر بوندن روسیه مسلمانلرینی البته
منع ایدر . جسارت مدنیه لری ده بوندن صوک انشاء الله البته کفایت ایدر ،
۳ : دین حکمیه تورکلره یاردم ایتوب ، دولتک عهدینی بوزمق ، محاربه ده
اشراک ایتمه مک ، دولت ایچنده بویوک بر اختلال چیقارمق . بویله بر احوال
اهل اسلامک هیچ برینه فائده ویرمر . اهل اسلامک امنلرینی خراب ایدر .
بویله بر احوال قائم اولسه ایدی ، دولتک اعضای اولوب هر برده هر ملتله
راحت راحت یاشامق نعمتلرندن اهل اسلام محروم قالور ایدی . شو احوالک
بویله فنا نتیجه لرینی تمام قیامق تدبیر یله اولایلور ، آیت کریمه استئنا جمله سی
بلاغت اعجازیه شاهی اولمق اوزره حکمت لسانیه نازل اولمشدر .

دورت احوالک ال قریبی : دولتک عهدینی میثاقک حقوقلرینی تمامیه رعایه
ایتوب ، روس طرفندن ده تورک طرفندن ده اعتزال ایتوب ، بیطرف قالمق .
آیت کریمه سیاقینه کوره ، استئنا جمله سینک معناسی ده مساقی ده افاده سی ده
شویله اولایلور . چونکه استئنا حکمیه ، بر تقدیر ، نصرت واجب اولماز
ایسه ده ، لکن مستنصر اوزرینه هجوم جوازی شارع حکیم علیه الصلاة والسلام
حضرتلرینک لسان حکمترلرینه البته اسناد قیلنه ماز . استئنا افاده ایدر ایسه
بالکزی بیطرف قالمق قدرینی افاده ایده بیلور .

استثنا جمله سی حقنده بم شو بیام بلکه طوغریدر. طوغری اولور ایسه ده. شوکتا بک یوز آلتنجی ماده سنده گی دعوام اساس جهتیه ثابت اولور. بوندن صوگ بیان قیلنه جق ماده لر ده ا زیاده سیله اثبات ایدر ایضاح ایدر.

(۱۳۸) بویله مسئله لری تمام صراحتله سویله مک یازمق وقتی - کونلری ساعتلری دقیقه لری ایشدی، تمام حلول ایتدی. هر حالده اسلام مملکتلرینک اسلام ملتلرینک سیاسی وضعیتلری هر یرده غایت فنادر، سیاست ساحه لرنده اهمیتلری ده غایت آزدرد. بلکه تمام یوقدر.

دولتده امین اعضا اولمق وظیفه لریله ایمانلرینک وظیفه لرینی گوزل هم معقول صورتده تألیف ابته بیلمک تدبیرلرندن اسلام ملتلرینک اسلام مملکتلرینک هر بری عاجز ایدی، همان عاجزدر.

(۱۳۹) اسلام ملتلرینک هر بری، مدنی دولتلرک هر برنده تام حقوقلی کامل امانتلی اعضا اولا بیلور. ملت اسلامیه فردلرینک هر بری، نهره ده اولور ایسه ده، دولتک تام حقوقلی اهلیدر، مملکتک امین بر اوغلیدر. دولتینه خیانت ایتمز، وطنینه ضرر ویرمز. دولتنده اعضا اولمق صفتیه برابر، سیاسی بر اهمیت سیاسی اجتماعی بر قدرت کسب ایده بیلور ایسه، کسب ایدر ایسه جامعه اسلامیه ضررینه قورال اولمق ذلتلرندن ده البته خلاص اولا بیلور؛ اسلام دولتلرینک ضررینه قورال اولماز، اسلام دشمنلرینک سوادینی ده تکثیر ایتمز.

(۱۴۰) اسلام ملتلرینه اسلام بالالرینه بویله بر وضعیت نصل تأمین قیلنور؛ شو کون بوتون صراحتله سویله نوب آچیق صورتده حل قیلنه جق مهم مسئله لرکده اک مهمی شودر. شو مسئله بوتون اسلامیت دنیاسی اوچونده شو کون اک مهم مسئله در.

۱۴۱) هر دولت ده هر برده دولتک و وطنک حمايه سينه فائده سينه اولوق
 اوزره ، اسلام ماتلرينك اسلام بالالرينك سياسى قوتلرى سياسى اهمتلىر تامين
 قيلنور ايسه ، شو مسئله مطلوب صورت ده ، هم اسلاميت فائده سينه هم دولت
 هم وطن مصلحتلرينه موافق بر نظام اوزره ، البته حل قيلنه بيلور .
 بگا قالسه ، تدبير يالگز شودر . هر نه قدر آغر ايسه ده طوغرى تدبير شودر .
 شوكتابك شو صحيفه لرك بوتون مادهلرى شو تدبيرك معقول هم صاغلام اساسلر يدر .
 ياخود او تدبيرك الفبا سيدر .

۱۴۲) قرآن كريم جلهلرى ، اهل اسلامك يقين هم قطعى اعتقادلرينه كوره ،
 عادى بر جمله اولمايوب ، بلكه الاهى سماوى بر جمله در . بوگا كوره ، قرآن كريم
 جمله لرينك هر بر جهتله هر بر خصوصيتلرينه اعتبار ايتمك ، نكته لرينك هر
 برينه تمام دقت ايتمك البته لازم اولور .

مالكم من ولايتهم من شىء جمله سيله - مالهم من ولايتكم من شىء جمله سينك
 افادهلرى معنالى آره سنده فرق البته وارد ؛ هم ده فرقلى البته بويوكدر .

مالكم من ولايتهم من شىء جمله سينك معناسى : ايمان ايتوبده هجرت
 ايتمه مش آدملرك ولايتلر نندن سزه بر فائده بر نصيب يوقدر . دولتلر ننده دار -
 لر ننده محبوسيت جهتيله ، اويله آدملرك ذمه لرينه هيچ بر وظيفه مترتب اولماز
 ديمك كچي اولور . لكن اويله آدملرك اوزلرى سزدن نصرت طلب ايدر ايسه ،
 نصرت ويرمك سزه واجب اولور . ” وان استنصروكم فى الدين فعليكم النصر “
 آيت كريمه سينك افادهسى شودر . يعنى سزك ولايتگزدن اويله آدملرك نصيبلىرى
 وارد .

ايمان ايتوبده هجرت ايتمه مش آدملرك قوتلرى بولونور ايسه ، اسلام دولتينه
 ملتينه نسبتله اويله آدملرك ذمه لرينه هيچ بر وظيفه مترتب اولماز . لكن عاجز
 قالبوده نصرت طلب ايدر ايسه ، نصرت ويرمك البته واجب اولور . ولايت

اسلامیه دن نصیبیلری وار دیمکدر . یعنی : قوت سر برلری اوزرنده عزت کرسیلری اوزرنده متمکن اسلام دولتی نصرت طلب ایتمز ، لکن نصرت و پرور . اگرده میثاق قائم توکل ایسه .

انفال آیت کریمه سینک معناسی شویله اولور ایسه ، روسیه مسلمانلرینک هندستان مسلمانلرینک سیاسی وضعیتلری حقنده شو آیت کریمه بر بیان اولور بیلورمی ؟ یوقمی ؟

بر یوزنده گی اسلام ملتلرینک اسلام مملکتلرینک سیاسی وضعیتلری حقنده قرآن کریمک حکیمانانه بر تدبیری عقلی حکمتلی بر ارشادی وار ایسه ، ایندی قرآن کریمک تدبیرینی ارشادینی بز شو کون بیان ایدیک .

(۱۴۳) عهد قرآن کریم حکمنده شریعت اسلامیه نظرنده غایت مؤکد اولوق اوزره ، معتبردر . معاهد طرفندن خیانت یا خود نقض بولونما دچجه ، عهدک هیچ برینی اسلام نقض ایتمز .

فا استقا موالکم فاستقیموا لهم - و اوفوا بعهد الله اذا عاهدتم . ولا تنقضوا الایمان بعد توکیدها وقد جعلتم الله علیکم کفیلاً . ان الله یعلم ما تفعلون .

(۱۴۴) لکن اهل اسلامک همه سی ذمه خصوصلرنده عهد خصوصلرنده نسبت خصوصلرنده بردر . اسلام دولتلرینک بری بات دولتلرک بریله معاهده ایدر ایسه ، شو معاهده عموم اهل اسلامک معاهده سی کبی اولور (؟) معاهد اوزینک عهدینی نقض ایدر ایسه ، همه اهل اسلامک عهدی نقض قیلنمش کبی اولور (؟) معاهد اوزینک عهدینی نقض ایتوب ، اسلام دولتلرینک برینه حرب اعلان ایدر ایسه ، اسلام دولتلرینک هر برینه اهل اسلامک هر برینه حرب اعلان ایتمش کبی اولور . اسلام دولتلرینک برینه دشمن بات بر دولت اسلام دولتلرینک هر برینه همه سینده البته دشمن اولور .

ذمة المسلمين واحدة . الاويد المسلمين على من سواهم واحدة .
 شو قطعی حدیثلرک تمام آچیق افادهلرینه کوره ، عموم اهل اسلامک
 ذمه سی بر در . برینگ ذمه سی نقض قیلنور ایسه ، دیگرینگ ذمه سی ده نقص
 قیلنمش اولور . شو قطعی حدیثک صوک جمله سینک افاده سینه کوره ، همه
 اهل اسلام بر قولدر . وهم بد علی من سواهم . اسلام دولترینک برینه حرب
 اعلان قیلندی می ، دشمن هجوم ایتدی می ، بر قول اولوب مدافعه ایتمک اهل
 اسلامک همه سیننه فرض اولور .

یوز قرق برنجی ماده ایله شو ماده ترکیب قیلنور ایسه ، یوز قرق ایکنچی
 ماده ده گی سوالک آچیق بر جوابی چیقار . شو اوج ماده اعانه سیله اهمیتلی بر
 مسئله بلکه حل قیلنور .

خاتونلرک حقوقلرینه وظیفه لرینه

دائر ماده لر

(۱۴۵) حکمت الاهیہ تدبیریله خاتونلرک رجالک طبیعی حاللری طبیعی
 وظیفه لری مختلف هم متفاوت خلق قیلنمش ایسه ده ، مدنی اجتماعی سیاسی دینی
 ادبی حقوقلرک هر برینی خاتونلرک هر برینه شریعت اسلامیله تمامیه کالیله احسان
 ایتدی . بوکا کوره .

(۱۴۵) خاتونلر هر حقوق ده ارلره مساویدر .

(۱۴۷) بعض خصوصلر ده تفاوت کبی بر حال وار ایسه ده ، حقوق ده توگل
 بلکه حظوظ ده یا خود اجتماعی وضع ده تفاوت در . مثلاً میراث حصه لرنده تفاوت

حظوظ تفاوتیدر . حظوظ انسانلرک اهلیتلیرینه کوره توگل . بلکه حاجتلیرینه کوره اولور . بوکا کوره ، بویله تفاوتلیرلی حقوق تفاوتینه اهلیت تفاوتینه عطف ایتمک البته خطادر .

(۱۴۸) لکن حقوقلره وظیفهله خاتونلرک اهلیتلیرلی مسئله سنده اک مهم اساس اولوق اوزره ، خاتونلرک حرمتلیرلی عائله قدسیتی عائله انتظامی عائله مصلحتلیرلی اعتبار قیلنور . بوکا کوره ،

(۱۴۹) عائله انتظامنه بالالرک سلامتلیرینه تربیهلرینه خاتونلرک وجودلرینه صحتلیرینه حرمتلرینه عصمتلرینه ضرر ویره بیله چک وظیفهله - دن خدمتلدن هر وقت هر برده خاتونلر تمام آزاد قالب ؛ حرمتلرینه لائق تو - گل حقوقلدن ده خاتون هر وقت یوقاری قالور .

(۱۵۰) بویله تفاوتلیرلی تساویلرینه ضرر ویرمز ، بلکه حرمتلرینی تأکید ایدر . عائله لرک راحت سعادتلی انتظامی خصوصلرنده ، بالالرک تربیهلرلی تأدیبلرلی خصوصلرنده خاتونلرک غایت بویوک اهمیتلی غایت اهمیتلی وظیفهله واردر . فرض ایده یک ، شو وظیفه لرینک برینه یا اکثرینه حقوق سیاسیله لرینک بری مزاحمت ایده چک اولور ایسه ، مصلحت ملاحظه سیله او یله حقوق سیاسیله - لری ترک قیلنور . ترک ایتمک محرومیت اولماز ، حرمت اولور ، مصلحت اولور .

(۱۵۱) هر حالده حقوقلرک هر برینه وظیفه لرکده هر برینه مصلحتلرکده هر برینه ارلرک هر بری کبی خاتونلرک هر بری ده اهلدر .

(۱۵۲) غایت آغر آنالوق وظیفهله غایت اهمیتلی عائله اداره سی خاتونلرک حقوقلرینه مانع کبی تلقی قیلنماز .

(۱۵۳) خاتونلرک حقوقلری نه قدر کامل اولور ایسه ، حرمتلری نه قدر زیاده اولور ایسه ، هیئت اجماعیه او قدر قوتلی اولور .

اهلیتی ده حقوقلریده کامل خاتونلرگ والدہ لگی ده محبوبہ لگی ده زیاده اولور. برکتلی اولور. حقوقلرگ بعضلرندن خاتونلرگ محرومیتلری، خانه جدارلری آراسنده خاتونلرگ اسارتلری عائلہ جهتیلہ فائده اولماز.

(۱۵۴) لکن اجتماعی وظیفہ لرینه اجتماعی اهمیتلرینه ادبی طبیعی وظیفہ لرینه سیاسی یا اجتماعی حقوقلری مزاحمت ایده چک اولور ایسه، اویله حقوقلر دن استفادہ لری مطلوب اولماز.

(۱۵۵) عائلہ لرگ نظاملرینه انتظاملرینه بالالرگ تربیہ لرینه خلل و برمه مک ضرورتینه کوره، خاتونلر قزلر مجبوری خدمتلرگ هر برندن البتہ آزاد اولوب؛ دولت یا جماعت خدمتلرینگ هیچ برینه خاتون قزلرگ هیچ بری مجبوریتلہ سورولمز.

(۱۵۶) فابریقه لرده زاوودلرده شاخته لرده خاتون قزلرگ خدمتلرینی مدنیت دنیاسی ده اقتصادی علماسی ده قبول ایدر ایسه ده، تحمل ایدر ایسه ده، بویله خدمتلره مجبوریت دهشتلرندن، بلکه خاتونلرگ وجودلرینه صحتلرینه عصمتلرینه ضرر و یزه بیله چک خدمتلرک هر برندن اوزلرینگ قزلرینی خاتونلرینی آزاد ایتمک وظیفہ لرنده اسلام دنیاسی ده روسیه مسلمانلری ده بوندن صوگ البتہ اجتهاد ایدر.

(۱۵۷) شو کونگی مدنیتک بویله دهشتلی مفسده لرندن قوتولمق چاره - لرینی آرامق بولمق روسیه مسلمانلرینک ده بوتون بر یوزی مسلمانلرینک ده مهم بر وظیفہ لریدر. بوگا کوره،

(۱۵۸) نفقه لرینی اوزلری کسب ایده بیلورلک قدر خاتونلر مزی قزلر مزی تربیہ ایتمک البتہ ضروردر. خاتونلرگ شویله بر وضعیت ده شویله بر قدرت ده اولمقلری حقوقلرینک ده حریتلرینک ده حرمتلرینک ده اگ قوتلی حافظیدر.

هیئت اجتماعیه ده ایکی شیء : بزى جهل بزى ضرورت انسانلرگ هر بزینی
خصوصاً خاتونلری سفالتلرگ هر بزینه سوق ایدر .

قزلرگ تربیه لرنده غایت مهم شو جهتی ده البته اعتبار ایتمک عائله آنالارینه
ده امت ره برلرینه ده شو کون البته البته لازمدر .

(۱۵۹) خاتونلرگ قزلرگ حقوقلرینه وظیفه لرینه دائر بر کتاب ، کتب
فقیهیه آراسنده یوقدر . احوال طبیعیه لرینگ احوال فقیهیه لرینگ حکملرینه
دائر بیانلر کتب فقیهیه ده طهارت صلات عدت کبی کتابلرده وار ایسه ده ، مجتهد-
لری ده سرگردان ایدر قدر آغردر . بوگا کوره ، خلافت اسلامیه مشیخت
اسلامیه سبی ، اسلام مملکتلرینگ هیئت فقیهیه لری معرفیله ، خاتونلرگ قزلرگ
حقوقلرینه وظیفه لرینه احوال طبیعیه لرینگ احوال فقیهیه لرینگ حکملرینه
دائر هم موجز هم آسان هم مضبوط بر کتاب تألیف قیلنوب ، مکتب مدرسه لرده
تدریس قیلنور .

عمله ، حقوق ، ملک ، اراضی

مسئله لرینه دائر ماده لر

(۱۶۰) عمله لرگ بوتون حقوقلرینی ، عمله لرگ صلاحلرینه خدمت ایده
بیله چک همه تدبیرلری بوتون اهل اسلام قبول ایدر طلب ایدر .
صلاحلرینه ، عمله لرینگ ده برکتلرینه خدمت ایده بیله چک همه حقوقلری
همه تدبیرلری اهل اسلام طلب ایدر . آگیتاسیه برده لرنده پروپاغانده لوحه-
لرنده باز مق او چون توگل ؛ بلکه تاممیله فعلیت ساحه لرینه چقار مق او چون ،

همده هیئت اجتماعیہ نظاملرندہ وار مهلک خسته لکری توزہ توب ، دیئت اجتماعیہ
بنده لرینی آگ مهلک فساددن تطہیر ایتمک اوچون ، عملہ لرگ همه حقوق لرینی
البتہ اسلام طلب ایدر .

(۱۶۱) روسیہ مسلمانلری اوقا ندوسہی بلکه بوتون بر یوزینک بوتون
مسلمانلری اجتماعک انسانیتک بوتون حقوق لرینی ؛ انسانک مسکنک ملکک
معصوملغی کبی ، دینک سوزک مطبوعاتک شرکتک بلا تحدید حریتی کبی ،
هر نوع صنعتک تجارتک حرکتک حریتی کبی حقوق لری تامیلہ کمالیلہ طلب
ایدر .

(۱۶۲) ملک - هیئت اجتماعیہ ده هم مطلق هم ضروری بر حقدر . ملک
حقوقی مقدسدر ، معصومدر . ملک حقوقی حقوق عمومیہ دن اولوب ، هیئت
اجتماعیہ قوتیلہ تکافل عمومی قانونیلہ هر وقت تأمین قیلنور . انسانلرک هیچ
بری هیچ بر صورتلہ ملک حقوق لرندن محروم قیلماز ، محروم اولماز . حتی ،
فرض ایدہیک ، انسان رقیق اولسده ، بنده اولسده ، ملک هم تملیک
حقوق لرندن محروم قالماز .

(۱۶۳) حقوق مسئله لرندہ ملک - بایلق معناسنده توگل ، غنامعناسنده
توگل ، بلک اہلیت معناسنده در . انسانلرک هر بری ، فقیرلری ده بایلری ده
ملکک هر بر مقدارینہ هر برینہ هر جهتلہ هر وقت اهلدر .

(۱۶۴) ملکک هر بر مقداری - بر درجہده بر قوتده معصومدر .
انسانلرک تینلری نہ قدر معصوم ایسہ ، میلیونلری ده میلیاردلری ده اوقدر
معصومدر .

(۱۶۵) حقوق ایکی نوعدر : (۱) هیئت اجتماعیہ ده اعضالق ، هیئت اجما-
عیہده شریکک جهتیلہ انسانلرک هر برینہ تمام برابر ثابت اولا بیله چک

حقوق - بوگا حقوق اجتماعیه نامی ویره یک: (۲) هیئت اجتماعیه اعضالرینک
افرادلرینک استقلاللرینی تأمین ایتمک ملاحظسیله قبول قیلنه چق حقوق بوگا
حقوق استقلالیه نامی ویره یک.

(۱۶۶) هیئت اجتماعیه اعضالرینک هر برنده هم حقوق اجتماعیه هم حقوق
استقلالیه واردر، بولنمق ضروردر. حقوق اجتماعیه حقوق استقلالیه بری
دیگرینی ابطال ایتمز، بلکه بری دیگرینی تکمیل ایدر تعدیل ایدر. برابر
اولوب، هیئت اجتماعیه انتظامینه، انتظامک دوامینه خدمت ایدر.

(۱۶۷) حریت حقی، تساوی حقی، امن حقی، حیات حقی - حقوق
اجتماعیه دندر، انسانلرک هر برینه هیئت اجتماعیه ده اعضالق شریکلک صفتیه
برابر ثابت اولوب، انسانلرک هر بری دیگرینه شو حقوق ده هر جهتله
شریک اولور.

(۱۶۸) ملک، ملک حقوقی حقوق استقلالیه دندر، جمعیت ده فردلرک
استقلاللرینه تابع بر حقدر، فردلرک حریتلرینه بر تأمیندر.
ملک بولونماسه ایدی، ملک حقوقی بولونماسه ایدی، جمعیت ایچنده
فردلر تمام فانی اولور ایدی، جمعیت ایچنده فرد تمام اسیر قالور ایدی؛ جمعیت
حقوقلری فردلرک بوتون حقوقلرینی تامیله یوتوب، فردلرک حقوق ذاتیه لری
حقوق انسانیه لری تمام باطل اولور ایدی؛ خلقتک اگ بویوک غایه سی اگ
بویوک مقصدی - جمعیتک اوفاق بر وسیله سی درجه لرینه تزیل قیلنمش
اولور ایدی.

(۱۶۹) حقوق اجتماعیه ده تعارض بولونماز. انسانلرک حریتلری تساویلری
حیاتلری کچی حقوق اجتماعیه لرنده تعارض یوقدر، تراحم یوقدر، ضدیت هم
عداوت یوقدر. افرادک حقوق استقلالیه لرنده تعارض صورتلری تراحم صورتلری

بولونه بيلور. مثلاً: مالكلرك حقوق ملكيه لرى محروم لرك هجوملرينه تعديلرينه هر وقت هدف اولاييلوب، حقوق ملكيه ده تضاد، تراحم، تعارض هر وقت دوام ايده بيلور.

(۱۷۰) درست، شويله در. لکن حقوق ملكيه ده حرصلرك تعارضلى تعاديلرى تضادلى هم ده حقوق ملكيه لرنده مالكلرك بغيرلى اعتدالى- حقوقلرك بطلانلرينه هيچ بر صورتله سبب اولاماز، دليل اولاماز.

(۱۷۱) طبيعت عنصرلى آره سنده ده تضاد واردر. ضد عنصرلر- برى ديگرينى ابطال ايتمز؛ بلکه بوتون اضداد مؤتلف اولوب؛ قوشولوب؛ اويو- شوب، معتدل بر مزاج تشکيل ايدر، اجتماعك ضد عنصرلى ده شويله در، شويله اولوق لازمدر.

(۱۷۲) قانونلرك بوتون اهميتى ده اجتماعى ضدلى تأليف ايتوب، معتدل منتظم بر بنیه اجتماعيه تشکيل ايده بيلمک مهارتلرنده ظاهر اولور. طبيعت اوزينک غايت بويوک قوتيله غايت مهارتلى حکمتيله ضد عنصرلى تأليف ايتوب، تعديل ايتوب، بر جسم طبيعى ايجاد ايدر، تشکيل ايدر. هيئت اجتماعيه موجدلرينه ده بويله بر تدبير لازمدر.

(۱۷۳) اجتماعك ضد عنصرلى تأليف قيلنوب، تعديل قيلنوب، بر هيئت اجتماعيه، بر بنیه اجتماعيه تشکيل قيلنور ايسه؛ حکمت اولور، معقول اولور، مطلوب اولور. يوقسه، تعارض دعواسيله تضاد بهانه سيله حقوقلرك اوزلى ابطال قيلنور ايسه؛ تدبير اولماز، تدمير اولور؛ حریت اولماز، حرمان اولور. فردلرك استقلاللرينى تمام هدم اولوق جهتيله ده، انسانلرك هر برينه غايت بويوک تحديد اولور؛ عاقبت انسانلرك هر برى حقمده دهشتلى محروميت اولور.

(۱۷۴) انسانك حياتى، حياتك ده دوامك بقاسى، - كى لباس كى مسكن

کبی ضرورتلر بولونماقچه، ممکن اولماز. بوکا کوره، حیات حقوقلری ملک حقوقلرینی ایجاب ایدر، تولید ایدر. حیاتی انسانک معصوم هم مقدس ایسه، ملک حقوقلری ده البته مشروع اولور، مقدس اولور، معصوم اولور.

(۱۸۵) عدالت مطلقه قانونلری ده ملک حقوقلرینی تأمین ایدر، تقدیس ایدر. انسانی حیاتندن محروم ایتمک ممکن توکل ایسه، حیات وسیله لرندن ده محروم ایتمک البته ممکن اولماز. حیات حقوقلری انسانلرده متساویدر. ملک اهلیتی ده هر بر انسان ده تمام متساوی اولور.

(۱۷۶) طبیعت قانونلرینه طبیعت حاللرینه اجتماع قانونلری موافقت ایدر ایسه، اجتماع قانونلری قانون اولور، گوزل اولور، تدبیر اولور. مخالفت ایدر ایسه، هر جهته مفسده لری ایجاب ایتوب؛ اجتماع مخالف قانونلری عاقبت باطل اولور. ملک حقوقلری انسانلرک شو کونگی مزاجلرینک شو کونگی طبیعتلرینک قطعی هم ضروری بر حاجتیدر. انسانک شو کونگی طبیعت ادبیه سی تمام قلب قیلنماقچه، ملک حقوقلری هم انسانک طبیعتنه هم انسانلرک هر جهته مصلحتلرینه موافق اولور.

بزم عقیده مزه کوره، خلقت طبیعیه سنده انسان احسن تقویم اوزرنده خلق قیلنمشدر؛ حتی ملک کبی فرشته کبی اولمق انسان اوچون کمال اولماز. او یله ایسه ده فرض ایدیه ک، انسان فرشته کبی اولدی. ملک لکله هیئت اجتماعیه لرنده ملک قانونلرینه احتیاج بلکه قالماز، لکن او یله بر هیئت اجتماعیه اشتراکیلک ذلتلرینه ده محتاج اولماز.

(۱۷۷) ملک حقوقلری هیئت اجتماعیه مصلحتلرینه ده تمام موافقدر. ملک حقوقلرینک قوتیله عملک ثمره لری برکتلری زیاده اولور، استحصالی قوتی زیاده اولور، هر نوع عمل ترقی ایدر، هیئت اجتماعیه نظاملری ده تکامل ایدر.

ملك - بوتون **ترقيانك بوتون** صناعترك اڭ مهم موجوديدر . هيئت انسانيه ده ده حياتك بوتون مراقتلري ملك سوقيه تأمين قيلنه كمشدر .

(۱۷۸) ملك حتى - عملك اڭ ياقين اڭ ضرور بر نتيجه سيدر . هر عامل اوزينك محصولاتينه البته مالك اولور .

(۱۷۹) درست ، شبهه يوق ، ملك حقوقلرينه ملك نظاملرينه هيئت اجتماعيه ده غايت مدهش مفاسد مرتب اولدى . لكن تحليل كوزيله نظر ايدر ايسه ك ، مفسده لرك هيچ برى ملك نظاملرينه مرتب اولمادى . بلكه سوء استعماللرينه مرتب اولدى . هر قانونك هر نظامك حتى طبيعى قانونلرك ده نتيجه - لرنده ضرور هم مفاسد كرتله هر وقت هر برده بولونور . نتيجه لرينك فسادي طبيعى قانونلرك بطلانلرينه دليل اولماز ايسه ، اجتماعى قانونلرك بطلانلرينه ده هيچ بر جهتله دليل اولماز . نتيجه لرده فساد وار ايسه ، بولنور ايسه ، قانو - ندن اولماز ، بلكه سوء استعمالدن ناشى اولور .

(۱۸۰) درست ، شو كونگى مدنيت ، بلكه هر برده هر وقت هر عصر ك هر ملتك نظامى مدنيتى عمللرك حاجتلري حرمتلري حقنده راحتلري حقوقلري حقنده هر وقت غايت ظالمانه غايت تحقيرانه معامله ايدر ايدى . ملك قانونى ده بعض خلقك فوق الغايه سفالتلرينه بعضلرينك ده غايت فضله سفاهتلرينه فوق - الغايه رفاهيتلرينه يول آچوب ؛ عاقبت بوتون هيئت اجتماعيه حاللرينى تاميله خراب ايتدى . بوكا كوره ، دولت فورمه لرينى هيئت اجتماعيه نظاملرينى شكللرينى آست اوست ايتمك اوچون ، عصر عصر ره وولوتسيه لر چيقوب طوردى .

شوخصوص ده قارل مارقس كې نه نكلس كې بويوك مقتصدلر ك همه شك - يتلري غايت اورونليدر . بوتون دنيا عمللرينى ره وولوتسيه حركتلرينه دعوت

ایدرلر ایسه، حققری ده وار در، عذرلری ده البته وار در. هیئت اجتماعیه حاللری ده ره وولوتسینه حرکتلرینک انقلاب هم اختلال فتنه لرینک هر برینه هر جهته تمام قابلدر،

۱۸۱) درست، شویله در. لکن ملک حقوقلرینی انکار ایتمک، اشترا-کیلک قانونلرینی قبول ایتمک: هیئت اجتماعیه خسته لکلرینه هیچ بر صورتله دوا اولماز؛ قاپیتالیزم دورینک غایت مدهش مفسده لرینی ده هیچ بروقت دفع ایتمز؛ جراحت اوستینه زهر سورتمک کبی بر حرکت اولور. انسانلرک قدرتلرینه قابیلرینه عملرینه مسابقه لرینه هر جهته انکشافلرینه غایت بویوک غایت قوتلی تحدید اولور. یالکز عمللری توگل، بلکه بوتون انسانلری بوتون انسانیتی قاپیتال النده عاقبت اسیر ایتمک درجه لرینه قدر نازل اولور.

۱۸۲) قارل مارقس کبی بویوک مقتصدلرک آخورین کوزیله نظر ایدر ایسه ک، قاپیتال النده یالکز عمله اسیر در لکن حقیقت کوزیله نظر ایدر ایسه ک، قاپیتال النده مال پنجه سنده قاپیتالیستلرک اوزلری ده عمللر-دن زیاده اسیر در.

۱۸۳) یالکز عمللری توگل، بلکه بوتون انسانیتی قاپیتال اسارتندن مال پنجه سندن خلاص ایتمک ضرور در.

۱۸۴) لکن ملک حقوقلرندن انسانلری محروم ایتمک خلاص چاره سی اولماز، هیچ بر وقت خلاص چاره سی اولماز. بلکه مالک ده قاپیتالیگ ده خواجه سی اولمق صاحبی اولمق مالکی اولمق خلاص وسیله سی، نجات تدبیری اولابیلور.

۱۸۵) قاپیتالینه مالک اولوب، احتراصلرینک پنجه سنده اسیرلکدن انسانیت نه وقت قوتولور ایسه، نه وقت چیقار ایسه، او وقت ملک نظامی

ملک حقوقلری بوتون مفسده لرندن پاک قالور ، ملک برکتلرندن هم انسانیت او وقت استفاده ایدر ؛ عملگ هر بر نوعی بوتون قوتیله حرکت ایتوب ، حاجت برکتلرگ هر برینی طبیعت خزینه لرندن استحصال ایدر .

(۱۸۶) درست ، ملک نظاملرینه مدنی تفاوت اقتصادی تفاوت البته مرتب اولور . هر نه قدر تفاوت مرتب اولور ایسه ده ، ملک نظامی همان مشروع اولور ، همان عادل اولور . ملکلرگ هر بر نوعینه هر بر مقدارینه هر بر انسانگ اهلیتی تأمین قیلنور ایسه ، هم ده (۱۸۵) نجی ماده ده گی مفسده لرگ یوللری عدالت قوتیله قانون قوتیله تمام قاپانور ایسه ، ملک مقدارلرنده تفاوت ضرر ویزمز ؛ بعضلرگ سفالتلرینه بعضلرگ سفاهتلرینه سبب اولماز .

(۱۸۷) انسانلرک متفاوت طبیعی حاللرینه متفاوت قابیلرینه متفاوت قوتلرینه متفاوت عمللرینه مرتب اولاجق تفاوت قانون نظرنده ، بر تقدیر مطلوب توکل ایسه ده ممنوع اولماق البته لازم اولور ، البته لازمدر .

یوقسه ، طبیعی حاللری تمام هدم ایتمک ، غایت فاحش عدالتسزگی قانون ایتوب ، عملگ آگ بویوک برکتلرینه غایت قوتلی سکتہ ویرمک ، هیئت اجتماعی اقتصادینه بویوک خلل ویرمک ، ترقیات عامللریک آگ قویلرینی قتل ایتمک کبی بویوک مفسده لر مرتب اولور ایدی .

(۱۸۸) طبیعی برکتلری طبیعی محصولالری تقسیم ایتمک انسانلرک خدمتلرینه کوره اولسه ده ، قوتلرینه کوره اولسه ده ، قابیلرینه کوره اولسه ده یاخود حاجتلرینه کوره اولسه ده ، انسانیت دنیاسنده هیچ بروقت مساوات اقتصادی مطلوب اولماز ، بلکه ممکن اولماز . تفاوت طبیعیدر ، ضروریدر . بلکه تقسیم تعبیری ده ، تقسیم اصوللری ده غایت فنا برشیدر .

(۱۸۹) انسانلری هر جهته له ، معیشت جهته له ده ، کسب جهته له ده ، عمل

جهتيله ده حر براقق مختار براقق مطلق براقق ضروردر . همده نافعدر . هيئت
اجتماعيه صلاحى يالگز شو تقديرده حاصل اولا بيلور .

احتياج دقيقه ارنده محتاجلرك هر برينه ياردم ايتمك فرض بر وظيفه
ايسه ده ، لكن تقسيم آنبارلرى قابولرنده انسانلرى عمله لرى گداى ايتمك اسير
ايتمك انسانيت شرفينه مناسب اولماز . انسانيت صلاحينه ده هيچ بر وقت
خادم اولماز .

(۱۹۰) شريعت اسلاميه قرآن كريم شارع حكيم عليه الصلاة والسلام
حضرتلرى ملك حقوقلرئى بوتون اسبابيله بوتون فروعاتيله بوتون تكميلاتيله
قبول ايتدى . صاغ عقل ، خالص مصلحت ملك حقوقلرئى حيات انسانيه
ضرورتلرندن حساب ايدر .

(۱۹۱) ملك حقوقلرئىك حرمتى قدسينى - قرآن كريم آيت كريمه لريله ،
شارع حكيم عليه الصلاة والسلام حضرتلرئىك سنن قطعيه سيله ، فقه اسلامك
بوتون ابوابيله بوتون كتابلريله قطعى هم ضرورى بر اساس اولمق اوزره
نابتدر ، مقبولدر .

(۱۹۲) ملك حقوقلرى ، شريعت اسلاميه حكيميله ، محترمدر ، معصومدر .
مقدسدر .

(۱۹۳) ملك حقوقلرئىك حرمتى نه قدر بويوك ايسه ده ، ملك حياتك
مقصدى توگل ، بلكه حياتك وسيله سيدر .

(۱۹۴) مقصد يالگز انساندر ، انسانلرك حرمتلريددر . انسانك اوزى ده
انسانك حرمتى ده باشقه مقصدلرك هيچ برينه وسيله اولماز ، وسيله قيلماز ،
قورال اولمق اوزره ، استخدام قيلماز .

(۱۹۵) هم انسانلرك حرمتلرئى اجتماع قانونلرى رعايه ايده بيلور ايسه ،
اويله قانون هيئت اجتماعيه صلاحينه خدمت ايده بيلور .

۱۹۶) یا ملک حقوقلرینی انکار ایده جک، یاخود انسانلری عملهلری قاپیتال مقصدینه آلت ایده جک، یاخود بوتون انسانلری عمله توده سی پروله- تاریخه سوروسی قیلاجق هیچ برنظام هیچ بروقت هیئت انسانیه صلاحینه خدمت ایتمز.

سوسیالیزم قومونیزم مذهبترینک اک ضعیف ظامورلری ملک هم حقوق مسئله لریدر. اسلام تعلیماتیله قومونیزم تعلیملرینک اک آچیق اک بویوک اختلافلری ده ملک هم حقوق مسئله لریدر.

۱۹۷) ملک مسئله لرینی علمی بر اصولده تامامیله حل ایتمک اسلام عالمترینک شوکون اک بویوک وظیفه لریدر.

فقه کتابلری مذهب اماملری ملک حقوقلرینی ملک مسئله لرینی بوتون تفصیلاتیله بیان ایته آمادی، ایندی شوکون بیان ایتمک البته ضروردر.

قواعد فقهیه ده ملک مسئله سی معلوم بوتون اسبابیله معلوم بوتون فروعاتیله یکرمی دورت صحیفه ده (۱۱۹ - ۱۴۲) صحیفه لرده تفصیل قیلندی.

۱۹۸) دولتک حکومتک بوتون خرچلرینی خلق هر وقت تحمل ایدر اییدی. شوکونگی فوق العاده خرچلرینی ده البته تحمل ایدر. لکن خلقک خانهلرینی تفتیش ایتمک، ماللرینی مصادره ایتمک غضب ایتمک بوندن صوگ البته الفا قیلنور.

۱۹۹) شوکونگی معناسیله بویوک قاپیتال اسلام دولتلری النده اسلام ملتلری النده شوکون، درست، یوقدر بوندن صوگ بلکه بولونور. اسلام ملتلرینک اسلام قردشلرینک اکثری یاخود همه سی شوکونگی معناسیله تمام پروله تاریخه سینک احوال اقتصادی سی احوال اجتماعی سی

غایت فنا ایسه (۱)، شرق پروله تاریخ تورکینگ تورکیه تورکلرینگ تورکستان تورکلر-
 ینگده حاللری دها زیاده فنادر، بوندن صوگ شرق یری، شرق برکتلری
 غرب سرمایه سینگ اللرینه قالوب، شرق پروله تاریخ سی غرب سرمایه سینک
 النده اجرتلی عمله اولوب قالور ایسه، شرق عمله سی غرب عمله سینک النده
 دها زیاده شدتلی صورتده اسیر قالور.

شو کون مدنیت دنیاسی غایت بویوک بحرانلر ایچنده، غایت بویوک
 اختلالات اقتصادیه ایچنده در، تشکیلات اقتصادیه جهتله بویوک هم مدهش
 انقلابلر عرفه سننده در (؟) انقلاب عاصقلری مدنیت نظاملرینگ هر برینی تدمیر
 ایده بیلور، انقلاب اعصارلری اسکی قانونلرگ اسکی شریعتلرگ صحیفه لرینی
 تمام احراق ایده بیلور. اسلام النده ده مقدس قدیم شریعت اجتماعیه سی وارد در.
 بویله دهشتر حضورنده بویله احتماللر عرفه سننده قرآن کریم امتی لاقید
 قلاماز.

بوگا کوره، سرمایه - عمل جد اللرینی اقتصاد اشکال لرینی شریعت اسلامیه
 اصولیه عدالت قوتیله حل ایتمک یولنده اسلام فقیهلری اسلام حکومتلری
 البته اهتمام ایدر. یوقسه، قرآن کریم مقدس شریعتک حرمتی اهمیتی
 قلاماز.

۲۰۰) بر - الوهیت احسانیه، یاخود دیه لم طبیعت مساعده سیله،
 انسانلرگ استفاده لرینه هدیه قیلنمش بویوک برخزینده در، همه برکتلرگ همه
 حاجتلرک ابدی عمومی بر منبعیدر. انسانلرگ ده حیوانلرگ ده مسکنیدر
 مهدیدر.

(۱) عمومیت اعتباریله غرب و امیریتا پروله تاریخ سینک احوال اقتصادیه سی و سیاسییه سی
 بزم شرق علماء، محرز و شاعرلری، جماعت خادم لرینگ احوال ماده و سیاسییه لرندن قیاس
 ایدلش درجه ده یوکسه کبر وزنکین در.
 مصحح

(۲۰۱) طبیعت خزینه لرنده، برگ اوستنده ایچنده وار برکتلرگ صافی یوقدر، حسابی یوقدر. طبیعتگ برگ برکتلری حیوانلرگ انسانلرک حاجتلر. ندن هر وقت هر یرده زیاده در.

وان من شیء الا عندنا خزائنه. وما ننزله الا بقدر معلوم.
وان تعدوا نعمت الله لا تحصوها.

طبیعتده صارانلق برده فقیرلک کوروجی اهل علمگ مقتصدلرگ شو مسئلهده های هولری بوش بروهمدر، باطل بر لافدر عجزلرینی جهللرینی اعتراف ایتمه مک استکبارندن ناشی بویوک بر غرورددر.

(۲۰۲) بر - مسکن اولور. مسکنلر بوتون مرافقیله ملک اولا ییلور.
"الدار حرم" سنت قطعیهسی امام احمد مسندنده عباده بن الصامت حضرتلرندن حدیث مرفوع اولق اوزره روایت قیلنمشدر.

(۲۰۳) بر - برکتلرگ منبتی، مزرعی، منبعی اولور.
بویله برلر - اکثریتله دولتگ جماعتگ ملکی اولوب؛ تقسیم اصولیله خلق اللرینه، افرادگ استفاده لرینه ترک قیلنور. بویله برلر - میریدر.
میری برلرگ رقبه لری دولتگ جماعتگ ملکی کبی اولوب، افرادگ ملکی اولماز.

(۲۰۴) میری برلرگ رقبه لری افرادگ ملکی اولماز. لکن منفعتلری ملک اولوب؛ انتفاعلری، انسانلرگ بالاخییار ترک لرینه قدر، دائم اولور.
(۲۰۵) مباح برلر احیا قیلنور ایسه، یاخود بوش برلرگ بعض قطعهلر. ینه مشروع سبیلرگ بریله ملک ثابت اولور ایسه، او یله برلرک رقبه لریده ملک اولا ییلور.

(۲۰۶) ملک مالک رقبه سینه متعلق اولور. مثلاً: انسانگ لباسی کبی،

کتابی کبی، ظاهر در. بعضاً رقبه سی ملک اولماز، منفعی ملک اولور. مثلاً: اجاره ده، خانه ملک اولماز، منفعی، یعنی سکناسی ملک اولور. بعضاً منفعی ده ملک اولماز، بلکه بالکمز انتفاع مملوک اولور. مثلاً مباح برلرده، وقف خانه. لرده انسانگ اقامتی کبی. وقف خانه لرده اقامت ایتوب انتفاع ایتیمک جائز در. لکن اقامت ایتوچی انسان وقف خانه لری اجاره یه ویره آماز.

شو اوچ نوع ملکگ هر بری: (۱) رقبه ملکی ده، (۲) منفعت ملکی ده، (۳) انتفاع ملکی ده البته برده ثابت اولایلور.

۲۵۷) بر قانونلنده - بر گ برکتلرینه انسانلرگ عمللرینه سکتیه ویرمه مک اساسلری اعتبار قیلنوب، برکتلرگ حصولنده جمعیتک اهمیتی ده جمعیتک قوتی ده طبیعتک بویوک حصه سی ده اساس اولمق اوزره اعتبار قیلنور.

انسانلرگ عمللرینه بر گ برکتلرینه خلل ویرمه یه چک نظام، نصل اولار ایسه ده، شریعت اسلامییه حکمنده البته مقبول اولور.

۲۵۸) اعتراف ایده یک، بر مسئله لری صو مسئله لری بزم کتب فقهیه مزده شووقته قدر تامیله حل قیلنه آمادی. غایت بویوک اهمیتلرینه کوره، بر مسئله لری صو مسئله لری اساسی صورت ده حل ایتیمک اسلام عالملرینه البته لازمدر.

اقتصاد عالملرینک زراعت عالملرینک بیانلرینی افاده لرینی تمام احاطه ایتوب، بر مسئله لری حقننده اسلام مجتهدلرینک اجتهادلرینی ده اساس ایتوب، بر مسئله لرینی حل یولنده تمام حاضر لنمک، صو گره هیئت علمیه شوراسی دعوت قیلنوب، بر مسئله لرینی اجماع قرار یله ده حل ایتیمک البته معقول هم مناسب اولور ایدی.

شو طریقله بر کتاب تألیف قیلنوب، طبع قیلنوب، نشر قیلنور ایسه، عاقبت اهل علمک انتقاد یله ده اصلاح قیلنور ایسه، بویله بر کتاب بر حقننده

اسلام قانونی اولمق شرفینه ده نائل اولور ایدی. بویله گوزل بر خدمت روسیه مسلمانلرینه ده بویوک بر شرف اولور ایدی.

اهمیتلی تدبیرلره دأر ماده لر

(۲۵۹) یهودلرگ توراتلرینه شریعتلرینه طبیعتلرینه تاریخلرینه قرآن کریمک غایت بویوک اهمامینه کوره، روسیه مسلمانلرینک بلکه بوتون اهل اسلامک اقتصادی اجتماعی سیاسی خصوصلرگ هر برنده یهودلرله هر وقت معامله لرینه کوره، بوتون انسانیتک فکرلرینه ادبیاتلرینه خزینهلرینه بازارلرینه سیاستلرینه هر عصرده هر یرده هر جهتله یهودلرگ نفوذلرینه استیلالرینه کوره، هر نمازگ شوگ قعده سنده (۱) بوتون یهودلره هر یرده هر وقت بوتون مسلمانلرگ دعالرینه نئالرینه کوره، قرآن کریمک یهودلره نسبتلرینی حریت هم انسانیت کوزیله تعیین ایتوب؛ اهل اسلامک اجتماعی سیاسی دینی اقتصادی حاللرینه یهودلرگ ده نسبتلرینی، بزه لازم اولایله چک بوتون تدبیرلر مزله برابر، هم آچیق هم اساسلی

(۱) حاشیه: ابراهیم آئینه یهودلرگ دخوللری یهود عقیده سینه کوره، یازلدی. یوقسه، آل طبیعی بر نسب توگل، بلکه ادبی دینی بر نسبدر. آل - دین ده ادب ده شریک، یا خود تابع معناسنده در. تورات ده تثنیه سفرنده، ۲۳ نچی فصلده گی جمله لرگ بیاتلرینه کوره، ادبی دینی جنایت طبیعی نسبی قطع ایدر ۱۳ نچی فصلگ جمله لری ده بوگما کوره دلالت ایدر. هود سوره سنده نوحگ 'رب، ان ابنی من اهلی، "دعاسینه قرآن کریمگ" انه لیس من اهلمک، انه عمل غیر صالح،" جوانی ده بوگما غایت آچیق شاهددر. "ماکان ابراهیم یهودیاً

صورت ده تعیین ایتمک اسلام عالمترینه اسلام سیاسیترینه شو کون ایندی مهم بر وظیفه در .

(۲۱۰) یهودلرگ بزه ، بزمده یهودلره نسبتتمزی حل ایتمک مسئلهسی اهمیتلی هم مشکل بویوک بر مسئلهدر . سیاسی اجتماعی بر مسئلهدر ، یاخود سیاسی اجتماعی بر تدبیردر .

عهد عتیق عهد جدید کتابلرینی ، تلمودگ بوتون جلدلرینی ، یهود مسئلهسی حقنده تألیف قیلنمش کتابلرگ مهملرینی ، یهودلرگ خفی ظاهر جمعیتلرینی حرکتلرینی قرارلرینی ، یهود حقنده قرآن کریم آیت کریمه لرینی ، تفسیرلرینی تامیله احاطه ایتمک البته حاجت اولور . نه قدر مشکل ایسهده ، اعتنا قیلنه چق بر وظیفهدر ، یالکز دینی اجتماعی وظیفه توگل ، بلکه سیاسی بر وظیفهدر .

اسلام دنیاسینه یهودلرگ نفوذلری غایت بویوک ایدی . انقلابدن سوگ روسیهده ینه آرتدی . بوگا مقابل غایت جدیتلی تدبیرلر شو کون بزه ضرور اولدی .

(۲۱۱) ملتلرگ هیچ برینه اسلام ملتی هیچ بر وقت دشمن اولماز . شو کتابگ ۳ نجی مادهسی بزم اجتماعی سیاسی عقیده مزگ اساسیدر . لکن

ولا نصرانیاً ولکن کان حذیفاً مسلماً ، آیت کریمه سینگ شهادتینه کوره ، آل ابراهیم یالکز مؤمن یالکز مسلم اولا بیلور . ابراهیم معاصری اولسهده اولماسهده ، ابرهیم نسلندن اولسهده اولماسهده ، نماز قعده سنده گی دعا معناسی شودر . توراتگ عهد عتیقگ شو کونگی نسخه لرینه غایت قوتلی غایت شدتلی ایمان ایتوچی یهودلرگ عقیده لرینه کوره ، اسماعیلگ ابراهیمدن نسبی تمام منقطعدر . حاجری اسماعیلی خانهدن قومق حادثهسی ده بوگا کوره ایش .

باشقه ملتړگ تدبيرلرینه قربان اولماق مکرلری حضورنده ذلیل قالماق بزم اوچون ادبی دینی سیاسی بر وظیفه در ، بر فریضه در .

(۲۱۲) مدنی ملتړگ مفید اثرلری ملی لسانمزه ملی املاسیله ترجمه قیلنور . مدنیت مکتبلرنده ملت همتیله تربیه قیلنه چق طلبه لار ترجمه وظیفه لرنده استخدام قیلنه بیلور .

(۲۱۳) تورک قبیله لرینگ تعارف لرنه خدمت ایتمک کبی ، تورک لسانلرینی ادبیاتلرینی تاریخلرینی اثرلرینی احیا ایتمک کبی علمی ادبی اجتماعی مقصدلره خدمت ایته بیله چک "تورکلک" هیئت عامیه سی - تورکولوغ جمعیتی قورولور (۱) .

مدنی ملتړگ علمی جمعیتلرینگ اجتهادلری بر که سنده تورک تاریخی تورک لسانی تورک اثرلری تورک ادبیاتی تورک قبیله لری حقنده حاضرلنمش گوزل خدمت لری ده لسانمزه ترجمه قیلنور .

(۲۱۴) یاقینلری مریبلری یوق یتیم بالالری تربیه ایتمک کبی ، طول خانولری یاش قزلری مجبوریتدن صاقلامق کبی ، قارتلق یا خسته لک بلاسیله خدمتدن عاجز آدملره یاردم ایتمک کبی هر وقت هر زمان بولونور وظائف اوچون ، ملت همتیله اعانه خزینه لری یاردم صندوقلری تأسیس قیلنور .

(۲۱۵) اون یدنچی سنه ده قازان ندوه سنده بوتون روسیه عالم لری طرفندن قبول قیلنوبده سوگره اهمال قیلنمش اتفاق قرارینی شو کونگی ندوه یا کیدن احیا

(۱) بو کبی جمعیت بوندن اون بش سنه مقدم ۱۹۰۸ نجی سنه سنده استانبولده تأسیس ایدلشدر . « تورک درنکی » اسمیله میدانه کلن بو جمعیت علمیه کید کیده « تورک یوردی » اسمینی آلمش و بیوک ملی مدنی علمی خدمت لرده بولنمش در . شمیدیکي کونده ده جمعیت آلدینی مسلکندن کمال فعالیتله اش کوریور .
مصصح .

ایدر . محتاج اماملره روحانیلره او " اتفاق " گ احتیاجلرینه موافق یاردملری
ویروب طورور .

(۲۱۶) شو کونگی انقلاب فتنهلرنده اسلامیت تعلیملرینی اسلام حکملرینی
حمایه یولنده عاملر اتفاقی خدمت ایدر . تاتارلرگ یاش قومونستلرینه رهبر
اولور ، ارشاد ایدر .

(۲۱۷) اسلامیت همده شرقک مصلحتلرینه نجاتلرینه سبب اولایله چک
انقلاب شرقده اولور ایسه ، یالکز شرق خلقیله اسلام قوتیله اسلام ایله اول
بیلور .

(۲۱۸) شرق انقلابی (؟) شرق سیاستی شرقک شو کونگی حرکتلری حقنده
اوقا ندوهسی اوزینگ فکرینی اوزینگ تدبیرلرینی تعیین ایتوب ، اوزینگ
قرارینی اعلان ایدر .

(۲۱۹) ره وولوتسیه کونلرنده روسیه مسلمانلری اوزلرینگ علمی هم
اقتصادی خدمتلرینه بوتون قوتلریله اعتنا ایدر ، باغلانور . بالالرینی روس
مکتبلرینه روس کلیهلرینه کوندره طورمق برنجی وظیفهلری اولور .

(۲۲۰) بوندن سوگ اولایله چک فتنهلرگ هر بوندن روسیه مسلمانلری
هر برده هر وقت اعتزال ایدر ، صاقلانور . هیچ برینه هیچ بر صورتله اشتراک
ایتمز . خلقک ماللرینه ملکلرینه ال اوزاتماز ، انسان قانیله اسلام اللرینی
بویاماز . بلکه فتنهلری تسکین یولنده ممکن چاره لرگ هر بریله سعی ایده بیلور
ایسه ، ایدر .

روسیه برینی شو کونگی آغزلدن خلاص ایتیمک مسلمانلرگ هم مهم هم
بویوک بر وظیفهلریدر . دین خادملری محله متولیلری شو خصوصده بوتون
قوتلریله جسارتله سعی ایدر .

(۲۲۱) اوقا ندوهسی یاخود دینیله نظارتی شو خصوصده روسیه مسلمانلر-

ینه عمومی بر خطاب آچیق بر خطاب بر مراجعت نشر ایدر . محله منبرلری
واسطه سیله نشر ایته طورور .

(۲۲۲) انصاف ایمانگ ادبگ اڭ بویوک رکنیدر . انسانگ اڭ بویوک
وظیفه سیدر .

انصاف - آدم لرگ هر برینی اوزگ کی کورمک . اوزگله نصل معامله بی
آرزو ایدر ایسه ک ، باشقه لرله او یله معامله ایتمک . « ان الله یأمر بالعدل »
آیت کریمه سینگ معناسی شودر . بلکه احسان بویله معامله ایتمک مؤمنگ
ادییدر . « بالعدل والاحسان » گ امریدر .

(۲۲۳) اجتماعی ایمانگ دورت رکنی وار در : (۱) اوزینگ حقوق لرینی
وظیفه لرینی بیلور قدر علم ، (۲) باشقه لرگ حقوق لرینه تعدی قیلمازلق قدر شرف ،
امانت ، (۳) عدالت اساس لرینه تأسیس قیلنمش قانون لری رعایه قیلور قدر احترام ،
اطاعت ، (۴) ذاتی تحمل ایتمز قدر همده باطل دعوت لره انقیاد ایتمز قدر عزت هم
جسارت .

غایت بویوک شو دورت فضیلت ایمانیه - هیئت اجتماعیه ده امنگ امانگ
اساسیدر . قاعده سیدر . حریتگ ده روحیدر .

(۲۲۴) صداقت ، امانت - انسان لرگ هر برینه هر خصوص ده هر وقت ،
جلوه ده ده خلوه ده ده لازمدر .

(۲۲۵) تکافل عمومی - عمومی بر حقدر ، عمومی بر وظیفه در .

(۲۲۶) بر آدم - ادبی اطاعتی اوغل ، احسانلی شفقتی آنا ، صداقتی
امانتی رفیق ، احترامی محبتی کریم زوج اولماز ایسه ، مدنی مؤمن اولماز .
(۲۲۷) هر بر زمانگ هر بر دولتگ قانون لرینی رعایه ایتمک - هر بر
آدمگ بویوک بر وظیفه سیدر (۴)

(۲۲۸) قانون لرگ برینی یا هدم ایتمک یا ترک ایتمک اوچون ، حیلله
هیچ بر وقت جائز اولماز .

حيله قیلاچق حریف - اللهک اوزینه رسولینه کتاینه حرب اعلان
ایتمش اولور

فان لم تفعلوا فاذنوا بحرب من الله ورسوله .

(۲۲۹) روسیه مسلمانلرینک یاشرینه ده قومونستلرینه ده دینه نظارتی
استماله خطابلریله وقت وقت مراجعت ایته طورور ، یا هدایت یولیله ، یا
خود تألیف طریقیله سعی ایدر .

(۲۳۰) شو کونگی احوال سیاسیہ حرکتلری حقنده اوفاندوهسی عمومی
بر خطابله روسیه مسلمانلرینه مراجعت ایدر .

(۲۳۱) شرق ملتلرینک شرق قومونستلرینک باکوده گی شو کونگی
سیه زدلرینه مراجعت ایتوب ، اوفاندوهسی (۱) اوزینک قرارلرینی شرق
قومونستلرینک قبوللرینه تقدیم ایدر .

(۲۳۲) باکو ندوه سینکده قرارلرینی آلوب محاکمه ایدر . موافق اولور
ایسه ، قبول ایدر . موافق اولماز ایسه ، دینه نظارتی یا خود علما اتفاق
یاقین کونلرک برنده آرالاش بر ندوه دعوت ایدر .

(۲۳۳) روسیه برنده گی شو کونگی تورک مههانلرینه اوفاندوهسی
استقبال هم احترام سلاملرینی عرض ایتوب ؛ تورک رهبرلرینک شو کونگی
حرکتلرینه اوزینک نظرینی اوزینک نسبتلرینی اوفاندوهسی آچیق بیان ایدر .

(۱) اوفاندوهسی دیه محرک تکرار ذکر ایتدیکی ندوه ۱۹۲۰ سنده ایدل ساحلی تورک
تاتارلرینک کندولرینک دینه نظارتلرینه بر مقی دورت قاضی دن مرکب بر هیئات دینه انتخاب
ایچون طویلانمش علماً قوتقره سیدر . قوتقره سیاسی بر ماهیتی حائض اولمادینی ایچون نه روسیه
ده کی تاتار باشقرد قامونستلریله تشریک مساعی ایتمش ، نه ده شرق قامونستلری نامیله
بالشویکلردن تخصیصات یوچی سرسری لرله بر مناسبتده بولونمشدر . علماً قوتقره سی اسکی
عنته سینه صادق قالمش ، ویبوک بر اکثریتله بالشویکلکدن چوق اوزاقده قالان ملی دینی
تربیه سینی محافظه ایتمش علمامزی بو مسئولیتلی بزه انتخاب ایتمشدر . بالشویک مجافی
صفتیله میدان انتخابه صوقولمش اوافق سیاستچی علمامز تماماً مغلوب اوله رق صفدن چکلهمه
مجبور ایتدرلمشدر .

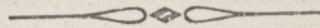
(۲۳۴) روس حکومتی روس میسیونرلری مسلمانلارک دینی اجتماعی سیاسی حقوقلرینه هر وقت هر برده تعدی ایتیه کیشلر ایسهده، روس ملتی اخلاق اجتماعی جهتیه امانتلی حقانیتلی (۱) بر ملت اولوب، لسانلری ادبیاتلری علملری ده غایت بای بر ملتدر.

روسیه مسلمانلرینه ترجمان اولماق صفتیه همده تاریخی معامله لرک بر نتیجه ادبیه س اولماق اوزره، اوفاندوسی روس ملتیه صادق بر لسانله احترام هم امن سلاملرینی تقدیم ایدر.

(۲۳۵) شو کونگی ندوه قرارینی ایضا ایتیمک - ندوه اعضالرینک هر برینه لازم بر وظیفه اولور.

(۲۳۶) ندوه اعضالرینک هر بری شو وظیفه ادبیه لری حقنده عهد ایتوب، سوز و پرور.

نم

(۱) بودعوی تماماً حقیقه خلافتدر. روسلارک، برابر یاشادیکمی مسلمانلره، خصوصاً ایندل اورال تورکلرینه قارش یابدینی ظلمی دنیانک هیچ بر ملتی هیچ بر وقت کندو تبعه سنه قارش یامامشدر. ۲۰ نجی خصرک بدایتیه قدر جبراً خرسدیان ایدلش مسلمانلارک عدی ایکی یوز بکدن زیاده لکی بوگا آچیق بر دلیلدر.

شو صحیفه‌لر شو ماده‌لر بر معروضه بر دوقلاد اولمق اوزره، اوفاده، روسیه مسلمانلرینک ۱۹۲۰ سنه ندوه‌سنده، مؤتمرلرنده ایکی کونده ایکی اوچ فاصله‌ده اوقولدی. اون ایکی کون دوام ایتمش ندوه‌ده مذاکره‌لر نوبتی کچدی، قرارلر نوبتی ایرشدی. حکومت اداره‌لرینه اولگی کون‌ده تشکر-تله-غرامی کوندورمک کبی عادی رسمی بر ابدن هیئت ریاست نصلدر غفلت ایتمش ایدی. بوگا بر تدارک اولمق اوزره‌ده، همده زمانک حالینه کوره اهمیتلی بر قرارمزی مدنیت دنیا‌سینه رادیئو واسطه‌سیله اعلان ایتمک ملاحظه‌سیله‌ده دورت بش آدم طرفندن شویله بر تله‌غرام ندوه مذاکره‌سینه تقدیم قیلندی: موسقوه. اوقا، قازان، باکو، تاشکند، سترلیطاماق کبی مرکزله

رادیئو تله‌غرام

مرکز هم محلی حکومت مساعده‌سیله، اوفاده، ۱۹۲۰ سنه سنته‌بز. ۱۶ ده آپولوب ۱۲ کون دوام ایتمش سیه‌زد-روسیه مسلمانلرینک ندوه-سی اوزینک همه مسئله‌لرینی مذاکره ایتموب حل ایتدکن صوگ، شرق نجاتی بولنده سعی ایتموچی مرکز بر وله‌تاریه حکومتینه‌ده، محلی حکومت اداره‌لر-ینه‌ده سلام هم تشکرلرینی تقدیم ایته.

شو کونگی عمومی محاربه‌ده تورک رهبرلرینک همه سیاستلرینی هر جهته تصویب ایتموچی روسیه مسلمانلری، همده اسلامیت بولنده نجات بولنده بویوک

قهرمانلق کوستروب چاناق قلعه سینک محافظه سنده بوتون دنیا قوتلرینه غلبه
ایتمش تورک عسکرینه تحسین ایتوچی علماندوسی - شو کون روسیه یرنده
پروله تاریخه حکومتی حضورنده محترم تورک مهرانلرینه طلعتلرینه انورلرینه
جاللرینه خلیلرینه بکرسامیلرینه سلام هم احترام حسیاتلرینی صمیم قلبدن
بیان ایته .

شرق نجافی یولنده بوتون قوتیله سعی ایتوچی شورالر حکومتینه تورک
رهبرلرینگ مراجعتلرینی علماندوسی شادقله آقیشلابوب ؛ انورلرگ مصطفی
کماللرگ سیاستلرینه اعتمادلرینی ده علماندوسی بیان ایتوب ؛ تورکیه یرینی همده
بوتون شرق مملکتلرینی تخلیص یولنده تورک رهبرلرینگ تورک عسکرینگ
تمام موفقیتلرینه اخلاصلی حرارتلی دعار قیلوب ؛ ممکن یوللرگ هر بریله
اوزلرینگده بوندن سوگ اعانه ایته جکلرینی علماندوسی صادق لسانیه
وعده ایته .

خلافنگ عصمتینه ، اسلامینگ قدسیتینه ، انسانیت شرفینه پروله تاریخه
حقوقلرینه هر وقت تعدی ایتوچی آنتاته حکومتلرینه علماندوسی نفرت بیان
ایتوب ، دستگیرلک همتلرینه غرب پروله تاریخینی ده دعوت ایته .

یاشه سون شرق نجافی یولنده سعی ایتوچی تورک عسکری ، صووه
عسکری ، تاتار باشقورت عسکری ، آذر بایجان عسکری !

زمین وزمان لسانیه املاقیلنمش بش جمله لک شو تله غرام - خلقگ
حسیات ایمانیه ملیهلرینگ نسخه سی اولق جهتیله - ندوه مجلسلرینه برجان
بویوک بر هیجان و بزوب ؛ حکومت اداره لرنده کون کوروچی تاتار قومو -
نیستلرگ همتیه دینه نظارتگده فتنه سیله وهمیله ، ندوه مجلسلرنده ایکی
کون قدر نزاع دوام ایتدی . مجلس طرفندن بویوک بر هیجانله قبول قیلنمش

شو تله غرامک سوگ دورت جمله سی حذف قیلنوب، اولگی جمله اخیرینه ده عبودیت جمله لری زیاده قیلنوب، دینه نظارتی طرفندن حکومت اداره لری نه تقدیم قیلنه چق اولدی، تقدیم قیلندی.

شو صحیفه لر ۱۹۲۰ نجی سنه یازنده یازلدی. اوفاندوه سندن سوگ، متعدد جمعیتلرده اوقولدی. راغبلرگ قلمیله نسخه لری چیقارلوب، اسلام مملکتلرینه طارالدی. طبع ایتدرمک آرزو سیله تورکستان کاشغار افغانستان تورکیه مطبعه لری نه ده کوندورلدی. طبع ایتدرمک، نه دندر، ممکن اولمادی. بش حروفات حصاری ایچنده محبوس محصور قالمش روسیه مسلمانلرینک مفکوره لرینی فکرلرینی طلبلرینی حاللرینی اسلام ملتلرینه عرض ایتمک تبلیغ ایتمک ملاحظه سیله شو کتابی نصل ایسه ده طبع ایتدرمک آرزولری قلمده همان غلیان ایتوب طوردی. نهایت محترم اماملرینک دلالتیله فینله ندیه مسلمانلری شو کتابم نشرین التزام ایده چک اولدی. بر نسخه چیقاردم. حضرت آدره سیله فینله ندیه مسلمانلرینه کوندوردم.

۲۳۶ - ایکی یوز اوتوز آلتی ماده اولدی. اولگی آلتمش سکر ماده سی روسیه مسلمانلرینک حاللرینه حاجتلرینه دینی اداره لرینه مخصوص کی ایسه ده، تعریف هم حکایت ملاحظه سیله علی حالها ترک قیلندی. مکان، زمان طلبلرینه حاللرینه کوره یازلمش خصوصی ماده لر اسلام ملتلرینک عمومینه نسبتله اهمیتلری یوق ایسه ده - یالکز تاریخی اهمیتلرینه کوره سوگ طبعده نشر قیلندی. تدوین شریعت کی حقوق تشریحیه کی خلافت اسلامیه کی جهاد هم عهد کی فصولک ماده لری - هم عمومی هم بویوک اهمیتلرینه کوره - شو کتابک روحی شو کتابک اگ مهم ماده لری اولمق اوزره اسلام ملتلرینک بویوک التفاتلرینه مفید انتقادلرینه عرض قیلندی.

صادق برسانله خالص بر ایمانله بیان قیلنمش اوفاق بویوک هر بر فکرک
 شو کون بویوک بر قیمتی وار در . بوتون انسانیت نامینه بوتون اسلام ملتیرنه
 احترام سائقه سیله تألیف قیلنمش هر بر کتابک قیمتی تقدیر قیلنمش البته لازمدر .
 بالکز بوگا کوره ، شو کتابک نشرینه جسارت ایتدم . وه رسای سهور معاهده لرینک
 سحريله محو قیلنمش غائب اولمش شانلی تورک عسکرینک بویوک شرفینه شو
 کتابی ۱۹۲۰ سنهده نشرایده چک ایدم . او وقت شو یله ایدی ، بزم ظاهرین
 کوزمزدن تورک عسکرینک وجودی غائب قیلنمش ایسهده ، ایمانی قلبمزه
 تورک عسکرینک غایت بویوک حرمتی غایت بارلاق شانی بوتون قوتيله قائم
 اولدی ، وجودلرمزه جان ویردی ، دماغزی خیالیزی نورلاندرمش ایدی
 تورککلک یولنده اسلامیت یولنده قربان اولمش قهرمان عسکرک مؤبد شرفینه
 ضعیف بر خاطره اولمق اوزره موضوعی غایت بویوک شو کتابی نشر خیالنده
 ایدم . غالب دولتیرک مغرور خیالیری کبی بزم اوهامزده تمام خطا چیقدی .

چاناق قلعه سنده بوتون دنیا بحریه لرینه غلبه ایته بیامش ملت حکومت النده
 ایکن سهور معاهده لرینی امضا ایتمش ایسهده ، خلافتی سلطنتی حکومتی اداره
 حقوق لرینی اوزینک اختیارینه آلدقن صوگ ، حرب میدانلرنده غلبه ایتدی ،
 سیاست میدانلرنده سهور معاهده لرینی نسخ ایتدی ، حرمت مجلسلرنده صدر نشین
 اولوب ، اوزینک مطلب لرینی سیاست دیپلوماتلرینه املا ایتدی .

سیاست سحريله سهور معاهده سیله محو قیلندقدن صوگ ، ملتک روح
 ایمانیه سیله قوه ملیه سیله معاهده فرداسنده بعث قیلنوب ؛ ۲۱-۲۲ سنه لرده
 تورکلک هم اسلامیت حرمت لرینی کمالیه اعاده ایتمش شانلی تورک عسکرینک
 بویوک شرفینه ، شو ناچیز کتابی ۱۹۲۳ سنهده نشر ایده ییلدم .

اسلام منبرلرنده اسلام مجلسلرنده اسلام ملتلرینک حاللری اسلام
 حاجتلرینک تدبیرلری مذاکره قیلنور ایکن، روسیه مسلمانلرینک بری طرفندن
 شو کتاب بلکه بر آواز کبی اولوب، تورکیه شهیدلرینک روحلرینه بر حرمت
 کبی بر فاتحه کبی اولور.

۱۹۲۳ سنه شباط ۱۰ ده پتروغراد

موسی جارالله

هذه سبیلی . ادعو الی الله علی بصیرة انا و من اتبعنی .

قارئین کرامک دقتینہ

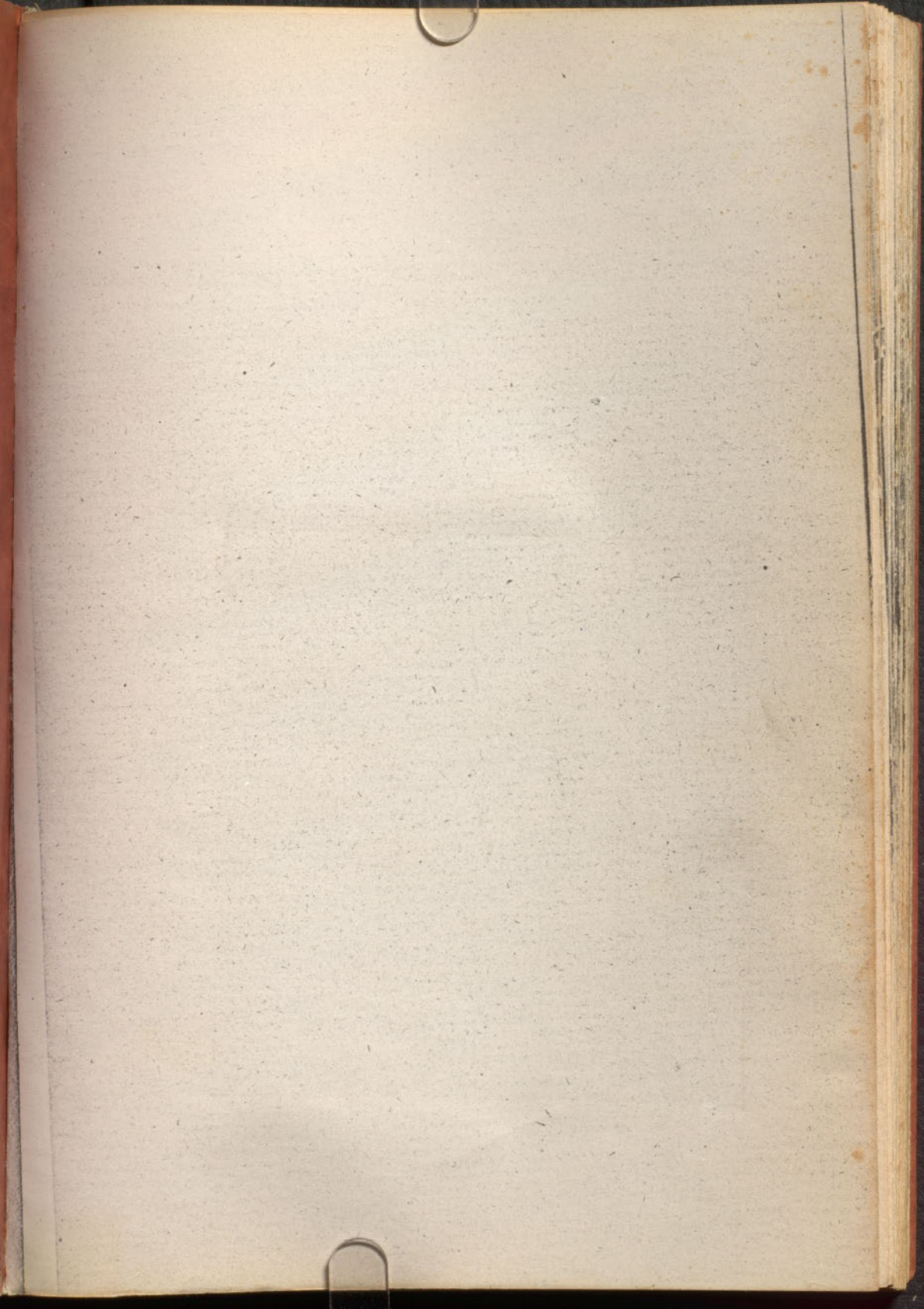
شو کتابک تصحیحی یاپدیغم وقت نه کتابک تعقیب ایتدیکی فکره،
نده طرز افاده و اسلوبنه قطعیا قارشمامدم . فقط بعض بر شبههینی موجب
صایدیغم بیرلرده تحت السطر کچوک ایضاحاتده بولوندم . شونیده علاوه ایتمهلی
که محررک کتابنده کوسته ریلن تدبیرلر ، اوزن اوزادیه صایدیغمی مادهلر ،
قاعدهلر نه ملت مجلسی طرفندن قبول ایدلش اساسلردر ؛ ندهده علمی بر مؤسسه
طرفندن احضار ایدلش قوانین لردر ؛ بونلر فقط موسی افندینگ کمدوسینگ
اجتهاد شخصیه سینگ نمره لری در . شونگ ایچون طبیعی شمال تورکلری عموماً
و آنلازگ ملی مؤسسه لری خصوصاً بو کتابک مندر جاتی حقنده قطعیا مسؤل
دگلدر . کتابک مثال و فکرنده کی ، طرز اسلوب ، و افاده سننده کی بتون مسؤلیت
تمامیله محرری موسی افندینگ فقط کندوسینه عاندر .

کتابک مصححی عیاض اسحاقی

بیرلین
مطبعه «کاوینی» ده طبع ایلدی
سنه ۱۹۲۳

MEM
B592i

~~DEC 10 1982~~

~~AUG 20 1985~~

AUG 31 1986

JUN 13 1988

JUL 18 1989

TC